

دولت-ملت‌ها، همیشه گرفتار مرزهای خاکی بوده‌اند. اینکه «ملت»‌ها مجبور باشند تا «خود» را در جغرافیایی دوبعدی از «دیگری» جدا کنند می‌تواند از پیامدهای عرفی شدن مفرد حیات بشر در عصر جدید تلقی گردد.

به‌عکس، «دین» در گستره تاریخی آن مستحکم‌ترین عامل «تعریف» آدمیان از «خود» جمعی»‌شان بوده است. اگر هویت‌های لخت جغرافیایی می‌توانند در دولت-ملت‌های مدرن متمثل شوند عجیب نیست هویت‌های سخت ایمانی را نیز در کالبد امامت-امت بازشناسیم.

درگذر تاریخ تا به امروز، امامت امت‌های دینی به‌دست شخصیت‌هایی بوده است که از طریق حکم و حکمت توده پیروان را سیاست کرده و بازیگرانی مهم در تعیین‌بخشی به حوزه عمومی بوده‌اند. این شخصیت‌ها را صرف‌نظر از آنکه گاه حقیقی‌اند (چون علما) و گاه حقوقی (چون سازمان‌های دینی)، «نهاد دین» تعبیر کرده‌ایم تا اشارتی باشد بر نقاط تکینه تأثیرگذاری بر جریان امر قدسی در میان توده‌ها.

دین و بین الملل

رصد ماهانه | شماره هجدهم
آبان ۱۴۰۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دین و بین الملل

شماره هجدهم

آبان ۱۴۰۱

ماهنامه دین و بین الملل

تهیه و تدوین: مرکز ارتباطات و بین الملل حوزه‌های علمیه

با همکاری اندیشکده راهبردی مرصاد

ناظر علمی: سید مفید حسینی کوهساری

سر دبیر: علی امیرخانی

آدرس: قم، جمکران، بلوار انتظار، مجتمع دارالولایه،

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، طبقه ۳

مرکز ارتباطات و بین الملل حوزه‌های علمیه

تلفن: ۰۲۵۳۳۱۳۳۱۴۰

فاکس: ۰۲۵۳۳۱۳۳۱۲۸

آدرس پایگاه اطلاع‌رسانی: www.hawzah-ird.ir

فهرست مطالب

- پیشگفتار..... ۱۰
- بخش اول: اخبار..... ۱۲
- بن سلمان رئیس اداره کل امور حرمین شریفین را نیز تهدید کرد ۱۳
- واکنش‌ها به برگزاری جشن هالوین در سعودی ۱۴
- فتوای جنجالی عثمان الخمیس در مورد تصاویر زنان در اینستاگرام و توییتر ۱۶
- اهدای جایزه صلح بین المللی امام حسن ع به رئیس جمهور اندونزی ۱۸
- آیا احمد الخلیلی، مفتی اعظم عمان، رئیس جدید اتحاد العلماء است؟..... ۱۹
- حکم بازداشت محمد العامری شیخ سلفی یمنی به اتهام اختلاس ۲۱
- انتقاد مقتدی صدر از هجمه‌ها علیه روحانیون در ایران ۲۲
- اعتراضات در ترکیه به زیر سوال رفتن اصل سکولاریسم در دستگاه قضایی ۲۳
- بیانیه اداره مسلمانان قفقاز در رابطه با تنش‌های اخیر در روابط جمهوری اسلامی ایران و آذربایجان ۲۴
- سومین نشست شورای رهبران مذهبی مسلمانان سازمان کشورهای ترک به میزبانی باکو برگزار شد ۳۰
- مجلس افتای معارضان سوریه: مهاجرت «ناامن» به اروپا حرام است ۳۱
- توهین گوگل مپ این بار به نام مسجدی در مصر ۳۲

- اولین فتوای مرتبط با محیط زیست در مصر ۳۳
- اظهارات جنجالی وزیر مصری درباره اذان ۳۴
- مفتی جنجالی تونس درگذشت ۳۵
- الجزایر در پی برگزاری نشست علمایی برای محکومیت عادی‌سازی ۳۷
- قاضی القضاة فلسطین: خرید پوشاک برند «زارا» حرام است ۳۹
- نخستین اجلاس ادیان گروه ۲۰ ..... ۴۰
- افتتاح مسجد شیخ زاید با حضور رئیس امارات دراندونزی ۴۲
- گاردین: چین در تیررس گروه‌های اسلام‌گرای افراطی قرار دارد ۴۴
- صدور مجوز پخش اذان از بلندگوهای مساجد در ایالت کرناتکه هند ۴۵
- تخریب ۲۵ خانه متعلق به مسلمانان در دهلی ۴۷
- جنجال در هند برای کاندیداتوری یک دختر در انتخابات ایالتی ۴۹
- کشمیر هفتاد و پنجمین سالگرد کشتار مسلمانان جامو را گرامی می‌دارد ۵۱
- رهبر طالبان به قضاة دستور داد «حد و قصاص» را اجرا کنند ۵۲
- روسیه به دنبال شش برابر کردن صادرات محصولات حلال ۵۳
- یک بام و دوهوای سیاستمداران فرانسه ضد اسلام‌گرایی ۵۵
- اعتراض مسلمانان به عدم سرو غذای حلال در مدارس فرانسه ۵۷
- قرآن‌سوزی در نروژ قانونی است! ۵۹

پیروزی‌های بی‌سابقه مسلمانان در انتخابات کنگره آمریکا ۶۱

نسخه NFT قرآن به دارایی‌های رمزنگاری شده بلاک‌چین اضافه شد ۶۳

لاپید: قانون «دولت ملی یهود» اهانت به شهروندان اسرائیلی غیر یهود
است ۶۴

واتیکان تمدید توافق مورد مناقشه با چین در مورد انتصاب اسقف‌ها را تأیید
کرد ۶۶

پاپ از کشیش‌ها و راهبه‌ها خواست فیلم‌های مستهجن را از تلفن‌های خود
حذف کنند ۶۸

شکایت حساب‌رسان سابق واتیکان از کلیسا ۶۹

واتیکان در مورد اتهام جنسی یک اسقف فرانسوی تحقیقات می‌کند ۷۱

حمایت از لغو ممنوعیت ازدواج همجنس‌گرایان در انگلیس ۷۳

کلیسای ارتدوکس اوکراین اجازه داد تا مردم کریسمس را در ۲۵ دسامبر
جشن بگیرند ۷۴

اخبار کوتاه ۷۶

بخش دوم: پرونده‌ها ۷۹

نشست رهبران ادیان در بحرین ۸۰

واکنش آیت الله شیخ عیسی قاسم به برگزاری نشست رهبران ادیان ۸۰

کنفرانس سلم یا تسلیم؟ ۸۱

- علمای بازداشتی در بحرین: امیدواریم پاپ در سفر خود سخن حق را
 بگوید ۸۳
- واکنش شیخ ماهر حمود به سفر رئیس‌الازهر به بحرین ۸۴
- برنامه‌های پاپ در بحرین ۸۸
- شیخ‌الازهر خواستار گفت‌وگوی علمای شیعه و سنی شد ۹۴
- معارض بحرینی: بحران بحرین ناشی از تبعیض دینی است ۹۶
- پاپ فرانسیس و پروژه صلح و عادی‌سازی در خاورمیانه ۹۸
- عادی‌سازی در کشورهای اسلامی ۱۱۲**
- عادی‌سازی در امارات این بار با طعم موسیقی ۱۱۲
- برای اولین بار در تاریخ کشورهای عربی: برگزاری مراسم سالگرد
 کریستال‌ناخت در امارات ۱۱۵
- افتتاح اولین کنیسه در محوطه دانشگاه در مراکش ۱۱۶
- تشدید فشار سعودی‌ها علیه شیعیان عربستان ۱۱۸**
- سعودی ۱۰ شیعه عربستانی را در لیست اعدام قرار داد! ۱۱۸
- صدور حکم زندان علیه شیخ مجتبی نمر ۱۲۰
- رژیم سعودی شیخ محمد العباد روحانی شیعه را دوباره بازداشت کرد ... ۱۲۱
- ۴۱ زندانی سیاسی شیعه دیگر در لیست اعدام سعودی! ۱۲۲
- آغاز تخریب محله‌های قطیف توسط آل سعود ۱۲۳

- ۱۲۹ ..... **اخوان المسلمین؛ ضعیف‌تر از همیشه**
- حکم جدید دادگاه قاهره: اخوان‌المسلمین به مدت ۵ سال در لیست گروه‌های تروریستی قرار گرفت ..... ۱۲۹.....
- ابراهیم منیر، رهبر اخوان لندن، درگذشت ..... ۱۳۰.....
- اخوان در اردن ضربه دردناکی خورد ..... ۱۳۱.....
- منازعات رهبران اخوانی با یکدیگر و پیامدهای آن برای جمعیت اخوان‌المسلمین ..... ۱۳۳.....
- ۱۴۸ ..... **نفوذ دینی ترکیه در افغانستان**
- ترکیه ۵ مدرسه مذهبی برای طالبان می‌سازد ..... ۱۴۸.....
- دیدار ذبیح الله مجاهد با عبدالمجید الزندانی در استانبول ..... ۱۵۰.....
- تاکتیک جدید ترکیه برای نفوذ در افغانستان ..... ۱۵۱.....
- ۱۵۹ ..... **برگزاری جام جهانی در گیرودار فرهنگ اسلامی و غربی**
- اعتراض قطری‌ها به بی‌بندوباری‌ها به بهانه جام جهانی ..... ۱۵۹.....
- پافشاری قطری‌ها بر قوانین اسلامی موجب عقب‌نشینی صریح هفت تیم اروپایی در حمایت از همجنس‌بازی شد ..... ۱۶۱.....
- حضور ذاکر نایک و عمر عبدالکافی در قطر ..... ۱۶۲.....
- هند از قطر خواست تا ذاکر نایک را تحویل دهد ..... ۱۶۳.....

قدردانی مفتی عمان از قطر به خاطر مخالفت با همجنس‌گرایی و معرفی اسلام
در جام جهانی فوتبال ۱۶۵

پیروزی راست‌گرایان مذهبی در انتخابات رژیم صهیونیستی ۱۶۶

نتایج انتخابات ۲۰۲۲ و احزابی که آینده رژیم را می‌سازند ۱۶۶

بازگشت متفاوت نتانیاها! ۱۷۹

بخش سوم: تحلیل‌ها ۱۸۳

رقابت نهضت العلماء و محمدیه بر سر قدرت نرم در خارج از اندونزی ۱۸۴

جشن دیوالی سیک‌ها و هندوهای افغانستان در حاکمیت طالبان ۱۸۷

تغییر مفاهیم اسلامی درسی در عربستان همسو با مقاصد آمریکا و

اسرائیل ۱۸۹

«اسلام فرانسوی» مکرون بازتاب سیاست‌های سرکوبگرانه رژیم‌های خلیج

فارس است ۱۹۱

غلبه لیبرالیسم بر شریعت یهودی؛ چرا اسرائیل به بهشت همجنس‌بازان تبدیل

شد؟ ۱۹۵

بخش چهارم: گزارش‌ها ۲۰۸

۴۵ سال «مؤسسه مطالعات اسماعیلی» ۲۰۹

پیشگفتار

آموزش زبان‌های دیگر در امر تبلیغ دین دارای اهمیتی راهبردی است. این ابزار نیرومند از آغاز ظهور اسلام تاکنون مورد توجه بوده است. مهم‌ترین و نخستین منبعی که اهمیت زبان‌آموزی را به انسان یادآوری کرده، قرآن کریم است. پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و ائمه هدی علیهم السلام که زبان گویای قرآنند، به صورت‌های گوناگون نقش زبان را به عنوان ابزاری موثر برای پیش‌برد اهداف اسلامی خاطر نشان کرده‌اند. علمای اسلام که رهروان قرآن و عترت به معنای راستین کلمه بوده‌اند نیز با فراگیری زبان‌های ملل مختلف، معارف حقه دین مبین اسلام را به سرزمین‌های دور و نزدیک به ارمغان برده و زمینه‌های هدایت آن مردمان را فراهم نموده‌اند.

نقش راهبردی آموزش زبان ملل مختلف، از سویی در بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای فکری بشر و از دیگر سو در ارائه معارف اسلامی به مجامع علمی دنیا خود را می‌نمایاند، به گونه‌ای که در دنیای امروز ناتوانی در ارائه معارف به مردم دنیا و مجامع علمی به زبان مخاطب، به منزله بی‌بهره بودن از علم و دانش است.

با وجود اهمیت، ضرورت و عیان بودن موضوع آموزش زبان در حوزه‌های علمیه، ولی متأسفانه این مسأله تا نهادینه و تثبیت شدن فاصله زیادی دارد. برخی موانع همچنان سد راه زبان‌آموزی در حوزه‌های علمیه است.

عواملی مانند عدم اهتمام به یادگیری زبان در حوزه‌های علمیه و نگاه به زبان به عنوان یک نیاز ابزاری و جانبی؛ به رسمیت نشناختن یادگیری زبان در سیستم آموزشی حوزه‌های علمیه؛ عدم وجود انگیزش کافی یا عدم احساس نیاز جدی در میان حوزویان.

عدم توجه کافی مسئولان به ویژه متولیان آموزش حوزه‌های علمیه به امر آموزش زبان در حوزه و به ویژه در مدارس علمیه؛ وجود مشکلات آموزشی در زبان عربی مانند کمبود اساتید مجرب و توانمند و ضعف منابع تدریس و سیستم آموزش جهت آموزش زبان به زبان‌آموزان و چندین مشکل و مانع دیگر همچنان دست به دست هم داده‌اند تا حرکت و نهضت زبان‌آموزی در حوزه‌های علمیه حرکتی لاک‌پستی داشته باشد.

بخش اول: اخبار

بن سلمان رئیس اداره کل امور حرمین شریفین را نیز تهدید کرد

حساب کاربری «العهد الجديد» در توئییتی فاش کرد که ولیعهد سعودی دستور تحقیق درباره فساد ادعایی عبدالرحمن السدیس رئیس اداره کل امور حرمین شریفین را داد و او را مجبور کرده است که بخشی از ثروت هنگفت خود که بالغ بر حدود ۶۰۰ میلیون ریال سعودی است را واگذار کند. این حساب کاربری افزود: پس از چانه‌زنی و تهدید به برکناری از این سمت، وی بیشتر دارایی خود را واگذار کرد.^۱

---

^۱<https://twitter.com/Ahdjadid/status/1585952116966756353?s=20&t=iXgDgtxtzus8CXsYjpvPMg>

واکنش‌ها به برگزاری جشن هالوین در سعودی

جشن‌های هالوین در عربستان سعودی جنجال زیادی به پا کرده است. این جشن در حاشیه جشنواره تفریحی ریاض و با اسم «ویکند الرعب» برگزار شد. در جشن هالوین افراد لباس‌ها و ماسک‌های ترسناک دارند. این جشن و انتشار عکس‌های آن با واکنش‌های مثبت و منفی بسیاری در شبکه‌های اجتماعی در سعودی همراه بود.

این برنامه توسط سازمان تفریحات عربستان سعودی برگزار شد. بسیاری از شهروندان هم عکس‌هایی از خود در لباس‌های ترسناک در شبکه‌های اجتماعی منتشر کردند.

این اتفاق با استقبال رسانه‌های غربی روبه‌رو شد و این در حالی است که برخی فعالان فرهنگی و مجازی در عربستان سعودی از این جشن به شدت انتقاد کردند.

روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی نوشت: «این جشن نشان دهنده بروز تغییرات بزرگی است. قبلا در عربستان سعودی هر کسی که چنین جشنی را برگزار می‌کرد بازداشت می‌شد. عربستان سعودی در دوره جدید شاهد فضای باز و اجرای طرح‌های تفریحی است.»

یکی از کاربران توئیتر نوشت: «از کی ما به عنوان مسلمان و اساس اسلام و منبع آن، دارای هالوین شدیم؟ شما را به خدا قسم می‌دهم آیا فرد محترمی پیدا می‌شود به هالوین برود؟ این مسخره بازی نه از سنت ماست و نه از عقیده ماست.» یک توئیتر دیگری هم با اشاره به جشن هالوین در سعودی این‌گونه است: «وقتی خدا علیه تو خشم می‌گیرد تو از ارزش خودت کم می‌کنی و به کمتر از یک حیوان می‌رسی.»

برخی کاربران شبکه‌های اجتماعی هم از وجود دوگانگی انتقاد کرده‌اند. آنها می‌گویند جشن‌های میلاد پیامبر اسلام ممنوع است اما جشن هالوین بدون مشکل برگزار می‌شود.^۱

---

۱ <https://www.asriran.com/fa/news/864447>

فتوای جنجالی عثمان الخمیس در مورد تصاویر زنان در اینستاگرام و توییتر

المجلس
@Almajlis

...

الشيخ د. عثمان الخمیس: لا يجوز للمرأة أن تضع صورتها على
تويتر والانستغرام.

Translate Tweet

عثمان الخمیس، واعظ کویتی در برنامه هفتگی خود در شبکه المجلس فتوا داد: «جایز نیست زنان تصاویر خود را در توییتر و اینستاگرام منتشر کنند حتی اگر موهای خود را پوشانده باشند.»

این فتوای الخمیس به خشم بسیاری از زنان کویتی دامن زده است و آنها اقدام به انتشار تصاویرشان در کنار فتوای وی کرده و اظهار داشتند: «نمایان بودن چهره زنان حرام نیست.» برخی از زنان نیز به تناقض موجود میان این فتوای الخمیس و فتوای پیشین وی در جواز نمایان بودن چهره زنان در مسجد الحرام اشاره کرده‌اند.

گروهی دیگر از کاربران کویتی به مقایسه «رویکرد کنونی عربستان در ایجاد فضای باز در جامعه» و «اتفاقی‌هایی که برای زنان در کویت می‌افتد» پرداختند.

شبکه سعودی العربیه نیز در مصاحبه با یک مشاور و روانشناس اردنی، با حمله به اظهار نظرهای عثمان الخمیس درباره زنان، فتاوی وی را داعشی خواند! برخی کاربران با اشاره به اینکه عثمان الخمیس کویتی، شاگرد ابن عثیمین و بن باز از مفتیان برجسته سعودی است به این شبکه سعودی یادآور شدند فتاوی عثمان الخمیس منطبق بر فتاوی استادان سعودی خود و بسیاری دیگر از بزرگان سلفی و وهابی است!

در طرف مقابل نیز عده‌ای با طرفداری از فتاوی الخمیس، این فتوا را بر اساس حکم امر به معروف و نهی از منکر دانسته و از نقش شبکه‌های اجتماعی در ترویج فساد انتقاد کردند.^۱

---

۱ <https://www.bbc.com/arabic/trending-63430946>

اهدای جایزه صلح بین المللی امام حسن ع به رئیس جمهور اندونزی

مجمع صلح ابوظبی جایزه صلح بین المللی امام حسن علیه السلام برای سال ۲۰۲۲ را به جوکو ویدودو، رئیس جمهور اندونزی اهدا کرد.

شیخ عبدالله بن بیه رئیس مجمع صلح ابوظبی، این جایزه را در مراسمی که در کاخ امارات در ابوظبی برگزار شد به دکتر معروف امین، معاون رئیس جمهور اندونزی اهدا کرد.

ملاحظه: جایزه صلح بین المللی امام حسن علیه السلام از سال ۲۰۱۵ توسط مجمع صلح ابوظبی طراحی شده است. این جایزه برای اولین بار در سال ۲۰۱۵ میلادی، به متفکر هندی وحید الدین خان اهدا شد.

آیا احمد الخلیلی، مفتی اعظم عمان، رئیس جدید اتحاد العلماء است؟

هیئتی از الاتحاد العالمي لعلماء المسلمين از شیخ احمد بن حمد آل خلیلی مفتی اعظم عمان خواستند تا ریاست این اتحادیه را بر عهده بگیرد. بر اساس ویدئویی که سه‌شنبه گذشته به طور گسترده در شبکه‌های اجتماعی دست به دست شد و خبرنگار قطری جابر الحرامی آن را از طریق حساب کاربری خود در توئیتر برای نخستین بار منتشر کرد، هیئتی از اتحادیه به سرپرستی علی القره داغی دبیرکل و شیخ محمد حسن ولد الدو با مفتی اعظم عمان در پایتخت مسقط دیدار کردند.

این هیئت به شیخ الخلیلی پیشنهاد ریاست اتحادیه جهانی علمای مسلمان را داده و وی پاسخ داد: «می‌ترسم سربار شما باشم.» اعضای هیئت پس از پاسخ شیخ الخلیلی، وی را بوسیدند و بدون اینکه موضع نهایی وی را مشخص کنند، درخواست خود را از وی تایید کردند.

در سپتامبر گذشته، هیئت امنای اتحاد العلماء از تعیین حبیب سالم ثقاف الجفیری به عنوان ریاست این اتحادیه تا پایان دوره جاری خبر داد. سقاف جانشین رئیس سابق احمد الیسونی شد که پس از اظهارات جنجال‌برانگیزش که واکنش‌های خشمگینانه در الجزایر و موریتانی را به دنبال داشت، از سمت خود استعفا داد.

شیخ الجفیری از بین سه معاون اتحاد العلماء برای تکمیل دوره باقی‌مانده انتخاب شد، مشروط بر اینکه انتخاب رئیس، معاونان و هیئت امنای جدید در مجمع عمومی عادی که قرار است در اوایل سال ۲۰۲۳ برگزار شود، انجام شود. شیخ الخلیلی مفتی اعظم سلطنت عمان، نایب رئیس اتحاد العلماء، عضو مجمع فقه اسلامی سازمان کنفرانس اسلامی، عضو بنیاد «آل البیت للفکر الإسلامی» در اردن و عضو هیئت امنای دانشگاه بین‌المللی اسلامی در اسلام آباد پاکستان است.^۱

۱ <https://alkhaleejonline.net/سیاسة/وفدمن-علماء-المسلمین-یطلبمن-مفتی-عُمان>
رئاسةالاتحاد

حکم بازداشت محمد العامری شیخ سلفی یمنی به اتهام اختلاس

دادستانی دولت وابسته به ائتلاف عربی حکم بازداشت محمد العامری شیخ سلفی مشهور یمنی را به اتهام اختلاس صادر کرد.

براساس این حکم شیخ محمد العامری از شیوخ سلفی برجسته یمنی و از همراهان با

ائتلاف سعودی به اتهام اختلاس مبالغ اهدایی مردم برای ساخت بیمارستان فوق تخصصی برای کودکان سرطانی بازداشت خواهد شد.

پس از صدور این حکم وی در ویدیویی که در فضای مجازی منتشر کرد تلویحا هزینه کرد این مبالغ - در حدود دو میلیون دلار - را در محلی به جز ساخت بیمارستان فوق تخصصی را تایید کرد.^۱

۱ <https://guhinanews.com/news26579.html>

انتقاد مقتدی صدر از هجمه‌ها علیه روحانیون در ایران

مقتدی صدر، رهبر جریان صدر عراق در صفحه توئیتر خود با اشاره به هجمه‌های خارجی علیه اسلام و مقدسات اسلامی نسبت به این امر ابراز نگرانی کرد.

وی گفت که خطرناک‌تر از این مسئله هجمه علیه دین و اسلام در داخل کشورهای اسلامی است.

وی تأکید کرد که دلیل این مسئله در کشورهای اسلامی، هجمه خارجی و همراهی و اتحاد با دشمن صهیونیستی است.

رهبر جریان صدر در ادامه به هجمه‌ها علیه اسلام‌گرایان و روحانیون در داخل ایران و مسئله خلع حجاب پرداخت و گفت که این هجمه ممکن است در

سایر کشورها گسترش یابد و از برداشتن عمامه به برداشتن حجاب از سر زنان محجبه و با عفاف برسد^۱.

اعتراضات در ترکیه به زیر سوال رفتن اصل سکولاریسم در دستگاه قضایی

اخیرا حضور خلیل دمیر معاون دادستان آنکارا در مراسم فارغ التحصیلی حافظان قرآن کریم باعث انتقاد گروه‌های سکولار ترکیه شده است. انجمنی به نام وکلای میهن دوست در بیانیه‌ای در واکنش به شرکت مسئولان در این مراسم اعلام کرد: سکولاریسم زیر پا گذاشته شده است.^۲

۱ <https://www.isna.ir/news/1401081611291>

۲ <https://t.me/turkeycaucasus/2367>

ملاحظه: سیستم قضایی ترکیه طبق قانون اساسی این کشور «سکولار» است و به عنوان یکی از سدهای مهم جدایی دین از سیاست در این کشور به شمار می‌آید.

از این رو تعجب ندارد که طرفداران سکولاریسم در این کشور هر گونه نزدیک شدن دولت اسلام‌گرای عدالت و توسعه برای رخنه در این سد را برنتابند.

همچون سال گذشته که حضور اردوغان در مراسم افتتاحیه ساختمان جدید دیوان عالی ترکیه حواشی و اعتراضاتی را به همراه داشت. تصویری از این مراسم منتشر شد که در آن اردوغان پس از پایان مراسم در کنار علی ارباش رئیس سازمان دیانت ترکیه در حال دعا دیده می‌شد. این حرکت اردوغان نیز باعث اعتراض سکولارهای ترکیه شده بود.

بیانیه اداره مسلمانان قفقاز در رابطه با تنش‌های اخیر در روابط جمهوری اسلامی ایران و آذربایجان

به عنوان مرکز دینی آذربایجان، لازم می‌دانیم دیدگاه خود را در خصوص ادعاها و اظهارات تهدیدآمیز اخیر همسایه مان ایران علیه کشورمان و همچنین رزمایش نظامی در مرز با آذربایجان اعلام کنیم.

مردم و دولت آذربایجان روابط با همسایگان خود را مبتنی بر صلح، تفاهم و احترام متقابل واجب می‌دانند و در این راستا حسن نیت و گام‌های عملی برای توسعه روابط در همه زمینه‌ها از خود نشان می‌دهند. آذربایجان با احیای تمامیت ارضی خود در جنگ ۲۰۲۰، خواهان توسعه روابط سیاسی و اقتصادی با

همسایگان خود به منظور صلح و همکاری در منطقه است. اما متأسفانه همیشه از حسن نیت آذربایجان استقبال نمی‌شود، و از طرف برخی دولت‌ها و محافل سیاسی با رویکردی تهاجمی، غیرسازنده و خصومت آشکار مواجه می‌شود. این وضعیت ناگوار در رابطه با کشور همسایه مان ایران که دارای ویژگی‌های خاصی است، نگرانی‌های مشروعی را به وجود می‌آورد. از آنجایی که آذربایجان یک کشور سکولار حقوقی-دموکراتیک است، ابراز موضع در مسائل سیاسی و اقتصادی وظیفه و مسئولیت مقامات دولتی آذربایجان است. و از آنجایی که ایران یک دولت مسلمان است، جامعه تئوکراتیک مذهبی ایران معمولاً در مورد رویدادهای سیاسی اظهار نظر می‌کند. ما به عنوان مرکز دینی آذربایجان، خود را موظف می‌دانیم تا نسبت به واقعیت‌های به‌وجود آمده دیدگاهمان را بیان کنیم. اینکه عامل دینی در میان ارزش‌های تاریخی و اخلاقی پیوند دهنده ایران و آذربایجان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، واقعیتی است که در طول قرن‌ها شکل گرفته است. این واقعیت باید در خدمت نزدیک کردن مردم به یکدیگر باشد. یک دوست، یک برادر در روزهای سخت است که شناخته می‌شود. متأسفانه هم در دوران اشغال قره باغ و هم در دوران پس از جنگ قره باغ شاهد حمایت ایران از ارمنستان بعنوان عامل مناقشه و جنگ بوده‌ایم. ارمنستان اشغالگر همیشه از تعصب مذهبی مسیحیت برخوردار بوده اما اینکه ایران مسلمان از ارمنستان اشغالگر حمایت همه‌جانبه کند از طرف مسلمانان و مردم آذربایجان محکوم است.

علیرغم اینکه برخی از کشورهای اسلامی که با اصل نفی اشغالگری هیچ رابطه سیاسی با ارمنستان برقرار نکرده و سفارت خود را در آن باز نکرده بودند جمهوری اسلامی ایران بی‌توجه به مصوبات و قطعنامه‌های سازمان همکاری اسلامی که خود عضو آن است، روابط خود با ارمنستان را در همه زمینه‌ها تعمیق داده بود. این در تعارض با وحدت اسلامی و تقریب مذاهب است و مورد قبول مردم متدین آذربایجان نیست و احساسات آنان را متأثر می‌سازد.

همه ما تاریخ را به یاد داریم. در زمانی که ارمنستان سرزمین‌های آذربایجان را اشغال کرد، مساجد ما را تبدیل به طویله کرد و با حیواناتی که در اسلام حرام اعلام شده‌اند، به مساجد توهین کرد، زنان، سالخوردگان و کودکان مسلمان آذربایجان را کشت، در خوجالی نسل کشی کرد، یک میلیون آذربایجانی را مجبور به ترک خانه‌های آبا و اجدادی خود کرد، اراضی آذربایجان را به آتش کشید، دولت ایران اعتراض خود را به این خرابکاری‌ها ابراز نکرد و حتی هیچ بیانیه قاطعی در محکومیت اشغال ارامنه به زبان نیاورد. در حالی که مردم آذربایجان از کشور همسایه جمهوری اسلامی ایران انتظار سرزنش و محکومیت این واقعیات را داشت.

ارامنه‌ای که مساجد ما را در قلمرو قره‌باغ و غرب آذربایجان با خاک یکسان کردند با مرمت مسجد گوهرآقای بالا در شوشا و مسجد کبود ایروان سعی داشتند تصویری از دولتی بسازند که ظاهراً از مساجد در چشم جهانیان مراقبت می‌کند، شرکت‌های ایرانی که فرایند مرمت را انجام می‌دادند، منشأ

مساجد آذربایجانی‌ها را تغییر دادند و در واقع خرابکاری ارمنی‌ها را لاپوشانی کردند.

پدران ما خوب گفته‌اند که انسان از کسی که توقع دارد می‌رنجد. علی‌رغم این‌ها ما همیشه توسعه مناسبات با ایران همسایه را ضروری دانسته و نسبت به سرنوشت میلیون‌ها هم‌تبار خود در ایران بی‌تفاوت نمانده‌ایم.

آذربایجان جزء لاینفک جهان اسلام و خاک اسلام است و برای آزادی این خاک هزاران مسلمان آذربایجان شهید شده‌اند. ایران این شهدا را شهدای اسلام معرفی می‌کرد حال زیننده کشور مسلمان است که به دنبال تبرئه عوامل شهادت این شهدا (ارامنه) باشد؟!

اگر ایران به طرف تهدید کننده برادر مسلمانش که دستش به خون مسلمان آغشته است، قول سلاح می‌دهد و امنیت ارمنستان را امنیت ایران می‌داند این به معنای جرات بخشیدن به ارمنستان برای جنگ جدید و اقدام عملی در جهت ترغیب انتقام‌جویی است و تهدیدی بر علیه منافع دولت و ملت آذربایجان است. اگر ایران در این دوران پیچیده در ارتباط با کریدوری که از اراضی تاریخی آذربایجان- زنگه‌زور عبور خواهد کرد اظهارات تهدیدآمیزی بیان می‌دارد و در قاپان کنسولگری افتتاح می‌کند و اعلام می‌کند که آماده افتتاح سرکنسولگری ارمنستان در تبریز، شهر قدیمی آذربایجان است، نمی‌توان آن را اقدامی دوستانه و برادرانه تلقی کرد. این زیننده تفکر اسلامی نیست، خنجر زدن مسلمان به برادر مسلمانش از پشت است.

در شرایطی که واقعیت‌های جدید در دوران پس از جنگ بر منطقه حاکم شده است، جامعه آذربایجان دیدگاه منفی آشکاری نسبت به برگزاری رزمایش‌های نظامی ایران در مرزهای خود با آذربایجان دارد. این سوال پیش می‌آید که چه کسی ایران را هدف قرار داده است؟ آذربایجانی که محبت اهل‌بیت همیشه در آن بالا بوده و به فرزندان ائمه در تاریخ پناه آورده؟ اگر ایران در رزمایش از ارس عبور می‌کند، چگونه باید آن را ارزیابی کنیم؟ این است، همبستگی اسلامی، و تعصب شیعی؟!

قدرت سیاسی، اقتصادی و نظامی کشور آذربایجان قادر است از همه تهدیدها از جمله هرگونه تحریک در مرزهایمان جلوگیری کند. با این حال، درگیری بین همسایگان و برادران نزدیک، تنها به نفع دشمنان خواهد بود. فراموش نکنیم که اولین مورد خونریزی، محکوم‌ترین مورد در تاریخ بشر، قتل برادر توسط برادر - هابیل قابیل - بود.

رودخانه آراز برای آذربایجانی‌های ساکن در هر دو طرف مقدس است. فقط می‌توان پل‌های دوستی را روی آن ساخت. همان‌طور که الهام علی اف رئیس‌جمهور آذربایجان هنگام برافراشتن پرچم آذربایجان بر روی پل خدا آفرین گفت: پل خدا آفرین گنجینه ملی مردم آذربایجان است... پل خدا آفرین نماد دوستی آذربایجان و ایران است. مرز ایران و آذربایجان مرز دوستی و همکاری است.

در آذربایجان دین از دولت جداست، ما در مساجد خود علیه هیچ دولتی تبلیغ نمی‌کنیم، در امور داخلی کسی دخالت نمی‌کنیم. با این حال، ما نمی‌توانیم

چشم خود را بر هیچ تهدید و تهمتی علیه حیات معنوی و کشوری خود بیندیم. دین مقدس ما اسلام به ما می‌آموزد که با حق و عدالت جایگاهی داشته باشیم. ما به عنوان اداره مسلمانان قفقاز، اظهارات حسین امیر عبداللهیان وزیر امور خارجه ایران در مراسم افتتاحیه سرکنسولگری ارمنستان در قاپان را به شدت محکوم می‌کنیم و از وی می‌خواهیم سخنان خود را پس بگیرد. به منظور حفظ مصالح اسلامی و به نشانه احترام به آرمان‌های صلح و برادری دین مبین اسلام، تکذیب مقام جمهوری اسلامی ایران برای حفظ روابط بین کشورهای همسایه و عدم گسستن پیوندها در همه زمینه‌ها، اعم از دینی و معنوی ضروری است. این برای ما خط قرمز است.^۱

ملاحظه: این بیانیه در حالی صادر شده است که جمهوری اسلامی ایران همواره حمایت خود را از تمامیت ارضی آذربایجان اعلام کرده و امنیت آذربایجان را امنیت خود دانسته است. در زمان جنگ دوم قره باغ، زمانی که بسیاری از کشورها به کلی‌گویی‌های دیپلماتیک بسنده کرده بودند جمهوری اسلامی ایران به صراحت از تمامیت ارضی آذربایجان حمایت کرد. جمهوری اسلامی ایران همواره برای صلح و ثبات در این منطقه و کشور همسایه آذربایجان اهمیت خاصی قائل بوده و حداکثر تلاش خود را برای حفظ ثبات و گسترش روابط خود با این کشور انجام داده است.

---

۱ <https://www.qafqazislam.com/index.php?lang=az&sectionid=news&id=2971>

قطعا این نوع صحبت‌ها و بیانات تحریک آمیز، حمایت‌های ایران از آذربایجان و حقایق موجود را تغییر نخواهد داد.

سومین نشست شورای رهبران مذهبی مسلمانان سازمان کشورهای ترک به میزبانی باکو برگزار شد

در این نشست که با هدف ایجاد شورای رهبران مذهبی مسلمان سازمان کشورهای ترک برگزار شد، بغداد امرایف دبیرکل سازمان کشورهای ترک، شیخ الاسلام الله شکور پاشازاده رئیس دفتر مسلمانان قفقاز، علی ارباش رئیس سازمان دیانت ترکیه، مفتی ازبکستان نورالدین خلیک نظراف، مفتی عالی قزاقستان نوروزبای حاجی تاقان اولی، مفتی عالی قرقیزستان ضمیر راکیف و مفتی ترکمنستان خواجه گولیاف یلکاپ آقامرادوویچ حضور داشتند.

در این نشست طی مراسمی آیین نامه شورای رؤسای ادارات مذهبی مسلمانان سازمان کشورهای ترک (OTS) در شوشا، پایتخت فرهنگی آذربایجان امضا شد.^۱

مجلس افتای معارضان سوریه: مهاجرت، ناامن، به اروپا حرام است

مجلس الإفتاء سوریه وابسته به مجلس معارضان سوریه (المجلس الإسلامی السوری) در پاسخ به سوالی در مورد مهاجرت به اروپا با توجه به افزایش حوادثی چون قتل و غرق شدن، با صدور فتوایی مبنی بر این که سفر به اروپا از راه‌های «ناامن» جایز نیست، اعلام کرد که این نوع سفر شامل «منکرات و ممنوعیت‌های شرعی» است.

همچنین در متن این فتوا آمده است که کسی که سبب توسل افراد به مهاجرت و پیمودن این سیر شود، در این جنایت شریک است. این فتوا در میانه انتقادات به این شورا و فتوایی که آن را با واقعیت زندگی سوری‌ها مطابق نمی‌دانند، جنجال بسیاری در جامعه سوری برانگیخته است.^۲

---

۱ <https://en.trend.az/azerbaijan/society/3659400.html>

۲ <https://fa.shafaqna.com/news/1476285/>

توهین گوگل مپ این بار به نام مسجدی در مصر

اخیرا در نقشه‌های گوگل عربی نام مسجد سیده عایشه در قاهره با کلمه‌ای توهین آمیز همراه شده است.

کاربران شبکه‌های اجتماعی در مصر با راه‌اندازی کمپینی اعتراضی گوگل را مجبور به حذف این توهین کردند.

این مسجد در نزدیکی مقبره بانو عایشه در قاهره ساخته شده است. مورخین مصری می‌گویند این مقبره متعلق به بانو عایشه دختر امام صادق علیه‌السلام است. چندی پیش نیز توهین مشابهی نسبت به حرم امام علی علیه‌السلام در گوگل مپ صورت گرفته بود که موجب خشم و اعتراض کاربران عراقی شد.^۱

۱ <https://www.bbc.com/arabic/trending-63404678>

اولین فتوای مرتبط با محیط زیست در مصر

دارالافتای مصر در آستانه میزبانی نشست آب و هوای سازمان ملل در ماه آینده میلادی، منشور فتوایی را صادر کرد که در آن شیوه‌های سازگار با محیط زیست بر اساس قوانین اسلامی را بیان می‌کند.

این منشور شامل فتواهای متعددی است که باید مطابق با قوانین اسلامی اجرا شود، از جمله منع استفاده از مواد و زباله‌های خطرناک، مصرف بیش از حد انرژی، تعدی به زمین‌های کشاورزی، استفاده از سموم دفع آفات و مواد شیمیایی ترکیبی بدون رعایت شرایط استفاده و ریختن زباله در اقیانوس‌ها.

این منشور همچنین برخی از اقدامات مضر برای محیط زیست را که بر اساس مبانی دینی ممنوع است، از جمله شکار و کشتار پرندگان، حیوانات وحشی

و موجودات دریایی و همچنین قطع یا از بین بردن گیاهان و سوزاندن زباله در فضای باز را بیان کرده است.^۱

اظهارات جنجالی وزیر مصری درباره اذان

زاهی حواس، وزیر اسبق آثار باستانی مصر با طرح سخنانی درباره پخش صدای اذان در مصر، با انتقادهای گسترده‌ای در فضای مجازی مواجه شده است. وی در یک مصاحبه تلویزیونی گفت: برخی از رفتارهای مصری‌ها باعث ناراحتی گردشگران خارجی می‌شود. لازم است که شنیده شدن صدای اذان تنها به داخل مساجد محدود شود.

---

۱ <https://www.al-monitor.com/originals/2022/10/first-climate-related-fatwa-prohibiting-environmentally-harmful-practices-issued>

وزیر اسبق آثار باستانی مصر افزود: زمانی که من در استان الاقصر بودم، احساس می‌کردم که صدای بلندگوها از هر طرف مرا به محاصره درآورده است درحالی که هیچ فرد مذهبی حاضر نیست باعث ناراحتی دیگران شود. طرح این سخنان از سوی یک وزیر اسبق مصری در حالی مطرح می‌شود که مورگان فریمن، بازیگر و کارگردان سرشناس آمریکایی در سخنانی صدای اذان را یکی از زیباترین صداها توصیف کرده بود.^۱

مفتی جنجالی تونس درگذشت

عثمان بطیخ، مفتی اعظم جمهوری تونس سه شنبه ۲۵ اکتبر در بیمارستان نظامی پایتخت تونس در سن ۸۱ سالگی درگذشت.

^۱ <https://iqna.ir/fa/news/4097570>

عثمان بطیخ، متولد ۱۷ آوریل ۱۹۴۱ در تونس بود و تحصیلات ابتدایی خود را در مدرسه ابتدایی عرب - فرانسوی تونس گذراند و هم‌زمان در مسجد جامع صاحب الطابع به تحصیل علوم دینی پرداخت.

وی سپس در مؤسسه متوسطه «ابن خلدون» به ادامه تحصیل پرداخت و آموزش عالی خود را هم در مدرسه عالی حقوق تونس گذراند و با مدرک کارشناسی حقوق از آنجا فارغ‌التحصیل شد و سپس به عنوان قاضی دادگاه بدوی در تونس مشغول به کار شد.

مفتی فقید تونس تحصیلات خود را در دانشکده شرع و مبانی دین ادامه داد و در مقطع رشته شریعت فارغ‌التحصیل شد و سپس در همان دانشکده، فقه تطبیقی و سیاست‌های دینی نیز خواند.

در سال‌های اخیر، فتوای‌های شیخ بطیخ جنجال‌های گسترده‌ای را در تونس به راه‌انداخته، وی در سال ۲۰۱۵ معتقد بود که نقاب پس از استفاده از آن توسط برخی تروریست‌ها، تهدیدی برای کشور است.

در سال ۲۰۱۷، او همچنین حمایت خود را از ابتکار رئیس‌جمهور تونس در مورد برابری ارث بین زن و مرد ابراز کرد.

در سال ۲۰۲۱، او خواستار حمایت رئیس‌جمهور قیس سعید شد که باعث شد برخی او را به تلاش برای سیاسی کردن دین متهم کنند.

چند ماه پیش، بطیخ پس از دعوت از بازرگانان برای تأمین مالی بودجه دولتی با انتقادات زیادی مواجه شد و گفت: کمک به کشور برای خروج از

شرایط سخت اقتصادی و اجتماعی که در آن قرار دارد یک وظیفه اخلاقی و شرعی است.

برخی نیز پس از صدور فتوا برای بزرگداشت روز ولنتاین، او را به «ترویج فرهنگ غربی» متهم کردند.^۱

الجزایر در پی برگزاری نشست علمایی برای محکومیت عادی‌سازی

الجزایر «جمعیه العلماء المسلمین» را موظف به برگزاری «اجلاس عربی علمای مسلمان» برای محکومیت عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی کرد.

وزیر-الشؤون-الدینیة-عثمان-<https://www.alquds.co.uk/%EF%BB%BF> /بطیخ-النق

الجزایر از طریق این اجلاس می‌خواهد جبهه جدیدی را علیه کشورهای عربی حامی عادی‌سازی به ویژه عربستان سعودی، مراکش و مصر بگشاید. جمعیه العلماء المسلمین الجزایر خاطرنشان کرد که این اجلاس «مکمل کار نشست سران عرب خواهد بود» و تأکید کرد «علمای دینی برخلاف رهبران سیاسی و رؤسای جمهور کشورها، ملاحظات و تحفظات سیاسی ندارند». انتظار می‌رود که جمعیه علماء المسلمین الجزایر از علمای نزدیک به «جماعة العدل و الإحسان» و «حركة التوحید و الإصلاح» در مراکش، به ویژه از روحانیون وابسته به الاتحاد العالمی لعلماء المسلمین دعوت کند. با این حال، بعید است که هیچ یک از اعضای «المجلس العلمی الأعلى»، که ریاست آن برعهده پادشاه مراکش است، یا «الرابطه المحمدیة للعلماء» مراکش در این نشست شرکت کنند.

چندی پیش الجزایر پس از سه سال وقفه میزبان نشست سران کشورهای عضو اتحادیه عرب بود. از آنجایی که برخی کشورهای عربی اقدام به عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی کرده‌اند در نشست الجزایر حضور نیافتند، چراکه مجبور بودند بیانیه پایانی نشستی را امضا کنند که با توافقنامه عادی‌سازی روابط با تل آویو ناسازگار است.^۱

الجزائر-تکلف-جمعة-1668630790/middle_east/أخبار/1 <https://www.i24news.tv/ar/>
العلماء المسلمین لعقد-عربیة للعلماء المسلمین-لإدانة-التطبيع مع-إسرائيل

قاضی القضاة فلسطين: خرید پوشاک برند زارا، حرام است

«محمود هباش» قاضی القضاة فلسطين و مشاور رئیس تشکیلات خودگردان فلسطين در امور دینی و روابط اسلامی، شنبه، ۲۲ اکتبر در فتوایی خرید محصولات شرکت معروف «زارا» در تمامی نقاط دنیا را حرام اعلام کرد و گفت تا زمانی که این شرکت قراردادش را با نمایندگی فروش خود در سرزمین اشغالی لغو نکند، مسلمانان نباید از محصولات این شرکت خرید کنند.

قاضی قضاة فلسطين، همچنین از تمامی جوامع اسلامی و نهادها در تمامی جهان خواست تا همین موضع را در قبال تولیدات شرکت پوشاک زارا در پیش بگیرند تا زمانی که این شرکت اسپانیایی همکاری خود را با نمایندگی اش در فلسطين قطع کند.

ماجرا از این قرار است که رئیس نمایندگی شرکت معروف اسپانیایی زارا در فلسطين اشغالی، چندی پیش «ایتمار بن غفیر» از نمایندگان تندروی صهیونیستی در کِنست را به خانه خود دعوت کرده و از او پذیرایی کرده بود. این صهیونیست

تندرو، به اتخاذ مواضع بسیار شدید علیه فلسطینی‌ها معروف است، از این رو اقدام رئیس نمایندگی زارا خشم فلسطینی‌ها را برانگیخته است.

«محمود هباش» در فتوای خود، از رئیس نمایندگی زارا با عنوان حامی تروریسم یاد کرده است. فلسطینی‌ها نیز در شبکه‌های اجتماعی عکس‌العمل شدیدی نشان داده و نوشته‌اند که شرکت زارا از کسی پذیرایی کرده است که آرزویی جز مهاجرت اجباری یا نابودی فلسطینی‌ها ندارد.^۱

نخستین اجلاس ادیان گروه ۲۰

نخستین اجلاس ادیان گروه ۲۰ به نام «R20» (مجمع دین) روز چهارشنبه (۱۱ آبان ۱۴۰۱) در شهر بالی اندونزی آغاز به کار کرد.

این کنفرانس با عنوان «ساخت پل‌های بین شرق و غرب به خاطر جهانی با بیشترین تفاهم و صلح و جوامعی آکنده از همزیستی و دوستی» به مدت دو روز برگزار شد.

در این اجلاس که به عنوان پیش‌نشست اجلاس گروه ۲۰ از سال ۲۰۱۱ برگزار می‌شود، رهبران مذهبی کشورهای جهان به ویژه کشورهای عضو گروه ۲۰ حضور داشتند.

^۱ <https://www.farsnews.ir/news/14010730000308>

جوکو ویدودو رئیس جمهوری اندونزی، کیایی حاجی مفتاح الاخیار دبیرکل نهضت العلماء اندونزی و محمد العیسی رئیس رابطه العالم از جمله سخنرانان این اجلاس بودند.

در این اجلاس دو روزه، علاوه بر جلسه افتتاحیه، هفت جلسه عمومی نیز برگزار شد که در آن رهبران مذهبی در مورد مسایل پیش روی امروز جهان و نقش ادیان و رهبران مذهبی در حل مسایل بحث کردند.

این نشست با قرائت بیانیه اختتامیه و تحویل ریاست این اجلاس به هند که میزبان دومین دوره اجلاس ادیان گروه ۲۰ خواهد بود، به پایان رسید.^۱

---

^۱ <https://r20-indonesia.org/>

افتتاح مسجد شیخ زاید با حضور رئیس امارات در اندونزی

محمد بن زاید آل نهیان، رئیس امارات و جوکو ویدودو، رئیس جمهور اندونزی، ۲۳ آبان مسجد جامع «شیخ زاید» را در شهر سولوی اندونزی افتتاح کردند.

این مسجد که به نام پدر مؤسس فقید امارات، شیخ زاید بن سلطان آل نهیان نامگذاری شده، نسخه کوچکتري از مسجد شیخ زاید در ابوظبی است.

محمد بن زاید در توییتی نوشت: در یک ابتکار عملی که بیانگر پیوند، محبت و همکاری برای امور خیر که توسط شیخ زاید رحمه الله نمود یافت، همراه با جوکو ویدودو، مسجد زیبای سولو در اندونزی را افتتاح کردیم. این مسجد که به افتخار پدر بنیانگذار امارات متحده عربی نامگذاری شده است، ارزش‌های

صلح و حسن نیت او را نشان می‌دهد و نشان دهنده روابط دیرینه‌ای است که بین دو کشور وجود دارد.

شیخ محمد در سفر خود به این کشور مسلمان در جولای ۲۰۱۹، این ساختمان ۲۰ میلیون دلاری را به عنوان هدیه به‌اندونزی پیشنهاد کرد. مسجد سولو تقریباً مشابه نسخه اصلی اما کوچکتر است و چهار مناره و یک گنبد مرکزی دارد که توسط چهار گنبد کوچکتر احاطه شده است.

معماران برخی ویژگی‌های معماری اندونزیایی را در این بنا گنجانده‌اند و از مصالح محلی برای ساخت و ساز استفاده شده است. این مسجد می‌تواند ۱۰ هزار نمازگزار را در یک زمان در خود جای دهد.

این مجموعه سه هکتاری در مرکز جاوه همچنین مقر یک مرکز اسلامی تحت حمایت امارات متحده عربی برای آموزش اعتدال دینی به روحانیون اندونزیایی است.

همچنین در سال ۲۰۲۰، محمد بن زاید دستور داد مسجدی در منطقه دیپلماتیک ابوظبی به افتخار رئیس‌جمهور اندونزی ساخته شود.

محمد بن زاید و رئیس‌جمهور اندونزی در حاشیه نشست گروه ۲۰، در خصوص روابط دوجانبه میان کشورها و راه‌های تقویت آن به‌گونه‌ای که در خدمت منافع مشترک دو طرف باشد، بحث و گفت‌وگو کردند.

دو کشور توافق‌نامه مشارکت اقتصادی جامعی را امضا کردند که انتظار می‌رود تجارت دوجانبه غیرنفتی را از حدود ۳ میلیارد دلار در حال حاضر به ۱۰ میلیارد دلار در پنج سال آینده افزایش دهد.

این قرارداد، تجارت کالا و خدمات، سرمایه‌گذاری، حقوق مالکیت معنوی، اقتصاد اسلامی، قوانین گمرکی و تسهیل تجارت، همکاری‌های اقتصادی و تجارت دیجیتال را در بر می‌گیرد.^۱

گاردین: چین در تیررس گروه‌های اسلام‌گرای افراطی قرار دارد

چین هدف نسبتاً کم ارزشی برای جنبش‌های اسلام‌گرا بوده است، اما این رویکرد در حال تغییر است. داعش در مقاله‌ای در تاریخ ۲ ماه سپتامبر در نشریه انگلیسی زبان خود صدای خراسان از گسترش اقتصادی جهانی چین و بدرفتاری با اویغورها انتقاد کرد.

^۱ <https://iqna.ir/fa/news/4099540>

این مقاله‌اندکی پس از گزارش ۳۱ اوت سازمان ملل متحد منتشر شد که جزئیات سیاست‌های چین را در مورد هدف قرار دادن اویغورها و سایر اقلیت‌های مسلمان در سین کیانگ نشان می‌داد. این رویکرد را می‌توان تجدید اساسی از نگاه گروه‌های اسلام‌گرای افراطی مخصوصاً داعش بدانیم که تا پیش از آن، از صحبت کردن در مورد چین خودداری کرده بود.^۱

صدور مجوز بخش اذان از بلندگوهای مساجد در ایالت کرنا‌تکه هند

۱۱ هزار مسجد، سه هزار معبد هندو و ۱۴۰۰ کلیسا در ایالت کرنا‌تکه هند مجوز استفاده از بلندگوهای خود را کسب کرده‌اند.

[\https://foreignpolicy.com/2022/10/19/afghan-militants-china-imperialism-islamic-state/](https://foreignpolicy.com/2022/10/19/afghan-militants-china-imperialism-islamic-state/)

اداره پلیس این ایالت طبق دستورالعمل‌های این ایالت، مجوز مربوطه را برای این عبادتگاه‌ها صادر کرده است.

در مجموع ۱۷ هزار و ۸۵۰ درخواست از مساجد، معابد و کلیساها برای استفاده از بلندگوها به این اداره ارسال شده است. این مجوز برای مدت دو سال داده شده و دولت ایالتی ۴۵۰ روپیه به عنوان هزینه از هر یک از این عبادتگاه‌ها دریافت کرده است.

مسئولین این ایالت پس از آن که فعالان هندو سعی کردند با استفاده از بلندگوهای خود علیه مساجد این ایالت اخلال ایجاد کنند و احکام دادگاه عالی را نقض کردند، تصمیم به صدور مجوز گرفت. سازمان‌های هندو فراخوان داده بودند تا از ساعت ۵ صبح سرودهای خدایان و الهه‌های هندو را با بلندگوها پخش کنند تا مانع از شنیده شدن صدای اذان شوند.

صدای این بلندگوها باید با دسی‌بل خاص پخش شوند و استفاده از تجهیزاتی که بلندی صدا را کنترل می‌کنند در این عبادتگاه‌ها اجباری است.^۱

تخریب ۲۵ خانه متعلق به مسلمانان در دهلی

یک تیم حقیقت یاب گفت که سازمان توسعه دهلی به همراه تعداد زیادی از نیروهای پلیس حدود ۲۵ منزل مسکونی را بدون اطلاع قبلی در منطقه «خارک ریوارا ساتبری» در جنوب غربی دهلی، منطقه‌ای عمدتاً مسلمان نشین، تخریب کردند.

یک تیم حقیقت یاب گفت که سازمان توسعه دهلی به همراه تعداد زیادی از نیروهای پلیس حدود ۲۵ منزل مسکونی را بدون اطلاع قبلی در منطقه «خارک ریوارا ساتبری» در جنوب غربی دهلی، منطقه‌ای عمدتاً مسلمان نشین، تخریب کردند.

این اتفاق زمانی رخ داد که مسلمانان برای اقامه نماز به مساجد رفته بودند.

گزارش‌ها حاکی از آن است که گروهی از فعالان از منطقه‌ای در چاترپور بازدید کردند و متوجه شدند که سازمان توسعه دهلی با استفاده از زور علیه ساکنان، عملیات تخریب را انجام داده است.

بر اساس این گزارش‌ها، پلیس دهلی با متوسل شدن به زور چندین نفر از جمله تعداد زیادی از زنان را مجروح کرده است. به ساکنان خانه‌های تخریب شده حتی فرصت داده نشد تا وسایل منزل خود را بردارند.

افسران سازمان توسعه دهلی تهدید کرده‌اند که باز هم با بولدوزر برمی‌گردند و خانه‌های بیشتری را تخریب می‌کنند.

تیم حقیقت یاب که به بررسی ضرب و شتم زنان در این حادثه پرداخته است، متشکل از فعالانی از گروه‌های مختلف حقوق بشری است.

«آکاش باتاچاریا» از شورای مرکزی اتحادیه‌های کارگری هند (AICCTU)، «آنوپرادا» از وکلای «تمام هند برای عدالت» (AILAJ)، «نوشاد احمد رضا» از انجمن دانشجویی تمام هند (AISA)، و سومان گوش از انجمن زنان مترقی تمام هند (AIPWA). در این تیم حضور دارند.

آنوپرادا در گفتگو با مکتوب گفت که زنان توسط پرسنل مرد پلیس مورد ضرب و شتم وحشیانه قرار گرفتند و چندین زن به شدت مجروح شدند.^۱

جنجال در هند برای کاندید اتوری یک دختر در انتخابات ایالتی

حزب حاکم بهاراتیا جاناتا دختر فردی را برای انتخابات ایالتی نامزد کرده است که به قتل ۹۷ مسلمان متهم شده است. براساس گزارشی که رسانه‌های هند منتشر کرده‌اند، یک مظنون متهم به قتل ۹۷ مسلمان در یک کمپین انتخاباتی برای دخترش، نامزد حزب حاکم بهاراتیا جاناتا در هند در انتخابات مجلس ایالت گجرات است شرکت کرده است؛ موضوعی که جنجال گسترده‌ای در شبکه‌های اجتماعی هند به راه انداخته است. این درحالی است که وی و ۳۲ متهم دیگر توسط دادگاه عالی گجرات به دست داشتن در کشتار ۹۷ مسلمان در یکی از بزرگترین قتل‌هایی که در منطقه نرودا پاتایا رخ داد (۲۰۰۲) متهم شده است.

به گزارش این شبکه هندی، کوکرانی در سال ۲۰۱۶ آزادی مشروط دریافت کرد و خانواده وی تلاش کردند تا آزادی کامل را به دست آورند، اما دادگاه عالی در گجرات از این کار خودداری کرد.

دختر این متهم که اکنون نامزد حزب حاکم است، در گفت‌وگو با این شبکه تلویزیونی گفت: نمی‌خواهم در مورد پرونده پدرم اظهار نظر کنم، اما برای لغو حکم به دادگاه عالی قانون اساسی مراجعه کردیم و همچنان منتظریم.^۱

---

1 <https://iqna.ir/fa/news/4100226>

کشمیر هفتاد و پنجمین سالگرد کشتار مسلمانان جامو و آگرای می‌دارد

Kashmiris mark 1947 murder of **200,000 Muslims** by Hindu extremists

پس از استقلال هند و پاکستان در سال ۱۹۴۷م و به دنبال فرمان تحویل سلاح به پلیس و گسترش ناآرامی‌ها در جامو و کشمیر، هندوها و سیک‌ها در جامو به مسلمانان حمله کردند.

در آنچه به عنوان نسل‌کشی سیستماتیک به دست دولت ماهاراجه جامو و کشمیر، علیه جمعیت مسلمان در منطقه جامو نامیده می‌شود، بیش از ۲۰۰ هزار نفر کشته شدند.

این قتل عام باعث شد جمعیت مسلمانان در این منطقه از ۶۰ درصد در سال ۱۹۶۰ به ۴۱ درصد در سال ۱۹۶۱ کاهش یابد.
با این حال، این رویداد در تمام کتب رسمی تاریخی توسط دولت هند پنهان شده است.^۱

رهبر طالبان به قضات دستور داد حد و قصاص را اجرا کنند

هیت‌الله آخندزاده، رهبر طالبان در فرمانی جدید به قضات در افغانستان دستور داد که همه قوانین شریعت اسلام شامل «حد و قصاص» را اجرا کنند.

ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان شامگاه یکشنبه ۱۳ نوامبر

(۲۲ آبان) در حساب کاربری خود در توئیتر نوشت که این دستور «الزام آور» از سوی آخندزاده پس از دیدار با گروهی از قضات صادر شده است.

بنا به گفته مجاهد، آخندزاده در این دیدار با تأکید بر بررسی دقیق سوابق دزدان، آدم‌ربایان و فتنه‌گران، گفته است که برای پرونده‌هایی که تمام شرایط شرعی رعایت شده است، قضات مکلف هستند که همه مجازات‌های پیش‌بینی شده در شریعت اسلام را اجرا کنند.

^۱ <https://t.me/kashmirfa/366>

آخذزاده به قضات گفته است که اجرای شرعی حد و قصاص، «حکم شریعت و امر من است که واجب است.»^۱

روسیه به دنبال شش برابر کردن صادرات محصولات حلال

آندری کوچروف، رئیس بخش ارتباطات راهبردی و ارتقای محصولات مرکز آگرواکسپورت روسیه گفت: صادرات محصولات حلال به کشورهای خلیج فارس و مصر تا سال ۲۰۳۰ در مقایسه با سال ۲۰۲۰ بیش از ۶ برابر خواهد شد.

---

1 https://per.euronews.com/2022/11/14/taliban_leader_orders_strict_application_of_islamic_law

کوچروف گفت: حدود ۲۰ میلیون مسلمان در روسیه زندگی می‌کنند و تولید گوشت حلال در روسیه در حال حاضر ۱۰ درصد از کل تولید گوشت مرغ، گوشت گاو و گوسفند روسیه است.

وی تصریح کرد: بازارهای کلیدی صادرات حلال روسیه، عربستان سعودی و امارات متحده عربی با محوریت دبی هستند. عربستان سعودی بیش از ۱،۲ میلیارد دلار محصولات گوشتی، ۶۷۰ میلیون دلار محصولات لبنی و بیش از ۱،۱ میلیارد دلار محصولات قنادی وارد می‌کند. امارات متحده عربی هم بیش از ۸۰۰ میلیون دلار محصولات گوشتی و بیش از ۳۰۰ میلیون دلار محصولات لبنی وارد می‌کند. پیش‌بینی می‌شود میزان صادرات محصولات حلال روسیه به این کشورها در سال ۲۰۳۰ از مرز ۷۰۰ میلیون دلار آمریکا فراتر رود، به عبارت دیگر بیش از شش برابر رشد خواهد کرد.^۱

---

1 <https://iqna.ir/fa/news/4099807>

یک‌بام و دو هوای سیاستمداران فرانسه ضد اسلام‌گرایی

رئیس‌جمهور فرانسه ۱۹ اکتبر در جشن صد سالگی تأسیس مسجد بزرگ پاریس شرکت کرد.

امانوئل مکرون در سخنرانی خود، مسجد جامع را بهشت صلح برآمده از طوفان در تاریخ توصیف کرد و گفت: این مسجد نشانگر اهمیت جایگاه و فداکاری مسلمانان در جامعه فرانسه در طول تاریخ جمهوری سوم (۱۸۷۰-۱۹۴۰) در فرانسه است.

مسجد بزرگ پاریس یا مسجد مرکزی پاریس پربازدیدترین مسجد فرانسه است. ساخت آن در سال ۱۹۲۲ با هدف تشکر از سربازان مسلمانی که در جنگ جهانی اول برای فرانسه جنگیدند، آغاز شد. در آن زمان دولت بودجه ساخت این ساختمان را تأمین کرد.

مسجد بزرگ پاریس نه تنها قدیمی ترین، بلکه یکی از بزرگترین مساجد در سرزمین اصلی فرانسه است. این ساختمان دارای مناره‌ای به ارتفاع ۳۳ متر، نمازخانه‌ایی با تزئینات چشم نواز و باغ دیدنی است.^۱

ملاحظه: حضور مکرون در این مراسم مسلمانان فرانسه در حالی است که فرانسه اخیراً برخی مساجد در فرانسه را به بهانه قانون مبارزه با تجزیه طلبی اسلام‌گرا، تعطیل کرده و بسیاری از ائمه جماعات فرانسه را اخراج نموده است.

این دورویی سیاسی در بین سیاست‌مداران ضد اسلام‌گرایی تنها مختص فرانسه نیست. چندی پیش نارندرا مودی نخست وزیر هند در حالی در توئیتر خود، میلاد پیامبر اسلام حضرت محمد صلی الله علیه و آله را تبریک گفت که دولت وی به سختگیری علیه مسلمانان متهم است. اواخر ماه گذشته میلادی مقامات هندی جبهه مردمی هند (PFI) که یک سازمان سیاسی اسلام‌گرای هندی است را غیرقانونی اعلام کردند و پس از دستگیری بیش از ۱۰۰ نفر از اعضای این سازمان، فعالیت این جبهه را به مدت پنج سال ممنوع کردند.

---

۱ <http://www.shabestan.ir/detail/News/۱۲۲۴۶۶۶>

اعتراض مسلمانان به عدم سرو غذای حلال در مدارس فرانسه

سرو وعده‌های غذایی با محوریت گوشت خوک در مدارس معمولاً برای کودکان مسلمان و یهودی در برخی مدارس فرانسه دو گزینه باقی می‌گذارد، یا گوشت خوک بخورند یا گرسنه بمانند.

در حالی که برخی از شهرداران با سه منوی ممکن گوشت، ماهی، یا گیاهخواری به والدین حق انتخاب دادند، برخی دیگر با استناد به برداشت خود از سکولاریسم تصمیم گرفتند که منوهای جایگزین را در غذاخوری مدارس ارائه ندهند.

یک نمونه از این نوع برخورد در Tassin-la-Demi-Lune، منطقه‌ای در حومه لیون رخ داده که از سال ۲۰۱۶ اجبار کرده است تنها یک نوع غذا برای وعده‌های غذایی مدرسه ارائه شود.

در مواجهه با عدم همدلی شهرداران، والدین در مدارس که گوشت خوک اغلب تنها انتخاب است، یک طومار آنلاین برای درخواست منوهای جایگزین راه‌اندازی کردند.

در این طومار به حکمی از سوی شورای دولتی در دسامبر ۲۰۲۰ استناد شده است که به وضوح تأکید می‌کند که پیشنهاد عرضه غذاهای جایگزین، سکولاریسم یا بی‌طرفی مذهبی را تضعیف نمی‌کند.

این حکم در پاسخ به شکایتی صادر شد که یک انجمن مسلمان علیه مقامات محلی Chalon-sur-Saône، شهری در شرق فرانسه که در آن مدارس در سال ۲۰۱۵ وعده‌های غذایی جایگزین ارائه نمی‌کردند، ارائه شد.

در طومار والدین آمده است: وعده غذایی بدون حق انتخاب که شورای شهر تاسین-لا-دمی-لون از آن دفاع می‌کند، دسترسی به غذای ۲۰ درصد از دانش‌آموزان را، چه به دلایل مذهبی، بهداشتی یا اعتقادی (گیاهخواری) محدود می‌کند. نقش شهردار خدمت به همه مردم است.

این طومار از سوی چندین چهره شناخته‌شده از جمله روزنامه‌نگار و «روخایا دیالو»، فعال فمینیست حمایت شد.

مشکل کمبود گزینه‌های غذایی حلال در مدارس فرانسه موضوع جدیدی نیست. در ژانویه ۲۰۱۸، یک شهردار فرانسوی از جریان راست افراطی در جنوب

فرانسه، غذای بدون گوشت خوک را در مدارس دولتی ممنوع و از جایگزینی وعده‌های غذایی دانش‌آموزان مسلمان جلوگیری کرد.^۱

قرآن سوزی در نروژ قانونی است!

تحقیقات نشان می‌دهد که یک سوم از مردم نروژ علیه مسلمانان دیدگاه منفی دارند. همچنین بسیاری از مردم این کشور به دلیل ناآگاهی و عدم شناخت صحیح، از مسلمانان وحشت دارند.

آمارها حاکی از آن است که در میان عموم مردم نروژ ترس عمیقی از مسلمانان وجود دارد. در رسانه‌های نروژی، اسلام‌هراسی یا نفرت از مسلمانان

^۱ <https://iqna.ir/fa/news/4094145>

اصطلاحی است که برای توصیف تعصب، ترس و خصومت علیه اسلام و مسلمانان استفاده می‌شود.

یک نظرسنجی در سال ۲۰۱۷ نشان داد که ۳۰ درصد از مردم نروژ با این جمله موافق هستند که مسلمانان می‌خواهند اروپا را تصاحب کنند.

قرآن‌سوزی در این کشور قانونی است زیرا اعتراض نسبت به یک ایدئولوژی تلقی می‌شود و بر اساس آزادی بیان، قانونی است.

تعصب و ابراز نفرت نسبت به نظام‌ها و ایدئولوژی‌ها اعم از اسلام یا نمادهای دینی در قانون اساسی نروژ مشروع است. با این حال، طبق قانون جنایی نروژ، ابراز نفرت از یک فرد به دلیل قومیت، رنگ پوست یا اعتقادات مذهبی غیرقانونی است.^۱

---

۱ <https://www.lifeinnorway.net/attitudes-towards-muslims-islamophobia/>

پیروزی‌های بی‌سابقه مسلمانان در انتخابات کنگره آمریکا

مرکز جت پک آمریکا (Jetpac) و شورای روابط آمریکایی-اسلامی (Cair) چهارشنبه ۹ نوامبر ۲۰۲۲ اعلام کردند: نتایج انتخابات میان دوره‌ای آمریکا که این هفته برگزار شد، شاهد «پیروزی» بی‌سابقه‌ای برای نامزدهای مسلمان در سطح شوراهای محلی، ایالتی و فدرال بود.

عبدالناصر رشید و نییله سید اولین مسلمانانی بودند که در مجلس سنا از ایالت ایلینوی پیروز شدند.

همچنین دو بانوی مسلمان وابسته به حزب دمکرات، نییلهٔ اسلام و رؤی رومن موفق شدند به یک پیروزی تاریخی دست یابند.

نییله اولین زن مسلمانی است که در سنای ایالت انتخاب شد و رومن اولین زن مسلمانی است که در مجلس ایالتی کرسی به دست آورد.

منیره عبدالله در انتخابات عمومی ایالت اوهایو رقیبی نداشت و اولین زن مسلمانی بود که برای مجلس قانونگذاری اوهایو انتخاب شد.

مانا عبدی، نماینده دموکرات، با انتخاب شدن در مجلس نمایندگان ایالت مین، به موفقیتی بی‌سابقه دست یافت.

سلمان بوجانی، پس از پیروزی در انتخابات ناحیه ۹۲، اولین مسلمانی بود که به عضویت مجلس قانونگذاری تگزاس انتخاب شد.

ایلهان عمر، سیاستمدار دموکرات متولد سومالی نیز بار دیگر به عنوان نماینده کنگره از حوزه مینه سوتا انتخاب شد.

رشیده طلیب، نماینده فلسطینی الاصل کنگره نیز بار دیگر در انتخابات ایالتی میشیگان با قاطعیت پیروز شد. وی اولین نماینده زن فلسطینی تبار کنگره آمریکا و از حامیان حقوق فلسطینیان است.

این در حالی است که ۱۴۵ نامزد مسلمان در این انتخابات میان دوره‌ای شرکت کردند که برای کرسی در شوراهای محلی، ایالتی و فدرال با هم رقابت کردند.

از میان آن‌ها، ۴۸ نامزد برای عضویت در مجالس قانونگذاری ایالتی در ۲۳ ایالت با یکدیگر رقابت می‌کنند. با این حال، انتخابات برای بسیاری از این کرسی‌ها هنوز قطعی نشده است.

بر اساس داده‌های Jetpac تاکنون ۲۹ نامزد مسلمان در ۱۸ ایالت پیروز شده‌اند.^۱

نسخه NFT قرآن به دارایی‌های رمزنگاری شده بلاک‌چین اضافه شد

با هدف حفظ همیشگی قرآن، پروژه the Quran Verse NFT به همت مؤسسه اسلامی سیتی (IslamiCity) اولین نمونه از تبدیل کل قرآن کریم به رمزهای غیرقابل تعویض (NFT) در بلاک‌چین انجام شد. این NFTها هنگامی که روی بلاک‌چین قرار می‌گیرند، نمی‌توانند ویرایش یا حذف شوند و آنها را به طور دائمی ذخیره می‌کند.

جهاد ترک، مؤسس و رئیس دانشکده تحصیلات تکمیلی اسلامی بیان در این باره گفت: تبدیل متون مقدس در بلاک‌چین بی‌سابقه نیست، زیرا عهد عتیق سال گذشته به NFT تبدیل شد. این پروژه قرآنی شامل ۶۲۳۶ ان اف تی به تعداد آیات قرآن است. هر NFT حاوی اطلاعات زمینه‌ای و تاریخی در مورد آیه مربوطه خود است. IslamiCity پیش از این، بیش از ۵۰۰ ان اف تی را به قیمت ۴۵ هزار دلار فروخته است.

فروش این ان اف تی‌ها هزینه ایجاد یک متاورس مستقل اسلامی به نام شبکه تأمین مالی امت را تأمین خواهد کرد. هدف این طرح، همسویی و توانمندسازی مسلمانان در سراسر جهان برای انجام پروژه‌های عمومی در فضای وب است. اولین

---

^۱ <https://arabicpost.net/آخر/۲۰۲۲/۱۱/۱۱/انتخابات-آمریکا-المسلمون->

پروژه این شبکه، برنامه «قرآن پلاس اپ» (Quran+ app) خواهد بود تا نسل اول دیجیتال بهتر بتواند با این کتاب مقدس تعامل برقرار کند.^۱

لاپید: قانون دولت ملی یهود، اهانت به شهروندان اسرائیلی غیر یهود است

یائیر لاپید، نخست وزیر رژیم صهیونیستی گفت که با «قانون دولت ملی» از زمان تصویب آن در سال ۲۰۱۸ مخالف بوده است. این قانون باید تغییر کرده و بخشی از برابری مدنی به آن اضافه شود. وی افزود: در آن زمان به شدت با قانون دولت ملی مخالفت کردم و در کنست گفتم که دولت شهروندانش را تحقیر نمی‌کند. این قانون اهانت به شهروندان اسرائیلی غیر یهود است و باید اصلاح شود.

^۱ <https://iqna.ir/fa/news/4098858>

لاپید در ادامه گفت، دولت آینده وضعیت فعلی حرم قدسی را تغییر نخواهد داد و به آزادی عبادت مسلمانان در مسجدالاقصی توجه خواهد کرد. یهودیان نیز اجازه دارند تنها برای زیارت به مسجدالاقصی بروند و این کار با نظارت انجام می‌شود تا از عدم نقض وضعیت فعلی مسجد اطمینان حاصل شود.^۱

---

^۱ <https://www.isna.ir/news/1401072715264>

واتیکان تمدید توافق مورد مناقشه با چین در مورد انتصاب اسقف‌ها را تائید کرد

واتیکان (شنبه، ۲۲ اکتبر) گفت که با چین یک توافق محرمانه را در مورد اختلاف بر سر انتصاب اسقف‌های کاتولیک در این کشور کمونیستی تمدید کرده است.

این دومین باری است که این توافق که هنوز موقتی به شمار می‌رود، برای دو سال دیگر از زمانی که برای اولین بار در سال ۲۰۱۸ به دست آمد، تمدید می‌شود.

این توافق تلاشی برای کاهش اختلاف طولانی‌مدت در چین بین پیروان یک کلیسای مخفی وفادار به واتیکان و پیروان مجمع ملی کاتولیک این ایالت بود.

هر دو طرف برای اولین بار از دهه ۱۹۵۰ پاپ را به عنوان رهبر عالی کلیسای کاتولیک به رسمیت شناختند.

توافق بین واتیکان و چین بر همکاری در انتصاب اسقف متمرکز است و پاپ تصمیم نهایی را صادر می‌کند.

از زمان انعقاد قرارداد تنها شش اسقف جدید منصوب شده‌اند.

مخالفان این توافق می‌گویند این ثابت می‌کند که توافق نتایج مطلوب را به همراه ندارد. آنها همچنین به افزایش محدودیت‌های آزادی مذهبی در چین برای مسیحیان و سایر اقلیت‌ها اشاره کردند.

پاپ در مصاحبه با رویترز در ماه ژوئیه اذعان کرد که توافق «به کندی پیش می‌رود» اما کلیسا باید در برخورد با چین فراتر از آن نگاه کند و خاطرنشان کرد که گفتگوی ناقص بهتر از عدم تماس است.^۱

---

^۱<https://www.reuters.com/world/china/vatican-confirms-renewal-contested-accord-with-china-bishops-appointments-2022-10-22/>

پاپ از کشیش‌ها و راهبه‌ها خواست فیلم‌های مستهجن را از تلفن‌های خود حذف کنند

پاپ فرانسیس گفت این یک «واقعیت» است که برخی از کشیشان، روحانیون و مذهبی‌ها از پورنوگرافی استفاده می‌کنند.

پاپ فرانسیس در جمع کشیشان و روحانیون در حال تحصیل در رم گفت که از صدها نفری که در اینجا گردهم آمده‌اند نمی‌خواهد که اگر حداقل یک بار تجربه تماشای فیلم‌های مستهجن را داشته‌اند، دست خود را بالا ببرند، اما از آنها می‌خواهد که با خود فکر کنند آیا پورنوگرافی را تا به حال تجربه کرده‌اند یا برای تجربه آن وسوسه شده‌اند.

او گفت: «این رذیله‌ای است که بسیاری از مردم، بسیاری از مردم عادی، بسیاری از زنان غیر روحانی و همچنین کشیشان و راهبه‌ها بدان مبتلا شده‌اند.

شیطان از این راه وارد می‌شود. قلب پاک، قلبی که عیسی هر روز دریافت می‌کند، نمی‌تواند این اطلاعات مستهجن را دریافت کند.»
او از هر یک از حاضران که چنین محتوایی را دانلود کرده‌اند خواست آن را حذف کنند: «اگر می‌توانید این‌ها را از تلفن همراه خود حذف کنید، آن را حذف کنید تا وسوسه را در دست نداشته باشید.»^۱

شکایت حساب‌رسان سابق واتیکان از کلیسا

اولین حساب‌رسان کل واتیکان و معاونش که در سال ۲۰۱۵ منصوب شدند و دو سال بعد برکنار شدند، از نهاد کلیسا برای غرامت ۹,۳ میلیون یورویی (۹,۲۵)

---

۱ <https://www.washingtonpost.com/world/2022/10/27/pope-francis-porn-priests-nuns/>

میلیون دلار) شکایت کرده و مدعی شدند که پس از کشف تخلفات مالی برکنار شده‌اند.

«لیبرو میلوئه» و «فروچیو پانیکو» حسابرسی هستند که از واتیکان شکایت کرده‌اند. میلوئه ۷۴ ساله در سال ۲۰۱۵ توسط پاپ فرانسیس به عنوان بخشی از تلاش برای پاکسازی امور مالی واتیکان و ارتقای رویه های حسابداری به استانداردهای بین المللی پاسخگویی و شفافیت منصوب شد. بعدها او به خاطر آنچه مقامات واتیکان جاسوسی نامیدند، به همراه معاونش اخراج شد.

اصلی ترین چهره‌ای که در واتیکان باعث توقف حسابرسی شد «آنجلو بچیو» از مقامات وزارت خارجه دولت واتیکان بود که در سال ۲۰۱۷ به اتهام فساد مالی برکنار شد. حسابرسان سابق واتیکان می گویند وقتی اخراج شدند که به پاپ در مورد ساختمان لوکس بچیو خبر دادند.^۱

---

1 <https://fa.shafaqna.com/news/1475058>

واتیکان در مورد اتهام جنسی یک اسقف فرانسوی تحقیقات می‌کند

واتیکان درباره پرونده اسقف فرانسوی که به آزار جنسی یک کودک متهم است، تحقیق خواهد کرد.

پس از اعتراف کاردینال «ژان پیر ریکار» به اقدام «سرزنش‌آمیز» در مورد یک نوجوان ۱۴ ساله، واتیکان اعلام کرد که تحقیقات مقدماتی را در مورد این کاردینال فرانسوی آغاز خواهد کرد.

کلیسای کاتولیک فرانسه روز دوشنبه فاش کرد که ۱۱ اسقف سابق یا در حال خدمت فرانسوی به خشونت جنسی یا گزارش نکردن موارد سوء استفاده متهم شده‌اند - از جمله ریکار که به تجاوز به دختری در دهه‌ها پیش اعتراف کرد.

ماتئو برونو، سخنگوی واتیکان در اولین واکنش عمومی واتیکان به این رسوایی به خبرنگاران گفت: به منظور بررسی درست آنچه اتفاق افتاده، تصمیم

گرفته شده است که تحقیقات مقدماتی آغاز شود. واتیکان هنوز باید یک بازپرس اصلی را تعیین کند. برونی گفت که این سازمان به دنبال یک فرد مناسب با استقلال، بی طرفی و تجربه لازم بود.

دادستان‌های فرانسه گفتند که تحقیقاتی را درباره ریکار، اسقف بوردو که در سال ۲۰۰۶ توسط پاپ بندیکت شانزدهم به عنوان کاردینال انتخاب شد، آغاز کرده‌اند.

ریکارد در پیامی به کنفرانس اسقف‌های فرانسه نوشت، سی و پنج سال پیش، زمانی که کشیش بودم، رفتاری سرزنش‌آمیز با دختری ۱۴ ساله داشتم. کاردینال گفت: شکی نیست که رفتار من عواقب جدی و طولانی مدتی را برای آن شخص به همراه داشت و افزود که از آن زمان از این زن طلب بخشش کرده است.^۱

---

1 <https://fa.shafaqna.com/news/1475828>

حمایت از لغو ممنوعیت ازدواج همجنس‌گرایان در انگلیس

پنج اسقف دیگر انگلیکن به طور علنی از درخواست کلیسای انگلیس برای لغو ممنوعیت ازدواج همجنس‌گرایان حمایت کردند.

براساس یک نظرسنجی که اخیراً منتشر شده است، بیش از ۱۱۰۰ کشیش تمایل به انجام ازدواج همجنس‌گرایان در صورت قانونی شدن داشتند.

تجزیه و تحلیل جداگانه نظرات ۶۴۰۰ بازدیدکننده کلیسا هشدار داد که اختلاف در کلیسا بر سر این موضوع فاجعه‌ای است که ادامه خواهد داشت.

کلیساهای انگلیکن در آمریکا، اسکاتلند و کانادا قبلاً مراسم عروسی همجنس‌گرایان را برگزار کرده بودند.^۱

---

^۱<https://www.theguardian.com/world/2022/nov/04/five-more-anglican-bishops-back-same-sex-marriages-in-church>

کلیسای ارتدوکس اوکراین اجازه داد تا مردم کریسمس را در ۲۵ دسامبر جشن بگیرند

کلیسای ارتدوکس اوکراین، در حالی که از روسیه دور شده و به سمت غرب حرکت می‌کند، برای نخستین بار به جماعات خود اجازه می‌دهد تا کریسمس را در ۲۵ دسامبر جشن بگیرند. این تصمیم بر حدود ۷۰۰۰ کلیسا در سراسر کشور تأثیر می‌گذارد.

زمان جشن گرفتن کریسمس موضوع بحث طولانی‌مدت در اوکراین بوده است.

این کلیسا به طور سنتی کریسمس را در ۷ ژانویه، همزمان با کلیسای مسکو، برگزار می‌کرد.

در سال ۲۰۱۷، ۲۵ دسامبر در اوکراین تعطیل عمومی شد. کلیسای ارتدوکس این کشور قبلاً اجازه داده بود که در این تاریخ نماز خوانده شود.^۱

---

1 https://www.theguardian.com/world/2022/nov/07/orthodox_church_of_ukraine_allows_worshippers_to_celebrate_christmas_on_25_december

اخبار کوتاه

تکفیر ترک‌ها توسط چهره معروف سلفی ترک

مورات گزئر، از چهره‌های شاخص حلقه‌های سلفی که قبلا در سخنرانی خود ترک‌ها را تکفیر کرده بود و گفته بود ترک‌ها مسلمان نیستند، باز هم آنها را تکفیر کرد و گفت: «آنهایی که به سربازی و نظام می‌روند، آنهایی که رای می‌دهند، آنهایی که به این دادگاه‌ها می‌روند... کافرند.»^۱

طالبان قانون اساسی جدید می‌نویسد

ذبیح الله مجاهد سخنگوی طالبان اعلام کرد که تلاش می‌شود تا کار برای تهیه قانون اساسی در افغانستان آغاز شود و قانون اساسی تازه جایگزین قانون اساسی گذشته خواهد شد.^۲

مدیر برنامه «سلمان رشدی» کوری یک چشم او را تایید کرد

مدیر برنامه «سلمان رشدی» نویسنده مرتد تایید کرد طی حمله به او در نیویورک، یک چشم او کور شد و سلمان رشدی قادر به استفاده از یک دستش هم نیست.^۳

درگذشت مولانا عباس انصاری از علمای شیعه کشمیر

۱ <https://t.me/turkeycaucasus/2486>

۲ <https://www.farsnews.ir/news/14010801000336>

۳ <https://www.farsnews.ir/news/14010801000549>

مولانا عباس انصاری از علمای بزرگ و برجسته شیعه کشمیر پس از بیماری مدت طولانی صبح امروز دار فانی را وداع گفت. او شخصیت بسیار شناخته شده‌ای بود و قبلاً رئیس کنفرانس حریت (بزرگترین جنبش استقلال طلب کشمیری) و بنیانگذار و رئیس سازمان اتحاد مسلمین جامو و کشمیر بود.^۱

محاكمه مجدد يك مبلغ سعودي پس از اتمام دوران محكوميتش!

شيخ خالد الراشد پس از اتمام دوران محكوميت خود، مجدداً محاكمه شد و دادگاه ۸ سال ديگر به محكوميت وی اضافه کرد و به ۲۳ سال تبديل شد. اين شيخ سلفی پس از آن که روزنامه های دانمارکی به پیامبر گرامی اسلام اهانت کردند خواستار تحصن در مقابل ساختمان فرمانداری ریاض برای بستن سفارت دانمارک شد. پس از این درخواست تحصن در سال ۲۰۰۵ دولت سعودی وی را به ۱۴ سال زندان محكوم کرده بود.^۲

گام مهم روسیه برای مقابله با دگرباشی جنسی

دومای روسیه در جلسه اخير خود در ماه اکتبر قوانینی درمورد ترویج دگرباشی جنسی وضع نمود. این قوانین تقریباً برای همه حوزه‌های اطلاعاتی و هنری از جمله نشر، رسانه‌های الکترونیکی، موسیقی، فیلم و تبلیغات اعمال می‌شود. بنابر این قوانین انتشار اطلاعاتی که کودکان را تشویق به تغییر جنسیت

---

۱ <https://t.me/kashmirfa/356>

۲ <https://t.me/dolatedin/1582>

می‌کند ممنوع است. افرادی که به دلیل تبلیغات برای دگرباشی جنسی محکوم شوند باید ۵۰ تا ۴۰۰ هزار روبل جریمه بپردازند.^۱

بحران در مدارس آمریکا ادامه دارد!

در نظرسنجی شبکه محافظه کار فاکس نیوز مشخص شد که ۷۷ درصد مردم آمریکا لغو برخی کتاب‌های درسی در مدارس که عمدتاً دارای محتوای زننده جنسی هستند را یک معضل قلمداد می‌کنند. همچنین ۶۴ درصد شرکت کنندگان این نظرسنجی، ندادن حق اظهار نظر به والدین درباره محتوای آموزشی مدارس، ۶۰ درصد تمرکز بیش از حد روی مسئله نژادپرستی و ۶۰ درصد سیاست‌های مبتنی بر مسئله همجنسگرایی را به عنوان یک مشکل بزرگ در نظام آموزشی آمریکا عنوان کرده‌اند.^۲

---

۱ <https://islamnews.ru/2022/10/27/v-rossii-sdelali-shag-na-puti-k-zapretu-lgbt-propagandy>

۲ https://t.me/Americana_ir/5432

بخش دوم: پرونده‌ها

نشست رهبران ادیان در بحرین

واکش آیت الله شیخ عیسی قاسم به برگزاری نشست رهبران ادیان

آية الله الشيخ عيسى قاسم
@AyatollahQassim

يا مؤتمر "حوار الشرق والغرب من أجل التعايش الإنساني" لا تصدق دعوى التسامح أو السلام الحق أو أي دعوة لذلك من حكومة تظلم شعبها وتفرق بين مكوناته. وهذه حقيقة لا تخفى على ضيوف المؤتمرات.

آیت الله شیخ «عیسی قاسم» رهبر معنوی انقلاب بحرین از شرکت کنندگان در نشست رهبران ادیان که توسط دولت بحرین برگزار خواهد شد، درخواست کرد که «ادعای تساهل یا صلح واقعی» رژیم آل خلیفه را باور نکنند.

شیخ عیسی قاسم در توثیقی نوشت: ای شرکت کنندگان کنفرانس «گفت و گوی شرق و غرب برای همزیستی انسانی»، ادعای تساهل یا صلح واقعی و یا هر ادعای دیگری را از سوی حکومتی که مردم خود را سرکوب می کند و بین گروه های مختلف مردم تفرقه می اندازد، باور نکنید.

وی در ادامه افزود: این واقعیتی است که بر شرکت کنندگان در این کنفرانس پوشیده نیست.

کنفرانس سلم یا تسلیم؟

بیانیه آیت الله شیخ عیسی قاسم درباره کنفرانس همزیستی در بحرین:

کنفرانس‌های مربوط به روابط بین نهادهای بین‌المللی - محدود یا گسترده - بر دو نوع است: کنفرانس صلح و کنفرانس تسلیم، کنفرانسی که رژیم در بحرین تحت عنوان (کنفرانس همزیستی) برگزار می‌کند چگونه است؟

لازم به تذکر است که این امر در چارچوب روند عادی سازی و توانمندسازی اسرائیل در منطقه و به ویژه بحرین و در شرایط آزار و اذیت شدید مردم بحرین توسط رژیم حاکم بر آن صورت می‌گیرد. آزار و اذیت همه جانبه در همه ابعاد؛ بعد سیاسی، اجتماعی، دینی، فرهنگی و انسانی و همه آزادی‌های شایسته و حقوق مسلم را تحت تأثیر قرار می‌دهد. سطح زندگی در بحرین گواه زنده آن است و مستندات سازمان‌های حقوق بشری داخلی و خارجی مرجعی غنی برای اثبات این ادعا.

این همایش به دعوت شخصیت‌های برجسته علمی در سطح کشور و جهان برگزار می‌شود تا بر افکار عمومی تأثیر بگذارند. در صورتی که این برون‌دادها با مقتضیات دین از جمله عدالت و کرامت انسانی مغایرت داشته باشد، این امر منجر به فاجعه مشارکت شخصیت‌های مذهبی در اتخاذ این نتایج می‌شود. این چهره‌ها از مسئولیت مستثنی نیستند مگر اینکه نظر صریحی در مخالفت با این تصمیمات داشته باشند.

فرض بر این است که منظور از همزیستی در عنوان کنفرانس، همزیستی مسالمت آمیز است و اگر این معنا باشد، صلح واقعی تنها در صورتی حاصل می‌شود که اساس آن عدالت باشد و بدون آن تسلیم مظلوم در برابر اراده ظالم است.

امیدواریم شخصیت‌های مذهبی که حضور در همایش را می‌پذیرند، موضع قاطعانه‌ای اتخاذ کنند. علمای دینی باید بر اساس ایمان و عدالت، در انجام مسئولیت بزرگ خود، برای قدردانی از انسانیت انسان و به‌منظور صلح واقعی، موضعی قاطع، شرافتمندانه و صریح اتخاذ کنند که در خدمت حقیقت و عدالت باشد و آنچه را که با آنها در تضاد است انکار کنند. آنچه مردم از علمای بزرگوار انتظار دارند، رفتاری شجاعانه و صادقانه بر اساس آموزه‌های دینی است.^۱

---

۱ <https://almuqawim.net/11846/10/2022/>

علمای بازداشتی در بحرین: امیدواریم پاپ در سفر خود سخن حق را بگوید

علمای شیعه محبوس در زندان‌های رژیم بحرین در بیانیه‌ای ابراز امیدواری کردند که پاپ فرانسیس در جریان سفر قریب الوقوع خود به بحرین برای شرکت در انجمن گفتگوی بین شرق و غرب که اولین سفرش به بحرین به شمار می‌رود، سخنانی را بر زبان بیاورد که بیانگر سخن حق بوده و پاسخگوی ندای ایمان باشد. این بیانیه توسط مهمترین علمای محبوس در زندان‌های رژیم بحرین از جمله شیخ عبدالجلیل المقداد، شیخ سعید النوری، شیخ محمد حبیب المقداد و شیخ علی سلمان صادر شده است.

چهار عالم شیعه بحرین در این بیانیه خطاب به پاپ فرانسیس عنوان کردند: «جناب پاپ محترم و اتیکان مقدم شما را به سرزمین بحرین به عنوان حامی صلح، اصلاح و عدالت گرامی می‌داریم. بدانید که قدم‌های شما در سرزمینی گذاشته خواهد شد که در آن شعار تسامح و همزیستی تنها از فرزندان و مردمش سر داده می‌شود و به عدالت و نیکوکاری متصف است و به بی‌عدالتی و تجاوز در آن رفتار می‌شود».

روحانیون شیعه بحرینی افزودند: «فرزندان این سرزمین یا کشته شده‌اند یا هستند که اکنون در خاک آرمیده‌اند، یا مادران داغ دیده، مجروحان رنج کشیده، زندانیان، افراد تحت تعقیب و تبعیدی و یا کسانی هستند که در سرزمین خود مانده‌اند و صبورانه استقامت می‌کنند. این در حالی است که گزارش بسیونی و بسیاری دیگر از گزارش‌های سازمان‌های حقوقی بین‌المللی تخلفات و اقدامات

غیرقانونی زیادی را که مردم این سرزمین با آن دست و پنجه نرم کرده‌اند، مستندسازی کرده‌اند».

در ادامه این بیانیه آمده است: جناب پاپ، اصلاح، عدالت و کرامت انسانی اهداف مشترک همه رسالت‌های آسمانی است و ظلم به بندگان و فساد در کشور را نمی‌پذیرند در حالی که آنها اهدافی است که فرزندان این سرزمین برای تحققشان تلاش کرده‌اند و به خاطرش فداکاری‌های بزرگی انجام داده‌اند.^۱

واکش شیخ ماهر حمود به سفر رئیس الازهر به بحرین

شیخ ماهر حمود رئیس اتحادیه جهانی علمای مقاومت در لبنان در اظهاراتی نسبت به سفر احمد الطیب - رئیس دانشگاه الازهر به بحرین موضع‌گیری کرده و ابراز داشت: برای ما شیخ احمد الطیب شیخ الازهر، به خاطر دانش، اخلاق و

^۱ <https://fa.shafaqna.com/news/1466906/>

رفتار والایش مورد احترام است. همچنین معتقدیم شخص پاپ موضعی به مراتب بهتر از کلیساهای محلی در رابطه با مسائل ملی می‌گیرد و نیز اقدامات چندی انجام داده که شایان تقدیر و احترام است.

وی تصریح کرد: اما، رفتن پاپ به همراه شیخ الازهر به بحرین برای اعلام یک سند صلح جهانی کاری زشت و ناپسند است؛ زیرا پادشاهی بحرین خود را درگیر اقدام زشت عادی سازی (روابط با رژیم صهیونیستی) کرده که با ابتدایی‌ترین اصول انسانی در تناقض است. کما این که در ستم به نیمی از ملت بحرین به دلیل اختلاف مذهبی نیز دستش آلوده است.

رئیس اتحادیه جهانی علمای مقاومت در لبنان خاطر نشان کرد: آرزو می‌کنیم از این اقدام - که شاه بحرین برای پوشش دادن به انحراف و تجاوزات حقوق بشری خود از آن سود خواهد جست - عقب نشینی شود.

شیخ ماهر حمود پیش از این نیز مواضع قابل توجهی داشته است؛ از جمله این که وی در پاسخ به سوالی درباره علت نفوذ ایدئولوژی انقلاب اسلامی در دل مردم منطقه گفته است: بدون شک موفقیت ایران در به دست آوردن دل بسیاری از مؤمنان و مستضعفان هماهنگی بین شعار و عمل آن است و این چیزی است که در بسیاری از انقلاب‌هایی که ما شاهد بوده‌ایم، رخ نداده است و دفاع از فلسطین و مقاومت نمونه آن است.

بی شک گسترش ایدئولوژی انقلاب اسلامی در دل مستضعفان ناشی از غلبه بر پایبندی به سیاست آمریکا و دیکته‌های غرب است، چرا که شعارهای آن صادقانه و مردمی است و ملت‌ها متوجه شده‌اند که شعارهای بزرگ و

پرطمطراق عملی نمی‌شود و فقط برای فریب ملت‌هاست و در عمل اجرا نمی‌شود؛ بنابراین جمهوری اسلامی ایران به اخلاص و پایبندی واقعی به شعارهای خود متمایز بوده است. انقلاب اسلامی ایران زمانی به دفاع از آرمان فلسطین برخاست که مصر از دایره مناقشه اعراب و اسرائیل خارج شده بود و ملت‌های عربی و اسلامی از وضعیت موجود و شکست‌های رژیم‌های عربی در برابر اسرائیل احساس یاس و نومیدی کرده بودند و شعار انقلاب اسلامی ایران در دفاع از فلسطین به نوعی امید را در دل امت اسلامی زنده کرد.

رئیس اتحادیه جهانی علمای مقاومت در لبنان هم‌چنین در گفت‌وگویی دیگر درباره وضعیت جهان اسلام بعد از عادی‌سازی روابط برخی کشورهای عربی با رژیم اشغالگر قدس گفته است: به نظر بعد از عادی‌سازی روابط برخی از کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی تغییر و تحول جدیدی در جهان اسلام اتفاق نیفتاده است؛ چراکه این کشورها اساساً از گذشته دارای روابط بسیار خوبی با این رژیم نا مشروع بوده‌اند و این کشورها هیچ‌وقت از سر صدق و اخلاص با قضیه فلسطین همراه نبوده‌اند.

همین دولت‌هایی که می‌بیند امروز با اسرائیل رابطه برقرار کرده‌اند تا دیروز از پشت پرده علیه فلسطین توطئه می‌کردند، ولی نیت‌های شوم خود را بروز نمی‌دادند. امروز نقاب از چهره این منافقان افتاده است و آنان سرسپردگی و محبت خود به رژیم صهیونیستی و آمریکا را اظهار کرده‌اند. اتفاقاً به نظر من اینکه این کشورها رابطه خود با اسرائیل را علنی کردند اتفاق خوبی بود که افتاد، چون این‌ها دیگر نمی‌توانند به ملت‌های مسلمان به دروغ بگویند که ما حامی

فلسطین هستیم و از کشورهای عربی حمایت می‌کنیم. بله، البته وقتی مردم این خیانت آشکار را دیدند، این اتفاق موجب یک شوک عاطفی در جهان اسلام شد، اما معتقدم شوک این اتفاق به زودی از بین خواهد رفت و ملت‌ها آن را پشت سر خواهند گذاشت.

وی افزوده است: من معتقدم که با کنار رفتن ترامپ ممکن است بعضی از این کشورهایی که با اسرائیل اعلام عادی سازی روابط کرده‌اند، مجدداً از رابطه خود به حالت سابق برگردند و به نظر من این موضوع آشکار است چرا که همه این اقدامات (معامله قرن) را جزئی از برنامه انتخاباتی ترامپ و نتانیاهو میدانم که برای کسب آراء مردم آمریکا و ساکنان رژیم صهیونیستی در انتخابات ریاست جمهوری انجام دادند.

از جهت اعتقادی و تدینی هم باید عرض کنم که این دولت‌های خائن به هیچ موفقیت دست نخواهند یافت، این‌ها با عادی سازی روابط خود با اسرائیل تلاش کردند جایگاه خود را در دنیا بالا ببرند و به خود ارزش ببخشند، اما قرآن کریم می‌فرماید: (إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ) بر این مبنا کسانی که با آیات خداوند به مجادله می‌پردازند هیچگاه به نیت‌های قلبی خود نخواهند رسید و همواره شکست خواهند خورد. اقدامات این کشورها ابداً بر جریان مقاومت و خواست خدا مبنی بر نابودی

اسرائیل تأثیر نخواهد گذاشت بلکه به زودی شاهد لحظه تاریخی نابودی کامل این رژیم نا مشروع خواهیم بود.^۱

برنامه‌های پاپ در بحرین

پاپ فرانسیس، رهبر کاتولیک‌های جهان روز پنجشنبه سوم نوامبر برای یک دیدار چهار روزه از بحرین و شرکت در کنفرانسی با محوریت گفتگوی بین ادیان وارد این کشور شد.

این نخستین سفر پاپ فرانسیس به کشور مسلمان‌نشین و پادشاهی بحرین و نیز دومین سفر او به یک کشور حوزه خلیج فارس پس از دیدار از امارات عربی متحده در سال ۲۰۱۹ میلادی است.

رهبر کاتولیک‌های جهان در حالی با محور نزدیکی ادیان و مذاهب و احیای گفتگو با جهان اسلام وارد بحرین شده که حکومت این کشور از سوی نهادها و سازمان‌های حقوق بشری به تبعیض و سرکوب آزادی‌های اکثریت شیعه ساکن متهم شده است.

گروه‌های حقوق بشری و نزدیکان برخی فعالان شیعه که پیش‌تر از سوی حکومت به اعدام محکوم شده‌اند از پاپ فرانسیس خواستند تا از این سفر برای فراهم ساختن زمینه پایان مجازات اعدام و سرکوب سیاسی در بحرین استفاده کند.

---

۱ <https://www.mosalasonline.com/fa/tiny/news-136222>

در همین راستا، ۹ سازمان غیر دولتی روز سه‌شنبه از پاپ خواستند تا «به صراحت از حکومت بحرین بخواهد که به اعدام‌ها پایان دهد، مجازات اعدام را به کلی لغو کند و به اتهامات شکنجه و نقض حق دادرسی عادلانه به طور جدی رسیدگی کند.»

از سوی دیگر، دیده بان حقوق بشر در گزارشی که روز دوشنبه منتشر شد، ضمن انتقاد از «به حاشیه راندن هدفمند» مخالفان سیاسی تأکید کرد که «بحرین را نمی‌توان یک دموکراسی نامید.»

دولت بحرین اما در برابر این انتقادات بازی با کارت تساهل را در دستور کار خود قرار داد تا از این طریق بتواند وجهه بین‌المللی خود را حفظ کند. رهبر کاتولیک‌های جهان پیش از عزیمت به بحرین از خدا خواسته بود که این سفر سبب ترویج «برادری و صلح شود که روزگار ما به شدت به آن نیاز دارد.»^۱

---

۱ <https://per.euronews.com/2022/11/03/pope-in-bahrain-to-revive-dialogue-with-the-muslim-world>

دیدار با پادشاه بحرین

پاپ فرانسیس پس از ورود به بحرین با حمد بن عیسی آل خلیفه، پادشاه بحرین و مسئولان بلندپایه این کشور دیدار کرد.

جمعیت وفاق ملی اسلامی بحرین در بیانیه‌ای اعلام کرد که پاپ فرانسیس در گفت و گو با سلمان بن حمد آل خلیفه ولیعهد و نخست وزیر بحرین از رویدادهای سال ۲۰۱۱ و پیامدهای آن و اقدامات رژیم آل خلیفه سخن گفت.

پاپ در این دیدار خواستار اقدامات عملی از سوی رژیم بحرین برای جبران پیامدهای سیاسی، حقوقی و امنیتی آن بحران شد.

براساس بیانیه جمعیت وفاق، پاپ فرانسیس بر ضرورت پایان دادن به تبعیض مذهبی و اجرای عدالت و عمل به انصاف در همه زمینه‌ها تأکید کرد.

پاپ همچنین به شکل مفصل درباره پرونده زندانیان، تبعید شدگان و محکومین به اعدام سخن گفت و از رژیم حاکم بر بحرین خواست این پرونده‌ها را به گونه‌ای حل و فصل کند که شهروندان احساس امنیت و اطمینان کنند. وی همچنین خواستار برخورداری همه شهروندان بحرین به طور مساوی از زندگی آبرومندانه شد.

براساس بیانیه جمعیت وفاق، گفت و گوی پاپ با حمد بن عیسی آل خلیفه درباره بحران موجود میان شهروندان و رژیم، عمیق‌تر و صریح‌تر بوده است.^۱

---

۱ <https://www.irna.ir/news/84935490>

برگزاری مراسم عشای ربانی

پاپ فرانسیس صبح روز شنبه ۵ نوامبر در سومین روز سفر خود به بحرین مراسم عشای ربانی برگزار کرد.

این مراسم در ورزشگاه ملی بحرین در جنوب منامه با حضور حدود ۲۸ هزار نفر برگزار شد.^۱

ملاحظه: تعداد مسیحیان بحرین از هزار نفر تجاوز نمی کند، اما دهها هزار مسیحی مهاجر از فرقه‌های مختلف مسیحی، عمدتاً ارتدوکس، انجیلی و کاتولیک در این کشور ساکن هستند.

---

^۱ <https://www.thenationalnews.com/gulf-news/bahrain/۰۷/۱۱/۲۰۲۲/pope-francis-bahrain-visit/?page=۳>

دیدار با احمد الطیب

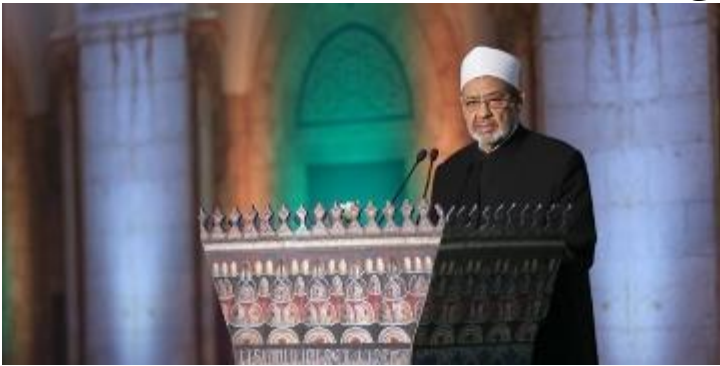
شیخ الازهر و پاپ فرانسیس، رهبر کاتولیک‌های جهان، روز یکشنبه ششم نوامبر در حاشیه مجمع گفت و گوی بحرین با یکدیگر دیدار و گفت و گو کردند. احمد الطیب در این دیدار از پاپ بابت تلاش‌هایش برای تقویت ارزش‌های صلح و همزیستی تقدیر کرد.

وی اشاره کرد که با پاپ بر سر اهمیت هماهنگی مشترک برای نجات بشریت از منازعات و جنگ از طریق تمرکز بر اشتراکات و مقابله با همه افکار و اقداماتی که نفرت و تعصب را گسترش می‌دهد، توافق نظر دارند.

پاپ فرانسیس نیز از تلاش‌های شیخ الازهر و شورای حکمای مسلمان در حمایت و تشویق گفت و گو بین ادیان و گسترش فرهنگ برادری انسانی و تقویت صلح جهانی تقدیر کرد.

وی بر اهمیت همبستگی سران و رهبران ادیان برای خیر بشریت و بالابردن صدای دین برای خدمت به بشریت تأکید کرد و خواستار گفت و گو برای پایان جنگ و منازعات و جلوگیری از گسترش افراط گرایی و نفرت شد.^۱

شیخ الازهر خواستار گفت و گوی علمای شیعه و سنی شد

احمد الطیب شیخ دانشگاه الازهر مصر روز جمعه ۱۳ آبان در اختتامیه کنفرانس گفت و گوهای بحرین، خواستار برپایی گفت و گوی اسلامی-اسلامی با حضور علمای شیعه و سنی شد.

او که در حضور پاپ فرانسیس که روز گذشته وارد بحرین شده بود، سخن می گفت، افزود: «من و علمای بزرگ الازهر و شورای «حکمای مسلمان» از صمیم

سیاسة/شیخ-الأزهر-وبابا-الفاطیکان-یبحثان-فی- /<https://alkhaleejonline.net/> ۱
البحرین-العیش-المشترک

قلب و با آغوشی باز آماده هستیم تا با برادران مسلمان شیعه خود دور یک سفره بنشینیم».

احمد الطیب هدف از برپایی گفت‌وگوی شیعه و سنی را مبارزه با فتنه‌انگیزی و درگیری فرقه‌ای اعلام کرد و افزود: «از تمامی علمای اسلام در جهان می‌خواهم با تمامی اختلافات مذهبی و طائفی و مکتبی به سرعت برای برپایی گفت‌وگوی جدی اسلامی- اسلامی در راستای وحدت و نزدیکی و شناخت یکدیگر وارد عمل شوند».

شیخ الازهر مصر تأکید کرد که هدف از این نشست عبور از گذشته و تقویت اسلام و یکدست کردن مواضع اسلامی است و گفت که باید سخنرانی‌های خصمانه و نفرت پراکنی از سوی هر دو طرف متوقف شود و تحریک و تکفیر از میان برود.

او گفت که باید از اختلافات تاریخی و معاصر با تمامی اشکال آن، عبور کرد.

شیخ الازهر در بخش دیگری از سخنانش به جنگ اوکراین و روسیه پرداخت و در این باره بر ضرورت توقف این جنگ و نشستن دو طرف بر سر میز گفتگو و مذاکره تأکید کرد.^۱

معارض بحرینی: بحران بحرین ناشی از تبعیض دینی است

رئیس شورای اسلامی علمای بحرین در واکنش به درخواست شیخ الازهر برای گفت‌وگوی میان شیعه و سنی در بحرین تأکید کرد که شهروندان مذاهب اسلامی در بحرین با هم مشکلی ندارند و مشکل بحرین سیاسی و ناشی از تبعیض دینی آل خلیفه است.

سید مجید المشعل، رئیس شورای اسلامی علمای بحرین ۱۴ آبان در واکنش به دعوت شیخ الازهر به گفت‌وگوی میان شیعه و سنی گفت: ما با گفت‌وگوی بین مذاهب مخالفتی نداریم؛ بلکه از آن استقبال هم می‌کنیم.

وی در یک پیام توثیتری افزود: در بحرین و چه بسا در سایر کشورهای اسلامی یک مسئله طائفه‌ای وجود ندارد که نیاز به گفت‌وگوی بین مذاهب باشد، بلکه یک بحران سیاسی است که به یک گفت‌وگوی ملی جدی نیاز دارد.

المشعل تصریح کرد: رابطه بین پیروان مذاهب مختلف در بحرین و سایر کشورهای جهان اسلام خوب است و برخی کدورت‌ها هم ناشی از اعمال غیرعادی برخی از افراط‌گرایان در هر فرقه‌ای است که اندک و منزوی هستند. این معارض بحرینی گفت: مخالفت سیاسی و مطالبه حقوق ملی به معنای وفاداری به وطن یا ارتباط با خارج نیست.

المجلس الإسلامی العلمائی فی البحرین (شورای اسلامی علمای بحرین) در ۲۱ اکتبر ۲۰۰۴ در این کشور تأسیس شده است، اما مقامات آل خلیفه در ۲۹ ژانویه ۲۰۱۴ آن را به طور خودسرانه منحل کردند.^۱

---

۱ <https://iqna.ir/fa/news/4097381>

پاپ فرانسیس و پروژه صلح و عادی سازی در خاورمیانه

به قلم: حامد دهقانی

چه چیزی پاپ را به بحرین کشانده است؟ پاپ فرانسیس که ماه‌ها است به دلیل عارضه‌ای در ناحیه زانو ویلچرنشین شده و بسیاری از سفرهای مهم و درانتظار خود را در این مدت لغو کرده است، چرا این بار زحمت سفری چهارروزه را به خطه‌ای که تنها ده‌ها هزار کارگر مسیحی دارد، به جان خریده است؟ چرا پاپ برخلاف انتظارات ما، مهمان دیکتاتوری می‌شود که بیشترین سرانه زندانی‌ها را در جهان عرب دارد؟ چرا پاپ چشم بر همه جنایت‌های این رژیم بسته و به دروغ این کشور را «الگویی از گشایش و هم‌زیستی بین گروه‌های مختلف اجتماعی» خوانده و از پادشاه برای «ترویج فرهنگ گفتگو و تساهل و

گسترش اصول همزیستی و برادری» قدردانی کرد؟ چرا پاپ ارزش آزادی خواهی را بار دیگر به بهای نشستن با یک حاکم مستبد زیر پا گذاشت؟

پاپ آزادی خواه نیست!

در سال ۲۰۱۳م که فرانسیس جانشین بندیکت شانزدهم شد، تحلیلگران به سرعت او را به عنوان یکی از طرفداران الهیات رهایی بخش معرفی کردند. داستان اما به این سادگی نبود. جنبش الهیات آزادی بخش (Liberation Theology) در دهه ۱۹۷۰م در آمریکای لاتین قدرت یافت. این جنبش الهیاتی بر حضور دین در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی تأکید داشت و مهمترین ریشه‌های ناکامی و بدبختی جوامع فقیر منطقه آمریکای لاتین را حکومت‌های خودکامه و نظامی وابسته به ابرقدرت‌های بزرگ و وظیفه کلیسا را حمایت از محرومان و مقابله با ظالمان می‌دانست. این الهیات، برخلاف الهیات رایج در مسیحیت، بر مظالم دیکتاتورها سرپوش نمی‌گذاشت و راه رهایی و رسیدن به ملکوت آسمان را «تلازم عدالت و معنویت» می‌دانست.

به دلیل این رویکرد استعمارستیزانه و آزادی خواهانه، الهیات آزادی بخش اغلب هم به طور رسمی، از درون کلیسای کاتولیک روم و هم به طور غیررسمی، به عنوان حامیان ساده لوح مارکسیسم و مدافعان فعالیت‌های اجتماعی چپ‌ها مورد انتقاد قرار گرفتند. واتیکان، تنها سلطنت مطلقه باقی مانده در غرب است و هیچ‌گاه با دموکراسی و آزادی خواهی سر سازگاری نداشته و آن را تهدیدی برای حکومت استبدادی خود بر ایالت‌های پاپی (بیشتر در میانه ایتالیا) و رهبری جهانی

کلیسای کاتولیک دیده است. به همین دلیل، در دهه ۱۹۹۰، واتیکان، تحت رهبری پاپ ژان پل دوم، شروع به مهار نفوذ جنبش از طریق انتصاب اسقف‌های محافظه‌کار در برزیل و سایر نقاط آمریکای لاتین کرد.

گوستاوو گوتیرز، کشیش و الهی‌دان کاتولیک و پدر الهیات رهایی‌بخش، دهه‌ها به اتهام استفاده از ایمان به عنوان ابزار انقلاب، مورد تحقیر واتیکان قرار می‌گرفت

فرانسیس با آنکه متولد ۱۹۳۶م است و فرصت این را داشت که بخشی از جنبش مذهبی خواهان عدالت اجتماعی باشد، اما هیچ‌گاه او با موج فزاینده الهیات آزادی‌بخش همراهی نکرد. پاپ فرانسیس بیشتر از «الهیات مردم (Theology of the People)» استقبال کرد، جنبشی که به موازات الهیات آزادی‌بخش شکل گرفت و رسیدگی به فقرا را در اولویت قرار می‌داد، جنبشی منحصر به آرژانتین که کمتر از تحلیل‌های جامعه‌شناختی و ادبیات مارکسیستی استفاده می‌کرد.

پاپ هرچند برخاسته از آمریکای لاتین، مهد الهیات آزادی‌بخش، است، اما نمی‌توان از او چندان نشانه‌ای از آزادی‌خواهی گرفت. به‌عکس، حتی برخی از ناظران نزدیک کلیسا، پاپ را به «اقتدارگرایی» متهم کرده و او را شخصیتی «خودکامه» می‌دانند که بی‌توجه به منتقدان، نظم دلخواه خود را بر کلیسا اعمال کرده است. فارن پالیسی در مقاله‌ای با عنوان «دیکتاتور واتیکان»، گوشه‌هایی از این واقعیت را به تصویر کشیده و نوشت: «مثال‌های فراوانی وجود دارد که فرانسیس به ظاهر ساده و شوخ - که بسیار مشتاق است خود را تنها به عنوان «اسقف رم» معرفی کند و با اسقف‌های برادرش احساس همبستگی قوی نشان دهد - همیشه ترجیح داده است که اقتدار خود را مانند چکش برای پیگیری برنامه‌هایش به کار گیرد.»

با این همه، جای تعجب نیست که پاپ فرانسیس در مورد کلیدواژه‌هایی همچون «صلح» یا «فقر» صدها توییت زده باشد، اما جستجوی کلیدواژه «دموکراسی» حتی یک نتیجه را هم در توییت او به ما نشان ندهد و بیش از آنکه از او ندایی برای آزادی ملت‌ها و دموکراسی‌خواهی برآید، تصاویر خوش‌وبش‌های پاپ در کنار صهیونیست‌هایی همچون شیمون پرز و بنیامین نتانیاهو یا دیکتاتورهای همچون محمد بن زاید، حمد بن عیسی و عبدالفتاح السیسی منتشر شده است.

صلح، وحدت ابراهیمی و پروژه عادی سازی

پاپ «مرد سیاست» است و به روشنی در برنامه‌ها و موضع‌گیری‌های خود و حتی به هنگام بالا بردن دستانش برای دعا، اهدافی سیاسی را در افق می‌بیند. یکی از مهم‌ترین بازیگری‌های سیاسی پاپ در میانه پروژه‌ای بوده است که از همان هنگامه‌های آغاز ریاست پاپ بر واتیکان کلید زده شد و برای منطقه خاورمیانه تدارک دیده شده بود.

پس از زلزله بهار عربی و سرنگونی برخی دیکتاتورهای عرب و به چالش کشیده شدن نظم چند دهه‌ای حاکم بر منطقه، پروژه‌ای از سوی مجامع فکری و سیاسی غربی آغاز شد که خط پایانی بر «اسلام سیاسی» و نقطه آغازی برای صلح و سازش جهان اسلام با «رژیم صهیونیستی» بود. پروژه‌ای که با شعار «همزیستی» و «دیانت ابراهیمی»، نشست و برخاست با یهودیان صهیونیست را در کشورهای اسلامی عادی‌سازی کرد و با شعار «صلح»، بر ظلم صهیونیست‌ها بر فلسطینی‌ها و حاکمان خودکامه منطقه بر مردم مسلمان سرپوش می‌گذاشت.

کلیدواژه «صلح» در کنار واژه‌هایی همچون «خدا»، «عیسی»، «زندگی» و «جهان»، از پرتکرارترین واژه‌ها در سخنان و نوشته‌های پاپ فرانسیس در این نزدیک به ده سال دوران ریاست او بر کلیسای کاتولیک بوده است. صلح محوری‌ترین ارزش دراندیشه و بیان پاپ است و او هر چند روز یکبار اظهار نظری در این باره دارد یا در گردهمایی و نشست و مراسم دعایی برای صلح شرکت می‌کند. درست هم‌زمان با کاربرد پرتکرار مفهوم «صلح» در ادبیات پاپ

فرانسیس، در خاورمیانه نیز امارات جلودار این گفتمان می‌شود و برای آنکه بتواند خود را در جایگاه «قبله صلح و سازش» در جهان اسلام بنشانند، دست به اقدامات گسترده‌ای می‌زند که تنها نمونه‌ای از آنها تأسیس دو نهاد دینی و علمایی «مجلس حکماء المسلمین» به ریاست احمد الطیب، شیخ الازهر، و «منتدی تعزیز السلم» به ریاست عبدالله بن بیه در سال ۲۰۱۴م بوده است.

برای ناظران به خوبی روشن است که گفتمان صلح چگونه به ابزاری در دستان امارات برای پیشبرد پروژه عادی‌سازی، مبارزه با اسلام سیاسی و تثبیت جایگاه حاکمان خودکامه منطقه کمک کرده است، اما شاید لازم باشد برای فهم کارکرد «صلح» برای پاپ، نگاهی گذرا به برنامه خاورمیانه‌ای او داشته باشیم. انتخاب‌های پاپ فرانسیس در سفرهایی که به منطقه داشته است، به خوبی نشان می‌دهد که چگونه او اعتبار خود را برای پیشبرد پروژه عادی‌سازی و تثبیت نظم استبدادی برخی کشورهای عربی هزینه کرده است. اگر نخستین سفر خارجی پاپ به برزیل را که در واقع سفری برنامه‌ریزی شده برای سلف او، بندیکت شانزدهم، بود، کنار بگذاریم، نخستین مقصدی که پاپ فرانسیس برای سفرهای خارجی خود انتخاب کرد، سفر به «فلسطین اشغالی» و بازدید از بیت لحم و قدس اشغالی بود (۲۴ تا ۲۶ مه ۲۰۱۴). البته فرانسیس پیش از سفر به قدس اشغالی و دیدار با بنیامین نتانیاہو، نخست‌وزیر پیشین رژیم صهیونیستی، در همان نخستین سال ریاست خود بر کلیسای کاتولیک، از سه مقام بلندپایه صهیونیست (شیمون پرز رئیس‌جمهور، زیو ال‌کین معاون وزیر خارجه و نتانیاہو) در واتیکان پذیرایی کرده بود.

سفر پاپ به فلسطین اشغالی و دیدار با شیمون پرز و بنیامین نتانیا هو - ۲۴ مه ۲۰۱۴

دیگر انتخاب‌های پاپ برای سفر به کشورهای اسلامی نیز تنها با قرار گرفتن در پازل معادلات پروژه «عادی‌سازی» معنادار می‌شود؛ پاپ فرانسیس به جز سفر به ترکیه (که از جمله سفرهای سنتی پاپ‌های کاتولیک برای بازدید از کلیسای قسطنطنیه است) و بنگلادش (که در راستای فشار حقوق بشری غرب بر میانمار، متحد وفادار چین تحلیل شد)، پس از فلسطین اشغالی، از مصر، امارات، مراکش، عراق و اکنون بحرین بازدید کرده است. چرا سنت‌شکنی پاپ کنونی برای سفر به کشورهای اسلامی، دقیقاً به کشورهایی محدود شده است که همگی نقشی در پروژه عادی‌سازی و دیانت ابراهیمی برعهده داشته‌اند؟

پاپ در راه‌اندازی پروژه «دیانت ابراهیمی» نقش ویژه‌ای داشته و چه بسا نخستین ندا برای این پروژه که زمینه‌ساز پیمان‌های عادی‌سازی «ابراهیم» شد و موتور محرک «معامله قرن» بود، از پاپ فرانسیس به گوش رسید؛ او در ۲۵

ژوئن ۲۰۱۳ و تنها نزدیک به ۱۰۰ روز پس از انتخابش به عنوان پاپ کلیسای کاتولیک (در ۱۳ مارس ۲۰۱۳)، در خطابه‌ای که از «ندای ابراهیم» سخن می‌گفت، «راه صلح در خاورمیانه را در حکمت‌های ابراهیم، پدر ایمانی مشترک یهودیان، مسیحیان و مسلمانان» دانست.

شاید یکی از نمادین‌ترین و عیان‌ترین صحنه‌هایی که هم‌افزایی گفتمان «صلح» و «وحدت ابراهیمی» و جاده‌سازی آنها برای «عادی‌سازی» با رژیم صهیونیستی را به نمایش گذاشته، میزبانی همزمان پاپ از شیمون پرز، در آخرین روزهای ریاست جمهوری او و محمود عباس، رهبر تشکیلات خودگردان فلسطین، در واتیکان بود. پاپ ژوئن ۲۰۱۴ مراسمی را با عنوان «دعا برای صلح در خاورمیانه» در واتیکان با همراهی این دو شخصیت سیاسی برگزار کرد و درخت زیتونی را که نماد «صلح» برای فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها بود، در محوطه واتیکان کاشتند. پاپ در این دیدار در سخنانی پرز و عباس را برادران ایمانی یکدیگر و فرزندان ابراهیم(ع) خواند و چنین دست به دعا برد: «پروردگارا، ای خدای ابراهیم، ای خدای پیامبران، ای خدای عشق، تو ما را آفریده‌ای و ما را به برادری و خواهری دعوت می‌کنی. هر روز به ما قدرت عطا کن تا ابزار صلح باشیم.»

دیدار پاپ با شیمون پرز، رئیس‌جمهور رژیم صهیونیستی، در واتیکان - ۸ ژوئن ۲۰۱۴

پاپ چندی بعد در سفر به فلسطین اشغالی و در دیدار با محمد احمد حسین، مفتی اعظم بیت المقدس، بار دیگر به موضوع وحدت سه دین اسلام و مسیحیت و یهودیت در پدر ایمانی خود، حضرت ابراهیم، پرداخت. محمد احمد حسین گرچه با این سخنان همراه شد، اما باید چند سالی می‌گذشت تا او به خود آمده و پیمانی که با نام حضرت ابراهیم(ع) زینت داد شده بود را «خنجری از پشت بر فلسطینیان و مسلمانان» بخواند و با استعفا از «منتدی تعزیز السلم» ریسمان امید به اماراتی‌ها را پاره کند.

دیدار پاپ فرانسیس با محمد احمد حسین، مفتی اعظم بیت المقدس، ۲۶ مه ۲۰۱۴

پاپ پس از این نیز بارها همین‌اندیشه وحدت ابراهیمی را بازگو کرد و به طور ویژه با سفرهای منطقه‌ای خود سنگ بنای برخی از برنامه‌های فرهنگی و عمرانی مرتبط با پروژه دیانت ابراهیمی را گذاشت، از جمله:

- پروژه «مسیر خانواده مقدس» که در اکتبر ۲۰۱۷ پاپ در سفر به مصر این مسیر را «زیارت مسیحی» توصیف کرد و در ماه مه ۲۰۱۸، بازدید از این مسیر به طور ویژه در بازدیدهای رسمی واتیکان گنجانده شد. پس از این سفر نیز مصر از افتتاح پروژه «تجلی اعظم» در شهر سنت کاترین (منطقه‌ای که خداوند بر حضرت موسی تجلی کرده است) خبر داد که قرار است با ساخت موزه «صلح» به شکل پرنده صلح و حضور نمادهایی از سه دین ابراهیمی، پایتخت گردشگری مذهبی در جهان شود.

- پروژه «خانه ادیان ابراهیمی» که بنای بزرگی شامل مسجد، کلیسا و کنیسه در شهر ابوظبی است و امارات خبر ساخت آن را در سپتامبر ۲۰۱۹ و در پی سفر پاپ به این کشور خبری کرد.
- سفر پاپ به شهر باستانی اور (زادگاه حضرت ابراهیم) در عراق و برگزاری مراسم دعایی با حضور یهودیان و مسیحیان و مسلمانان، شهری که قرار است نقطه آغاز پروژه «مسیر گردشگری ابراهیم» (به طول ۵۰۰۰ کیلومتر و با عبور از ده کشور خاورمیانه) باشد.

صلح؛ فقط با خودی‌ها

پروژه پاپ گرچه با شعار ایجابی و همه‌شمولی همچون صلح و هم‌زیستی توسعه یافته است، اما وجه سلبی و دفعی پرننگی نیز دارد که البته کمتر به چشم آمده است. مثلاً با وجود درخواست‌ها و انتظارات، پاپ جمهوری دموکراتیک الجزایر را به عنوان یکی از مقاصد سفرهای خود انتخاب نکرده و در مقابل به پادشاهی مراکش سفر کرد. قطر نیز نمونه خوبی است: با وجود آنکه پاپ و دیگر مقامات واتیکان تاکنون ده‌ها دیدار با مقامات سیاسی اماراتی و بحرینی داشته‌اند، به روشنی در این سال‌ها درهای واتیکان به روی مقامات قطری بسته بوده‌اند.

سفر پاپ به امارات به عنوان نخستین بازدید یک پاپ از شبه‌جزیره عربستان، ۲۰۱۹

پاپ حتی در برهه‌ای پا را از این نیز فراتر گذاشته و به بخشی از دعوای سیاسی اماراتی‌ها و بحرینی‌ها با قطر تبدیل شد؛ در فوریه ۲۰۱۸ و در اوج تنش‌های سیاسی میان کشورهای حوزه خلیج فارس با قطر، اماراتی‌ها پرونده‌ها و گزارش‌های حقوق بشری متعددی را علیه نحوه رفتار قطری‌ها با کارگران جام‌جهانی در سطح جهانی رسانه‌ای کردند، تا جایی که مدعی قاچاق گسترده انسان به این کشور و کشته‌شدن ۲۰۰۰ کارگر در اثر سوء رفتار قطری‌ها با آنان شدند. در همین میانه، فرانسیس خود را برای اماراتی‌ها هزینه کرد و در چهره پابی آرژانتینی که عاشق فوتبال است، نامه‌ای انتقادی به رئیس فیفا نوشت و از او خواست تا قطر به «برده‌داری» کارگران پایان دهد.

دیدار پاپ با جیانی اینفانتینو، رئیس فیفا - ۲۹ مه ۲۰۱۶

کوتاه آنکه پاپ نه «مرد خدا»یی است که دغدغه سیاست نداشته باشد و نه آزادی خواه و طرفدار دموکراسی است تا از نشستن با حاکمان خودکامه‌ای چون پادشاه بحرین ابا داشته باشد. پاپ به روشنی با برکشیدن گفتمان صلح، آن هم در زمانه‌ای که داعش و افراط‌گرایی در خاورمیانه جولان می‌داد، به خوبی در لایه‌های دینی پروژه‌های نقش بازی کرد که به طرز شگرفی توانست ائتلافی از نیروهای به ظاهر ناهمسو را گرد آورده و همسو سازد.

ساخت شهرک‌ها و پروژه‌های کلان گردشگری دینی در کشورهای اسلامی، ده‌ها مدرسه مسیحی، کلیسا و صومعه‌ی بزرگ و کوچک که از جمله آنها ساخت بزرگترین کلیسای شبه‌جزیره با نام «بانوی عربستان» در عوالی بحرین بوده است، ایجاد نهادها و ابتکارها و جایزه‌های ویژه برای «هم‌زیستی انسانی» و

برنامه‌های متعدد دیگری از این قبیل، تنها گوشه‌ای از دستاوردهای واتیکان از این پروژه بوده است.

دست‌اندرکاران این پروژه از یک سو تلاش کرده‌اند تا با فراهم آوردن مشروعیت دینی جهانی برای اقتدارگرایان منطقه، پایه‌های حکومت آنها را مستحکم کنند و از سوی دیگر با شکستن محیط تک‌فرهنگی این کشورها، زیرساخت‌های فرهنگی، اجتماعی و حقوقی لازم برای سرازیر شدن سرمایه‌های انسانی و اقتصادی بین‌المللی را فراهم کنند.^۱

---

۱ پاپ-فرانسیس-و-پروژه-/<https://mersadcss.com/products/commentary/>

عادی سازی در کشورهای اسلامی

عادی سازی در امارات این بار با طعم موسیقی

سمفونی ابراهیمی به عنوان اولین سمفونی بین ادیان در ۳۰ سپتامبر در سرویس‌های پخش صوتی منتشر شد.

این سمفونی به سفارش جشنواره ابوظبی - رویدادی برای نمایش هنر، فرهنگ و ارزش‌های امارات - تهیه شده است و در ۱۸ نوامبر به عنوان بخشی از برنامه‌های این جشنواره، برای اولین بار نمایش جهانی خواهد داشت.

سمفونی ابراهیمی در کنار Abrahamic Family House ساخته شد، فضایی فرهنگی که سال آینده در قلب ابوظبی افتتاح خواهد شد. این فضا دارای کلیسا، مسجد، معبد و مرکز آموزش غیر مذهبی با هدف ایجاد هماهنگی و تنوع مذهبی است.

ایهاب درویش، آهنگساز اماراتی، که رهبری این پروژه را برعهده داشت، می‌گوید: «این سمفونی از پیوندهای فرهنگی موجود در امارات نشأت می‌گیرد و یک پیام برای تک تک افراد روی زمین است تا به این باور برسند که همه ادیان مورد احترام هستند.»

آهنگسازان سرشناس جان دبنی (آهنگساز «مصائب مسیح» مل گیسون) و دیوید شایر (پیانو و آهنگساز فیلم‌های «مکالمه» و «همه مردان رئیس‌جمهور») در کنار درویش به تهیه این سمفونی پرداخته‌اند.

هر آهنگساز نماینده یکی از ادیان ابراهیمی است:

درویش برای اسلام، دبنی برای مسیحیت و شایر برای یهودیت. به همین ترتیب، سمفونی چهار سیر و مرحله دارد که به ترتیب زمانی تنظیم شده‌اند:

اولین مرحله یعنی «زمین» با خلقت انسان و جستجوی خدا آغاز می‌شود. در ادامه «صلح» نماینده یهودیت، «عشق» نماینده مسیحیت و «تساهل» نماینده اسلام است که اجرا می‌شوند.

در این سمفونی سازهایی مانند دودوک - ساز بادی چوبی ارمنی - و نی که در سازه‌های عربی جایگاه ویژه‌ای دارد استفاده شده است. این سمفونی اشعار و متون مقدس مختلف و داستان ادیان ابراهیمی را روایت می‌کند.

لبو آهنگساز اهل آفریقای جنوبی، اولین مرحله یعنی «زمین» را روایت می‌کند. در بخش «صلح»، تولد یهودیت و جستجوی مداوم انسان برای حکمت الهی را روایت می‌کند.

بخش «عشق»، داستان عیسی را در مسیحیت از تولد تا مرگ و رستاخیزش روایت می‌کند. قسمت آخر یعنی «تساهل»، سمفونی را با کاوش در اسلام، از تولد حضرت محمد(ص) تا اولین هجرت به مدینه و در نهایت رحلت پیامبر(ص)، با پیام وحدت بین ادیان به پایان می‌رساند.^۱

<https://religionunplugged.com/news/2022/10/14/three-international-composers-translated-religion-to-music-for-the-abrahamic-symphony>

برای اولین بار در تاریخ کشورهای عربی: برگزاری مراسم سالگرد کریستال‌ناخت در امارات

هشتاد و چهارمین سالگرد کشتار کریستال‌ناخت هفته گذشته برای اولین بار در موزه «مفترق طرق الحضارات» (چهارراه تمدن‌ها) در دبی، برگزار شد.^۱

ملاحظه: کریستال‌ناخت (به آلمانی: Kristallnacht) که به شب بلورین و شب شیشه‌های شکسته معروف است یادآور تخریب و سوزاندن کنیسه‌ها و مغازه‌های یهودیان آلمان و اتریش در ۹ و ۱۰ نوامبر سال ۱۹۳۸ است.

یهودیان هر سال در این تاریخ مراسم یادبودی برگزار می‌کنند. امسال برای نخستین بار، این مراسم همزمان در اورشلیم، وین و دبی برگزار شد.

^۱ <https://www.jpost.com/diaspora/article-722014>

سال گذشته نیز امارات برای نخستین بار مراسم بزرگداشت هولوکاست را در دبی برگزار نمود.

افتتاح اولین کنیسه در محوطه دانشگاه در مراکش

در راستای عادی‌سازی روابط بین اسرائیل و مراکش کنیسه‌ای در محوطه دانشگاه محمد ششم مراکش افتتاح شد.

وب سایت اسرائیلی «آی ۲۴» اعلام کرد که کنیسه فوق «اولین کنیسه در یک محوطه دانشگاهی در جهان عرب است، زیرا در داخل دانشگاه پلی تکنیک محمد ششم در مراکش ساخته شده است.»

ساخت این کنیسه ثمره همکاری «فدراسیون (یهودیان) سفاردی آمریکا» و «جمعیه میمونه» (سازمان غیرانتفاعی مراکشی که به حفظ میراث و فرهنگ

یهودی مراکش اختصاص دارد) است که با حضور خاخام اعظم شورای یهودیان امارات متحده عربی، ایلی عبادی افتتاح شد. این کنیسه ۱۰ نفر ظرفیت دارد و حاوی کتاب‌های تورات و نسخه‌های خطی تاریخی است که توسط جامعه یهودی در مراکش اهدا شده است.^۱

افتتاح-اول-کنیسه-یهودی-داخل-حرم-/<https://arabi21.com/story/1472393/>جامعی-بالمغرب

تشدید فشار سعودی‌ها علیه شیعیان عربستان

سعودی ۱۰ شیعه عربستانی را در لیست اعدام قرار داد!

کمیته دفاع از حقوق بشر در شبه جزیره عربستان با انتشار بیانیه‌ای نسبت به وضعیت خطرناک انسانی و حقوقی در عربستان هشدار داد. به گزارش این کمیته، دادگاه جنایی ریاض، حکم اعدام چند نفر از شهروندان عربستانی را داده است و جرم آنان فقط، ابراز عقاید در شبکه‌های اجتماعی یا شرکت در راهپیمایی مسالمت‌آمیز برای آزادی و عدالت اجتماعی بین شهروندان این کشور است.

این کمیته تأکید کرد، صدور چنین احکام خودسرانه‌ای که به صورت مستمر انجام می‌شود، دروغین بودن ادعاهای رژیم سعودی مبنی بر رعایت حقوق بشر را ثابت می‌کند.

این کمیته با بیان اینکه رژیم سعودی، پادشاهی وحشت است، تصریح کرد، دادگاه جنایی ریاض حکم اعدام دسته‌جمعی یوسف المناسف، عبدالمجید النمر، جواد قریریس، فاضل الصفوانی، علی المبیوق، محمد اللباد، محمد الفرج، أحمد آل ادغام، حسن زکی آل فرج و علی السیتی را صادر کرده است.

این کمیته در پایان به رژیم آل سعود نسبت به عاقبت این کشتارها هشدار داد و تأکید کرد، روزی عدالت گریبان آنان را خواهد گرفت و ملت این کشور، جنایات آنان را فراموش نخواهند کرد و لکه ننگی در تاریخ آنان خواهد بود. با وجود وعده‌های محمد بن سلمان، برای کاهش مجازات اعدام اما تعداد اعدام‌های انجام شده در شش ماهه نخست سال ۲۰۲۲ در عربستان دو برابر تعداد اعدام‌های سال ۲۰۲۱ است.^۱

---

۱ لجنة الدفاع عن حقوق الإنسان - <https://www.mirataljazeera.org/54078/>

فی الجزيرة العربية - تحذر من - مجزرة - جديدة - فی - السعودية

صدور حکم زندان علیه شیخ مجتبی نمر

دادگاه کیفری تخصصی عربستان حکم ۱۲ سال حبس علیه شیخ « مجتبی النمر » روحانی شیعه سعودی را صادر کرد.

شیخ مجتبی النمر ژوئن ۲۰۲۱ در هنگام بازگشت از قم توسط نیروهای سعودی در فرودگاه بین المللی « الدمام » بدون هیچ توجیه قانونی بازداشت شده بود.

آل سعود به شیخ مجتبی النمر فرزند « عبدالله النمر » در سومین روز بازداشتش اجازه داد تا با خانواده خود تماس تلفنی داشته باشد که بیش از دو دقیقه طول نکشید.^۱

---

^۱<https://www.tasnimnews.com/fa/news/1401/07/26/2789989>

رژیم سعودی شیخ محمد العباد روحانی شیعه را دوباره بازداشت کرد

رژیم سعودی شیخ محمد العباد از روحانیون شیعه عربستان را بار دیگر بازداشت کرد.

شیخ العباد در حالی از سوی نیروهای سعودی بازداشت شده که هفت ماه از آزادی‌اش از زندان‌های آل سعود می‌گذرد.

شیخ محمد العباد از روحانیون شیعه شهرستان العمران در استان الاحساء عربستان است که شانزدهم سپتامبر ۲۰۱۹ میلادی توسط نیروهای سعودی بازداشت شده و به مکان نامعلومی برده شده بود.

او بارها در سخنرانی‌های خود از اشتباهات مسئولان سعودی و بازداشت آیت الله شیخ الراضی از روحانیون شیعه به شدت انتقاد کرده بود.

تعداد روحانیون و شخصیت‌های شیعه عربستان که هم‌اکنون در زندان به سر می‌برند به ۲۰ نفر رسید. به نوشته مرآة الجزيرة، اسامی این افراد از این قرار

است ۱. شیخ عبدالجلیل العیثان ۲. شیخ حسن آل زاید ۳. شیخ حسین الراضی ۴. شیخ بدر آل طالب ۵. شیخ محمد حسن الحیب ۶. السید جعفر العلوی ۷. شیخ حبیب الخباز ۸. شیخ محمد زین الدین ۹. شیخ سمیر الهلال ۱۰. شیخ عباس المازنی ۱۱. شیخ فتیح الجنوبی ۱۲. شیخ عبد اللطیف الناصر ۱۳. شیخ عباس السعید ۱۴. سید خضر العوامی ۱۵. سید هاشم الشخص ۱۶. شیخ فاضل هلال آل جمیع ۱۷. شیخ علی الماء ۱۸. سید محمد رضا السلمان ۱۹. شیخ مجتبی النمر ۲۰. شیخ عبدالمجید الأحمد^۱

۴۱ زندانی سیاسی شیعه دیگر در لیست اعدام سعودی!

سعودی که به تازگی و در اسفند گذشته ۴۱ زندانی سیاسی شیعه را اعدام کرده، اکنون و در کمتر از یکسال مجدداً ۴۱ شیعه دیگر را در لیست اعدام‌های خود قرار داده است.

^۱ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1401/08/19/2802090>

فعالان حقوق بشری هشدار می‌دهند در صورتی که اقدام جدی بین‌المللی جهت نجات جان این جوانان صورت نپذیرد ممکن به زودی شاهد اعدام این زندانیان سیاسی شیعه توسط رژیم سفاک سعودی باشیم.^۱

آغاز تخریب محله‌های قطیف توسط آل سعود

رژیم آل سعود تصمیم به تخریب مناطق جدیدی در قطیف را گرفته است. اکتبر ۲۰۲۲، عملیات تخریب مرکز قطیف به عنوان بخشی از طرح ادعایی برای توسعه خیابان موسوم به «ملک عبدالعزيز» آغاز شد. به گفته کمیته دفاع از حقوق بشر در شبه جزیره عربستان، ده‌ها خانواده و صدها نفر پس از تخریب خانه‌ها و مغازه‌های آنها توسط مقامات سعودی، آواره

^۱ <https://t.me/PGulfStudies/1735>

شدند. این تخریب‌ها همچنین شامل مساجد و موقوفات و بسیاری از بناهای باستان‌شناسی است که میراث و تاریخ قطیف را نشان می‌دهد.

خیابانی که در ۲ اکتبر سال جاری عملیات تخریب آن آغاز شد، مهد قیام و جنبش مسالمت‌آمیز ملت علیه سرکوب‌گری آل سعود به شمار می‌رود و نمادی از وقایع سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۲ است. شهرداری قطیف در سال ۲۰۱۸ از آغاز مراحل تخریب حدود ۶۰۰ ملک در خیابان‌های مختلف با هدف اجرای پروژه «توسعه» خبر داده بود و از شهروندان در آن زمان خواسته بود اسناد قانونی و رسمی را برای اثبات مالکیت خود ارائه دهند.

منابع داخلی قطیف در آن زمان فاش کردند که برخی از خانواده‌ها مجبور به امضای اعلامیه‌های سلب مالکیت شدند، که بیش از ۱۲۰۰ ملک سلب مالکیت شد.

مقامات سعودی در تلاش برای فریب و کلاه‌برداری از ساکنان قطیف هستند و به آنها غرامتی می‌دهند که مسکن جایگزین مناسبی برای آنها فراهم نمی‌کند، به خصوص که تعدادی از خانه‌های تخریب شده بیش از یک خانواده در آن زندگی می‌کردند. از این رو بحران تأمین مسکن برای خانواده‌ها ایجاد می‌شود.

کمیته دفاع از حقوق بشر در شبه جزیره عربستان به تجربه تلخ مردم محله «الشویکه» در مرکز منطقه قطیف اشاره کرد و گفت: مردمان این منطقه از سال ۲۰۱۷ تاکنون تلاش می‌کنند تا از مقامات سعودی برای منازل خود که تخریب شده‌اند، غرامت دریافت کنند.

بر اساس گزارش کمیته مذکور، مقامات آل سعود مدعی هستند که هدف این تخریب‌ها توسعه است، اما اسناد و شواهد واقعیت دیگری را نشان می‌دهد و آن این است که این عملیات‌ها تنها در راستای انتقام گرفتن از اهالی قطیف است تا هویت آنها محو شود.

«ماجد بن عبدالله الحقیل» وزیر امور شهری و روستایی عربستان در مارس گذشته با صدور حکمی مصادره ۲۳۶ ملک در شهر «صفوی» را تصویب کرد. «صالح بن محمد القرنی» شهردار قطیف مدعی شد که «مصادره این املاک، در راستای توسعه و گسترش جاده کمربندی شرقی است که آن را از ضلع جنوبی به خیابان علی بن ابی طالب وصل می‌کند.»

آواره کردن شهروندان به رویکرد آل سعود به عنوان بخشی از مبارزه با مردم شبه جزیره عربستان تبدیل شده است، همان‌طور که محله تاریخی «المسوره» در العوامیه شاهد وضعیت آوارگی مردم از خلال زور و اسلحه بود. ارباب ساکنان این محله توسط مقامات امنیتی سعودی و بستن تمامی ورودی‌های شهر، این منطقه را به یک میدان جنگ واقعی تبدیل کرد.

سیاست ریاض برای تخریب نشانه‌های فرهنگی، تاریخی و اجتماعی مردم منطقه قطیف متوقف نشده است این در حالی است که رژیم آل سعود روز به روز بر حملات خود به شهرها و روستاهای این منطقه ادامه می‌دهد و سریال تخریب سیستماتیک هویت فرزندان این منطقه در سایه نبود هیچ رقیبی ادامه خواهد یافت.

مقامات سعودی در ۱۳ دسامبر ۲۰۱۷، به محله «الشویکه» در جنوب قطیف حمله کردند، جایی که بولدوزرهای آنها تعدادی از خانه‌ها و مغازه‌ها را تخریب کردند و مانع امرار معاش شهروندان سعودی شدند.

تخریب خانه‌ها و کوچ اجباری اهالی نه تنها در قطیف بلکه در دیگر مناطق عربستان نیز موجب اعتراضات شدید مردمی شده است. در شمال غرب عربستان در منطقه پروژه «نئوم» هزاران خانواده از قبیله «الحویطات» مجبور به ترک منطقه شده‌اند. در منطقه «السوده» در جنوب غرب عربستان نیز به دستور «محمد بن سلمان» ولیعهد سعودی و به بهانه توسعه منطقه، صدها خانواده به اجبار خانه‌هایشان را ترک کرده‌اند.

همچنین تخریب محله‌های «جده» در اکتبر ۲۰۲۱ آغاز شد؛ اما مقامات سعودی در دسامبر بخش‌های وسیعی از محله‌های جده را بدون هشدار قبلی و ارائه غرامتی به ساکنان آن تخریب کردند و بسیاری از آنان به زور آواره شدند. مقامات سعودی اقدامات خودسرانه خود را علیه ساکنان استان عمدتاً شیعه‌نشین قطیف و شهرک‌های آن تشدید کرده‌اند؛ بازداشت‌ها، اعدام‌ها و حمله‌های کورکورانه در روستاها و شهرهای منطقه الشرقیه با تمامی استانداردهای انسانی، اخلاقی و حقوقی و نیز قوانین بین‌المللی تناقض دارد.

نیروهای امنیتی در صدد تخریب صدها خانه در مرکز قطیف، به‌منظور کوچاندن هزاران نفر است، در ظاهر، رژیم با هدف جلب حمایت افکار عمومی، ادعا می‌کند که این طرح، توسعه‌ای و شامل پروژه‌های خیریه است ولی نیت پنهان آن، بزرگ‌تر و خطرناک‌تر است.

رژیم سعودی تلاش می‌کند ساختار جمعیت شیعیان را در این منطقه به‌منظور تضعیف بزرگ‌ترین اقلیت آن، تغییر و اتباع دیگر کشورها و غیرخودی‌ها را در این منطقه اسکان دهد.

اهالی این منطقه در جریان طرح تخریب قرار گرفته‌اند و هشدارهایی به آنها درباره این نیت خبیثانه داده شده است ولی آنها از خروج از خانه‌هایشان به‌دلایل متعددی امتناع می‌کنند از جمله اینکه قرار است به آنها برای تخریب خانه‌هایشان غرامت پرداخت شود که با میزان تورم و قیمت بالای خانه‌ها تناسب ندارد و نمی‌توانند با آن پول، خانه‌ای خریداری کنند بلکه می‌توانند اجاره کنند. تاکنون ده‌ها شیعه عربستان توسط دستگاه امنیتی آل سعود دستگیر شده‌اند؛ بازداشت فعالان شیعه و مخالفان دولت سعودی هرچند همواره در عربستان وجود داشته، اما از زمان ولیعهد شدن «محمد بن سلمان» از ژوئن ۲۰۱۷ به این سو روند بازداشت‌ها و سرکوب شیعیان و مخالفان سعودی افزایش چشمگیری داشته است، به گونه‌ای که در ماه مه ۲۰۱۹ دولت سعودی دست به اعدام ۳۷ نفر زد و با خونسردی سر آنها را از تنشان جدا کرد. همچنین در ۱۲ مارس ۲۰۲۲ ۴۱ نفر از معترضان شیعه عربستانی و از اهالی مناطق الاحساء و قطیف در شرق عربستان اعدام شدند.

نقض گسترده حقوق بشر در عربستان موضوعی است که همواره مورد توجه سازمان‌ها و گروه‌های بین‌المللی حقوق بشری بوده است، اما باید توجه داشت که خشونت فرقه‌ای و سیاست‌های تبعیض‌آمیز نظام‌مند به ویژه علیه شیعیان در

عربستان از جمله مواردی است که به رغم در پی داشتن قربانیان فراوان، اغلب از نگاه جامعه بین‌المللی دور مانده و مورد غفلت قرار گرفته است.^۱

---

۱ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1401/08/03/2793563>

اخوان المسلمین؛ ضعیف‌تر از همیشه

حکم جدید دادگاه قاهره: اخوان المسلمین به مدت ۵ سال در لیست گروه‌های تروریستی قرار گرفت

جراید رسمی مصر دوشنبه ۱۷ اکتبر، حکم دادگاه کیفری قاهره در خصوص گنجاندن گروه اخوان المسلمین و ۲۷۷ نفر از اعضای آن در فهرست سازمان‌های تروریستی برای مدت پنج سال را منتشر کردند.

این حکم پس از دو حکم دیگر این دادگاه در آوریل ۲۰۱۸ و آوریل ۲۰۲۲ صادر شده است که شامل قرار گرفتن نام این گروه و ۱۵۲۷ نفر از اعضای آن در لیست گروه‌های تروریستی می‌شد.

از نکات جالب این حکم قرار گرفتن نام شیخ یوسف قرضاوی در لیست ۲۷۷ نفره جدید است. این در حالی است که شیخ قرضاوی دبیرکل سابق اتحادیه جهانی علمای مسلمان چندی پیش در سن ۹۶ سالگی درگذشت.^۱

بحکم-قضائی-جدید-ادراج-الاخوان-جماعة-/-www.alarabiya.net/2022/10/17/ ۱

ارهابیة-لمدة-۵-سنوات

ابراهیم منیر، رهبر اخوان لندن، درگذشت

ابراهیم منیر، قائم مقام رهبر اخوان المسلمین صبح روز چهارم نوامبر در سن ۸۵ سالگی در لندن درگذشت.

جماعت اخوان در بیانیه‌ای در وب سایت خود، منیر را به عنوان «یکی از برجسته‌ترین مردان دعوت و یکی از بزرگان اخوان المسلمین» توصیف کرد. منیر دو سال پیش سرپرستی جماعت را بر عهده گرفت، زیرا محمد بدیع، مرشد عام، از زمان از سال ۲۰۱۳ در زندان است و معاون اول او، محمود عزت، نیز در سال ۲۰۲۰ دستگیر شد.

منیر در دهه‌های پنجاه و شصت قرن گذشته دو بار در مصر زندانی شد و در چهل سال گذشته در لندن زندگی می‌کرد.

در ژوئیه گذشته، ابراهیم منیر گفت که اخوان پس از برکناری ۹ سال پیش از قدرت، درگیر جنگ قدرت جدیدی نخواهد شد و احتمال بازگشت این گروه به رقابت برای قدرت از طریق صندوق‌های رای را رد کرد.^۱

اخوان در اردن ضربه دردناکی خورد

پس از عدم موفقیت اخوان المسلمین برای فراخوان تظاهرات علیه «توافق تبادل انرژی در برابر آب با اسرائیل»، مشخص شد که توانایی این سازمان برای بسیج عمومی به شدت کاهش یافته است.

---

۱ وفاء-القائم-بأعمال-/<https://mubasher.aljazeera.net/news/politics/2022/11/4/>

اخوان اردن پس از شکست شدید خود در انتخابات مجلس، ضربه سنگینی خورد و دیگر ابزار فشاری ندارد مگر تلاش برای استفاده از حضور مردم در خیابان‌ها.

این گروه به طور کامل از تشکیل مجلس سنا منصوب شده توسط پادشاه اردن کنار گذاشته شد.

اردن همچنین به لطف رویکردی متفاوت از بسیاری از دولت‌های عربی دیگر، موفق شد سازمان اخوان را بدون درگیری منزوی کند.

اخوان المسلمین در اردن با وجود تلاش برای عملگرتر جلوه دادن خود، بدترین روزهای خود را از زمان تأسیس خود در سال ۱۹۴۶ تجربه می‌کند، به دلیل یک بحران داخلی که منجر به چندین جدایی شد.

در آوریل ۲۰۱۶، دولت مقر این گروه را در پایتخت، امان، بست و اعلام کرد که با تصمیم نهایی قضایی به یک گروه ممنوعه تبدیل شده است.

بعدها، به ویژه در سال ۲۰۲۰، دولت سندیکای معلمان را پس از اتهاماتی مبنی بر اینکه این گروه آن را کنترل می‌کند تعطیل کرد و در این سال‌ها نیز اخوان حضور خود را در خیابان از دست داده است.

سهم اخوان در پارلمان اردن کم و به ۵ نماینده کاهش یافته و توانایی آنها برای تأثیرگذاری بر پارلمان یا تصمیمات دولت از دست رفته است.^۱

---

1 <https://makkahnewspaper.com/article/1576669>

منازعات رهبران اخوانی با یکدیگر و پیامدهای آن برای جمعیت اخوان المسلمین

احمد سلطان - تریندز للبحوث و الاستشارات

در حال حاضر، جمعیت اخوان المسلمین شاهد درگیری‌ها و منازعات شدید میان رهبران و اعضای ارشد این جمعیت است. این درگیری‌ها و منازعات در ماه اکتبر سال ۲۰۲۱ علنی شدند. این اتفاق زمانی رخ داد که «ابراهیم منیر» معاون و قائم‌مقام رهبر اخوان المسلمین با صدور حکمی، عضویت ۶ نفر از اعضای ارشد و برجسته در این جمعیت را لغو کرد. همگی این افراد در زمره کسانی بودند که از زمان سقوط دولت «محمد مُرسی» رئیس‌جمهور فقید مصر در تابستان سال ۲۰۱۳، پست‌های اجرایی در اداره امور اخوان در خارج از مصر را برعهده داشتند. این منازعه اخوانی - اخوانی موجب عمیق‌تر شدن بیش از پیش شکافِ موجود در ساختار تشکیلاتی اخوان المسلمین شد؛ شکافی که از سال‌ها پیش در

این جمعیت ظهور و بروز پیدا کرده است. در نتیجه همین شکاف است که جبهه‌ها و سازمان‌های جدیدی از بطنِ اخوان‌المسلمین خارج شده و هیچ‌یک از این جبهه‌ها و سازمان‌ها تاکنون نتوانسته‌اند رقابت با رقبایشان را به طور کامل به نفع خود تمام کنند.

منازعات در صفوف اخوان‌المسلمین پیچیدگی‌های خاص خود را دارد. پیشتر رهبرانِ قدیمی اخوان‌المسلمین اعلام کردند که نتوانسته‌اند در منازعه با گروه جوانانِ موسوم به «جریانِ تغییر» پیروز شوند. این جریان به دنبال وقوع اختلافات گسترده در صفوف اخوانی‌ها در حفاصل میان سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ سربرآورد. در آن زمان، اخوانی‌ها بر سر مشروعیتِ مدیریتِ جمعیت و نیز استراتژی آن با یکدیگر به اختلاف برخوردند. هرچند که آنها در نهایت تحت رهبری «محمود عزت» که در آن زمان قائم مقام رهبر اخوان‌المسلمین بود به وحدت دست پیدا کردند، اما اختلافات‌شان در سال ۲۰۲۰ یک بار دیگر آغاز شد. این اختلافات این بار نه میان «رهبرانِ تاریخی» و «گروه جوانان» بلکه در صفوف خودِ «رهبرانِ تاریخی و قدیمی» به وقوع پیوست.

در شرایط کنونی، رهبرانِ تاریخی و قدیمی جمعیت اخوان‌المسلمین به دو دسته و گروه تقسیم شده‌اند. یک گروه تحت زعامت و رهبری قائم مقام رهبر اخوان‌المسلمین یعنی «ابراهیم منیر» در «لندن» قرار دارد و گروه دیگر تحت رهبری دبیرکل سابق اخوانی‌ها یعنی «محمود حسین» در «استانبول» است. هر دو گروه مدعی هستند که خود به تنهایی از مشروعیتِ سازمانی و تشکیلاتی برخوردارند. هر دو گروه مذکور، دیگری را به زیر پای گذاشتنِ اصول و

سنت‌های نهادینه‌شده جمعیت اخوان‌المسلمین و نیز نقض اساسنامه عمومی این جمعیت که در سال ۲۰۰۹ تصویب شد، متهم می‌کنند. اقدامات افراطی رهبران و شخصیت‌های برجسته اخوانی در سال‌های اخیر، پیامدهای تلخی بر تمام جمعیت اخوان‌المسلمین به دنبال داشته است. بدین ترتیب، جمعیت اخوان‌المسلمین به چهار جبهه تقسیم شد و هریک از این جبهه‌ها سیاست‌ها و استراتژی‌های خاص خود را در پیش گرفتند.

۱- جبهه «ابراهیم منیر»

ابراهیم منیر قائم مقام مرشد اخوان که در ۴ نوامبر ۲۰۲۲ از دنیا رفت

جبهه «ابراهیم منیر» در برابر رقیب سنتی خود یعنی جبهه «محمود حسین» قرار گرفت. این جبهه تمام تلاش خود را به کار بست تا از طریق ملحق ساختن

دفاتر اداری اخوان در خارج از مصر به صفوف خود و نیز جذب عناصرِ اخوانی فعال در سراسر جهان، جایگاهش را تقویت سازد.

این جبهه از حمایت‌هایی که دفاتر خارجی به ویژه در لندن، مالزی، سومالی و... به آن ارائه دادند، به شدت بهره‌برداری کرد. جبهه «ابراهیم منیر» از حمایت بخشی از اعضای مجلس مشورتی در خارج برخوردار است. این جبهه با ایجاد چند تغییر و تحول اداری، به تجدید ساختار پرونده‌های مرکزی و ایجاد کمیته‌های ویژه برای رسیدگی به آنها مبادرت ورزید.

از جمله این پرونده‌ها می‌توان به پرونده‌های «امور داخلی مصر»، «جوانان»، «رسانه» و «زندانیان» اشاره کرد. همچنین بُعد سیاسی در جبهه «منیر» توسعه پیدا کرد و یک پرونده سیاسی به صورت مجزا تشکیل شد. «حلمی الجزار» عضو شورای عالی اداری تأکید می‌کند که تعداد دفاتر حامی «ابراهیم منیر» به ۱۳ دفتر می‌رسد و این در حالی است که تنها ۳ دفتر از «محمود حسین» حمایت می‌کنند. البته تاکنون منبع دیگری چنین اظهارنظری را تأیید نکرده است. نکته قابل تأمل این است که جبهه «ابراهیم منیر» از اواخر ماه اکتبر سال ۲۰۲۱ یک تحرک عملیاتی گسترده را کلید زد و تلاش کرد تا صفوف اخوان المسلمین را بار دیگر سازماندهی کند. در همین راستا، جبهه «ابراهیم منیر» یک سخنگوی رسانه‌ای جوان به نام «صهیب عبدالمقصود» را انتخاب کرد و سپس به راه‌اندازی یک پایگاه رسانه‌ای الکترونیک مبادرت ورزید.

این در حالی است که تا پیش از آن، «اخوان آنلاین» (تحت سیطره محمود حسین) بازوی رسانه‌ای اخوان به شمار می‌رفت. «ابراهیم منیر» این اقدام را با

هدف شکستن سیطره جبهه «استانبول» بر رسانه‌های اخوانی انجام داد. جبهه «لندن» همچنین به روابط خود با دفتر اخوان در خارج ادامه داد تا بتوان حمایت آنها را جلب کند.

۲- جبهه «محمود حسین»

محمود حسین، رهبر جناح استانبول اخوان

در نقطه مقابل، جبهه «محمود حسین» همچنان بر موضع خود مبنی بر عدم صلاحیت «ابراهیم منیر» در پست قائم مقامی رهبر اخوان المسلمین تأکید دارد. از همین روی، این جبهه به فعالیت‌های تشکیلاتی مستقل روی آورد و کمیته‌ای را به منظور عهده‌داری پست قائم مقامی رهبر اخوان به ریاست «مصطفی طلبه» تشکیل داد. «طلبه» عضو مجلس مشورتی و مسئول برجسته در شاخه بین‌المللی اخوان المسلمین است.

افزون بر این، جبهه «محمود حسین» نسبت به برگزاری انتخابات برای انتخاب اعضای شورای اجرایی انجمن «اخوانی‌های مصر در خارج»، اقدام کرد. این انتخابات در ۵ دفتر از دفاتر اخوانی‌های خارج از مصر برگزار شد. با این حال، جبهه «حسین» هیچگاه نام رئیس شورای اجرایی و اعضای منتخب آن را اعلام نکرد. این در حالی است که برخی منابع اعلام کردند «السعدنی احمد» که به جبهه «ابراهیم منیر» نزدیک است، توانست ریاست شورا را برعهده گیرد. با این حال، به دلیل وجود اطلاعات متناقض نمی‌توان با قطعیت و قاطعیت در خصوص هویت رئیس و اعضای شورای اجرایی انجمن اخوانی‌های مصر در خارج اظهار نظر کرد.

«طلبه» عضو مجلس مشورتی و مسئول برجسته در شاخه بین‌المللی اخوان المسلمین

در همین حال، باید به این مسئله اشاره کرد که جبهه «محمود حسین» نقاط قوتی نیز دارد. از جمله این نقاط قوت، سیطره آن بر پرونده‌های اداری مرکزی از سال‌ها پیش تاکنون است. افزون بر این، این جبهه کانال‌های تأمین منابع مالی اخوان را تحت کنترل خود دارد. «مصطفی طلبه» از طریق دفاتر نزدیک به جبهه «استانبول» در کشورهای خارجی، بر کانال‌های تأمین منابع مالی نظارت جدی دارد. می‌توان گفت که جبهه «استانبول» با انتصاب «مصطفی طلبه» به عنوان کمیته قائم مقامی رهبر جمعیت اخوان المسلمین، یک پیروزی تاکتیکی را در برابر رقیب سنتی و دیرینه خود یعنی جبهه «ابراهیم منیر» محقق ساخت، زیرا «مصطفی طلبه» یکی از شخصیت‌های بسیار قدیمی و پیشکسوت در جمعیت اخوان المسلمین محسوب می‌شود؛ کسی که «ابراهیم منیر» نمی‌تواند از او عبور کند.

نکته دیگر این است که جبهه «محمود حسین» به برخی سنت‌های مرسوم جمعیت اخوان المسلمین در زمینه انتقال اطلاعات پایبند باقی ماند. در همین راستا، این جبهه جزئیات اختلافات کنونی در صفوف رهبران اخوان را در رسانه‌های عمومی بازگو نکرد. این جبهه در خصوص اختلافات در داخل صفوف اخوان تنها به انتشار بیانیه‌ها و برخی کلیپ‌های ویدئویی از طریق رسانه‌های وابسته به خود نظیر شبکه «وطن» و پایگاه «اخوان آنلاین» بسنده کرد.

جبهه «محمود حسین» همچنین سیاست «ترور معنوی» جبهه مقابل خود را در پیش گرفت تا بتواند رقبایش را از پیش روی بردارد. از همین روی، این جبهه در پایگاه‌های خبری خود اسنادی را - بدون درج منبع - منتشر کرد که نشان

می‌داد جبهه «ابراهیم منیر» توافقاتی با دستگاه‌های امنیتی در خصوص سیطره بر جمعیت اخوان المسلمین داشته است.

این اسناد همچنین نشان دادند که «منیر» در مسیر آشتی با دولت مصر گام برداشته است. این درحالی است که جبهه «منیر» در موضعی صریح، تمامی این مسائل را تکذیب کرد.

۳- جبهه «دفتر عمومی» یا جریان «تغییر»

جبهه «دفتر عمومی» یا جریان «تغییر» سومین جبهه‌ای است که با نام جمعیت اخوان المسلمین فعالیت می‌کند. زمان تشکیل این جبهه به دوران ظهور و بروز بحران در داخل صفوف اخوان المسلمین در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ بازمی‌گردد. این جبهه کاملاً به صورت مستقل فعالیت می‌کند و دارای دو نهاد تحت عنوان «دفتر اجرایی» و «مجلس مشورتی» است.

البته این «مجلس مشورتی» از آنچه که مجلس مشورتی اخوان خوانده می‌شود، کاملاً مجزا است. جبهه «دفتر عمومی» در اواخر سال ۲۰۲۰ نام خود را جریان «تغییر» نهاد تا نشان دهد که یک جریان از جریان‌های اخوانی است. پس از آن، سران این جبهه آمادگی خود برای بازگشت به داخل ساختار تشکیلاتی اخوان را اعلام کردند.

با این حال، تشدید اختلافات و شکاف‌های داخلی در صفوف اخوان المسلمین، جبهه «دفتر عمومی» را به سمت و سوی برگزاری انتخابات در داخل و خارج از مصر به منظور انتخاب اعضای دفتر اجرایی و مجلس مشورتی خاص خود، سوق داد. در همین حال، اداره کل دبیرخانه جبهه تحت ریاست «محمود جمال» که گفته می‌شود در مصر به سر می‌برد، باقی ماند.

روز ۱۵ اکتبر ۲۰۲۲ مصادف با ۲۵ مهر ۱۴۰۱ این جریان اولین سند سیاسی خود را به صورت علنی منتشر کرد و عملاً فعالیت خود را بیش از گذشته توسعه داد. به این گروه علاوه بر «تغییر»، «کمالیون» هم گفته می‌شود که برگرفته از نام محمد کمال است. محمد کمال از رهبران جدید اخوان بود که در حد فاصل میان فوریه ۲۰۱۴ و مه ۲۰۱۵ ریاست کمیته عالی اداری اخوان را برعهده داشت و در اکتبر سال ۲۰۱۶ به قتل رسید. در نشست اول این جماعت افرادی مانند محمد الهامی، رضا فهمی، عبدالغفار صالحین و جمال عبدالستار شرکت داشته‌اند.

۴- جبهه «اخوانی‌های داخل مصر»

در کنار جبهه «دفتر عمومی»، جبهه چهارمی نیز وجود دارد که در سایه جمعیت اخوان المسلمین فعالیت می‌کند و به «جبهه داخلی» معروف است. این جبهه تحت رهبری کمیته اداری در داخل مصر به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد. در واقع، «جبهه داخلی اخوان» در سایه یک شرایط کاملاً استثنائی به سر می‌برد، چراکه اعضای آن همواره تحت تعقیب نیروهای دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی مصر قرار داشته و دارند.

همین تعقیب و گریزها تاکنون به فروپاشی بسیاری از شبکه‌های تشکیلاتی و مالی سطح بالای جبهه منجر شده است. با تمامی این‌ها، «جبهه داخلی» در نبرد برای بقا پیروز شد و توانست با اتکاء به فعالیت‌های محرمانه جای خالی رهبران بازداشت‌شده خود را پُر کند. شماری از رهبران برجسته جمعیت اخوان المسلمین که هنوز هم توسط دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی مصر بازداشت نشده‌اند، مسئولیت اداره «جبهه داخلی» را برعهده دارند.

از جمله برجسته‌ترین این شخصیت‌ها باید به «ممدوح الحسینی» عضو مجلس مشورتی و نیز از اعضای کمیته‌های اداری اول و دوم، اشاره کرد. کمیته اول تحت ریاست «محمد کمال» (فوریه ۲۰۱۴ تا می ۲۰۱۵) و کمیته دوم تحت ریاست «محمد عبدالرحمن المرسی» (می ۲۰۱۵ تا فوریه ۲۰۱۷) بودند. نکته قابل تأمل آن است که هریک از طرف‌های اصلیِ منازعه یعنی جبهه‌های «ابراهیم منیر» و

«محمود حسین» تلاش می‌کنند تا «جبهه داخلی» را به دور از اختلافات و رقابت‌های فیما بین نگاه دارند.

علت هم آن است که هر دو جبهه می‌دانند که «جبهه داخلی» شرایط بسیار سختی دارد و خود نیز تمایلی به ورود به درگیری‌ها و منازعات خارجی ندارد. این مسئله به خوبی در پیام‌های رسانه‌ای «ابراهیم منیر» و «محمود حسین» به رهبران طرفدار خود در داخل مصر، کاملاً آشکار است. البته نباید از کنار این مسئله نیز به راحتی عبور کرد که «جبهه داخلی اخوان» اهمیت ویژه‌ای برای هر دو جبهه درگیر [جبهه لندن و استانبول] دارد. به عبارت بهتر، هر دو جبهه، «جبهه داخلی اخوان» را مرکز ثقل حقیقی جمعیت اخوان المسلمین تلقی می‌کنند.

پیامدهای استمرار منازعات در صفوف داخلی اخوان المسلمین

تجربه‌ای که از گذشته و تاریخ اخوان المسلمین وجود دارد و نیز تحلیل تحولات و متغیرات کنونی، جملگی نشان می‌دهند که استمرار اختلافات و منازعات در صفوف داخلی جمعیت اخوان المسلمین تأثیراتی بر انسجام تشکیلاتی سست کنونی اخوان دارد. طبیعتاً پیامدهای این اختلافات بر آینده جمعیت اخوان المسلمین تأثیرگذار است.

ما به خوبی در تاریخ اخوان المسلمین دیده‌ایم که این جمعیت در سال‌های ۱۹۴۸، ۱۹۵۴ و ۱۹۶۵ با بحران‌های زیادی مواجه شده است؛ به گونه‌ای که چند جریان و جبهه در داخل آن شکل گرفتند. هر بار که اخوانی‌ها با چنین بحران‌هایی مواجه می‌شدند، راه برون رفت از آنها نیز می‌یافتند. با این حال،

شواهد نشان می‌دهد که اخوان المسلمین این بار با یک معضل بزرگ و یک بحران حقیقی مواجه است؛ بحرانی که ایدئولوژی‌ها و افکار آن را نشانه رفته است. بدیهی است که این بحران بر کاهش سطح جذابیت الگوی اخوانی و نیز توانمندی اعضای آن در جذب هواداران جدید تأثیر بسزایی می‌گذارد. این مسئله تهدیدی برای ساختار داخلی اخوان است و آن را به یک جنبش فرسوده و بدون پشتوانه مستحکم تبدیل خواهد کرد. از همین روی، تاکنون راه‌حل‌های مختلفی برای برون رفت از بحران فعلی جمعیت اخوان المسلمین ارائه شده است.

در همین راستا، حدود ۷ سال پیش رهبران برجسته اخوانی نظیر «اشرف عبدالغفار» که هم اکنون مقیم ترکیه است، طرحی را به منظور برون رفت از بحران ارائه کرد. این طرح حتی‌اندکی پیش از علنی شدن اختلافات اخیر در صفوف رهبران اخوانی مطرح شد.

کسانی که به این طرح اعتقاد دارند، بر این باورند که جمعیت اخوان المسلمین متشکل از دو مکتب است؛ یکی مکتب دعوت و تبلیغ و دیگری مکتب سازمانی و تشکیلاتی. این افراد اعتقاد دارند که مکتب سازمانی و تشکیلاتی به دلیل حضور افرادی که تنها به دنبال دستیابی به قدرت هستند، از پای افتاده و فلج شده است.

از همین روی، آنها می‌گویند که مکتب سازمانی و تشکیلاتی باید منحل شده و به جای آن، مکتب دعوت و تبلیغ، گسترش یابد. قائلان به این طرح همچنین معتقدند که دوران تشکیلات یکپارچه و محرمانه دیگر سرآمده سلسله تحولات داخلی و بین‌المللی اقتضا می‌کند تا جمعیت اخوان المسلمین هم‌پای این تحولات

حرکت نماید. این افراد می‌گویند که اخوان المسلمین باید خود را به عنوان یک سازمان منحل و به یک جریان فشار «لابی» تبدیل شود. به عبارت بهتر، مقصود این است که اخوان المسلمین به یک جریان متشکل از انجمن‌ها، مراکز اسلامی و مؤسسات حقوقی و خدماتی تبدیل شود. قائلان به این طرح می‌گویند: «در این صورت است که تعقیب نهادها و مؤسسات وابسته به اخوان برای دستگاه‌های امنیتی دشوار می‌شود و اعضای اخوان المسلمین به سهولت می‌توانند به ترویج افکار، اندیشه‌ها و ایدئولوژی‌های خود بپردازند».

هرچند که در طول مدت زمان گذشته حمایت زیادی از این طرح و ایده به عمل آمد، با این حال به نظر نمی‌رسد که در شرایط کنونی، چنین طرحی اجراء گردد، زیرا رهبران و اعضای برجسته اخوان المسلمین، وجود سازمان و تشکیلات را ضامن بقای فعالیت‌های تبلیغی می‌دانند.

از همین روی، بسیار بعید به نظر می‌رسد که در جریان بحران کنونی در داخل صفوف اخوان، شاهد انحلال سازمان و تشکیلات اخوان المسلمین باشیم؛ به ویژه اینکه اخوانی‌ها چند سال پیش توانستند از بحرانی مشابه بحران کنونی عبور کنند.

هرچند که در جریان بحران‌های پیشین نیز چند شکاف در صفوف اخوان به وجود آمد، اما سازمان و تشکیلات این جمعیت به طور کامل از بین نرفت. جبهه داخلی اخوان در مصر نیز هیچ تمایلی به انحلال سازمان و تشکیلات این جمعیت ندارد. درست به همین دلیل است که اخوانی‌های داخل مصر از تبعات و پیامدهای منازعه کنونی میان جبهه‌های «ابراهیم منیر» و «محمود حسین» برای

افراد و نهادها و مؤسسات وابسته به خود نگران هستند. از همین روی، جبهه داخلی اخوان همواره تلاش کرده است تا اعضای خود را از هرگونه مداخله در جزئیات منازعه میان دو جبهه مذکور بازدارد.

موضع جبهه داخلی اخوان در قبال منازعات و اختلافات میان دو جبهه در این یک جمله خلاصه می‌شود: «دو برادر با یکدیگر به اختلاف برخوردند و در نهایت با هم آشتی خواهند کرد». لذا رهبران جبهه داخلی اخوان، اعضای این جبهه را به فعالیت‌های سازمانی روتین مشغول کرده‌اند و دائماً تحرکات و اقداماتشان را زیر نظر دارند.

به‌هرحال، آنچه که واضح به نظر می‌رسد، این است که اختلافات و منازعات داخلی کنونی به شکاف‌های بیشتری در داخل صفوف اخوان منجر خواهد شد و جدایی‌های بیشتری از این جمعیت را به دنبال خواهد داشت.

طبیعتاً پیامدهای این اختلافات، صفوف اخوان در داخل و خارج از مصر را تحت تأثیر قرار می‌دهد. شاید این اختلافات، اخوان المسلمین خارج از مصر را - ولو به صورت جزئی - به یک جنبش معارض در تبعید تبدیل کند، اما جبهه داخلی اخوان در مصر به دلیل اینکه مهد و وطن اخوان المسلمین محسوب می‌شود و از مرکزیت و محوریت برخوردار است، همچنان وزن خود را حفظ خواهد کرد.

باید به این مسئله نیز توجه داشت که هم‌اکنون مجموعه‌ای از رهبران جبهه داخلی اخوان بر فعالیت‌های شاخه‌های خارجی چه در اروپا و چه در کشورهای آسیایی سیطره دارند. در این میان، برخی از شاخه‌های خارجی نیز غرق در

مشکلات و بحران‌های خود هستند. از سوی دیگر، علیرغم اینکه برخی از شاخه‌های اصلی و محوری اخوان (به ویژه در تونس و مغرب) ارتباط خود با شاخه بین‌المللی اخوان المسلمین را قطع کردند، اما هنوز با «جمعیت مادر» (جبهه داخلی اخوان) در ارتباط هستند. این همه نشان می‌دهد که جبهه داخلی اخوان علیرغم بحران کنونی میان دو جبهه، وزن خود را حفظ خواهد کرد.^۱

---

^۱ <https://shouba.ir/> -منازعات- رهبران-اخوانی-با-یکدیگر-و-پیام

نفوذ دینی ترکیه در افغانستان

ترکیه ۵ مدرسه مذهبی برای طالبان می‌سازد

وزارت معارف طالبان، شنبه ۷ آبان با نشر بیانیه‌ای از ساخت ۵ مدرسه دینی در ۵ ولایت کشور خبر داد و گفت: قرار است نهاد خیریه «ایدیف» ترکیه (وابسته به جماعت اسماعیل آقا) در پنج ولایت افغانستان پنج مدرسه دینی بسازد. تفاهم‌نامه ساخت این مدارس میان مولوی حبیب‌الله آقا، سرپرست وزارت معارف طالبان و شیخ محمد توران، مسئول نهاد «ایدیف» امضا شده است. در بیانیه طالبان آمده است که سرپرست این وزارت حین امضای این تفاهم‌نامه، ساخت پنج مدرسه از سوی بنیاد خیریه «ایدیف» را یک «اقدام بزرگ» خوانده و از نهاد یادشده سپاس‌گزاری کرده است.

بنابر بیانیه طالبان، این نهاد ترکی بر اساس این تفاهم‌نامه پنج مدرسه دینی را در پنج ولایت کشور خواهد ساخت که هر مدرسه دارای چهار صنف درسی، دیوار احاطه، مسجد و سیستم آب آشامیدنی خواهد بود. هزینه این مدارس ۲۵ هزار دلار امریکایی تخمین زده شده که از طرف بنیاد ایدیف سرمایه‌گذاری می‌شود.

حکومت طالبان می‌گوید که قرار است در تمام ولایت‌ها و ولسوالی‌ها مدارس دینی بسازد.^۱

ملاحظه: دولت اردوغان در پی کودتای نظامی سال ۲۰۱۶ مدارس مربوط به فتح‌الله گولن؛ روحانی ناراضی ترک را مسدود یا مصادره کرد. در افغانستان نیز مکاتب افغان - ترک که تصور می‌شد مربوط به فتح‌الله گولن باشند تحت کنترل دولت اردوغان قرار گرفت.

---

^۱ <https://ufuqnews.com/archives/205722>

دیدار ذبیح الله مجاهد با عبدالمجید زندانی در استانبول

ذبیح الله مجاهد سخنگوی طالبان ۲۱ اکتبر در تویتر خود در مورد این دیدار نوشت: «دیدار مهم با شخصیت علمی و مبارز جهان اسلام شیخ عبدالمجید زندانی در منزل او. وی را از حالات در افغانستان و نیز در مورد امارت اسلامی افغانستان آگاه ساختیم. توصیه او بر تحکیم شریعت غرای محمدی و نیز اتفاق و اتحاد بود. همچنان به مردم افغانستان و امارت اسلامی دعا نمود.»^۱

ملاحظه: زندانی که یکی از رهبران اصلی نیروهای جهادی در جنگ افغانستان در دهه ۸۰ میلادی است ارتباط بسیار خوبی با طالبان و القاعده افغانستان دارد.

---

^۱ https://twitter.com/Zabehulah_M33/status/158349119451631206

تاکتیک جدید ترکیه برای نفوذ در افغانستان

دولت اردوغان برای نفوذ در افغانستان در دو سال گذشته، انواع و اقسام ابزارها و راهکارها را آزموده و نتیجه نگرفته است. به همین خاطر، سراغ یک جمعیت دینی رفت و از آن کمک گرفت.

سفر یک هیات ویژه از ترکیه به افغانستان طی روزهای گذشته، توجه برخی رسانه‌ها و محافل سیاسی را به سوی خود جلب کرد.

سفر هیات جدید ترکیه به افغانستان از آنجا اهمیت دارد که وزارت امور خارجه و وزارت دفاع این کشور و همچنین سرویس اطلاعاتی میت، قبلاً نتوانسته‌اند اعتماد حکمرانان جدید افغانستان را به سوی خود جلب کنند. در نتیجه دولت اردوغان به این جمع بندی رسید که لازم است برای نفوذ در افغانستان، از شیوه متفاوتی استفاده کند.

به عبارتی دیگر، پس از آن که آنکارا برای نفوذ در افغانستان در دو سال گذشته، انواع و اقسام ابزارها و راهکارها را آزموده و باز هم نتوانست نتیجه بگیرد، استفاده از ظرفیت یک جمعیت دینی و اعتبار طریقت‌های نزدیک به دولت اردوغان، در دستور کار قرار گرفت.

یک تاریخچه، یک فدراسیون

«فدراسیون انجمن‌های تکریم انسان» با نام اختصاری (İDDEF) همان نهادی است که چند روز پیش، هیاتی از بزرگان و مرشدهای خود را به کابل اعزام کرد تا زمینه برای نفوذ ترکیه در افغانستان طالبان، مهیا شود. گروهی که این اسم عجیب و غریب را برای خود انتخاب کرده، در واقع یک جمعیت دینی دارای گرایش صوفیانه و از طریقت‌های نزدیک به حزب عدالت و توسعه است.

قبل از آن که به ماهیت فدراسیون مزبور بپردازیم، لازم است یک تاریخچه کوتاه را با هم مرور کنیم: از دید آنکارا، ازبک‌ها، ایرماق‌ها و ترکمان‌های افغانستان، سه تیره مهم ترک تبار هستند که باید مورد حمایت قرار بگیرند و از آنها حمایت شود تا سهمی در قدرت کسب کنند. به همین خاطر، تلاش برای نفوذ در افغانستان، برای دولت ترکیه اهمیت به سزایی دارد. این کشور، در سه دهه گذشته، همواره تلاش کرده تا به نوعی، در معادلات سیاسی، امنیتی و اجتماعی افغانستان، راهی برای نفوذ پیدا کند.

حمایت بی‌دریغ از مارشال رشید دوستم و به کارگیری ظرفیت ازبک‌ها، مهمترین ابزار ترکیه برای نفوذ در افغانستان بود. اما رشید خان و تفنگ داران ازبک، آن گونه که آنکارا می‌خواست، به نتیجه نرسیدند.

در آخرین ماه‌های حاکمیت دولت اشرف غنی و اعلام تصمیم جو بایدن برای خروج از افغانستان، اردوغان ایده ماندن در کابل را مطرح کرد و خواستار آن شد که کنترل فرودگاه حامد کرزای کابل به طور کامل به ترکیه سپرده شود و مذاکرات دولت غنی با گروه طالبان نیز از دوحه به استانبول منتقل شود. اما محاسبات تیم اردوغان غلط از آب درآمد و طالبان در افغانستان حکومت را در دست گرفت. با وجود اصرار و پافشاری طولانی اردوغان، طالبان به ماندن نیروهای ترکیه در کابل رضایت نداد و آنان نیز همراه با دیگر نیروهای عضو ناتو، از خاک افغانستان خارج شدند.

خروج ترکیه از افغانستان، برای تیم اردوغان، عملاً به مثابه شکست بود. چرا که قبلاً، با اطمینان خاطر اعلام کرده بودند که توافقات لازم انجام شده است. در واقع، آنکارا امیدوار بود که با استفاده از ظرفیت‌های نفوذی قطر و پاکستان، با طالبان به نتیجه برسد. اما چنین نشد و محاسبات دولت اردوغان، باز هم غلط از آب درآمد.

اعزام مکرر قطارهای حامل مواد غذایی و کمک‌های دارویی به افغانستان، پذیرایی از هیات‌های دیپلماتیک طالبان در آنکارا و استانبول و تداوم رایزنی با قطر و پاکستان، باز هم نتیجه نداد. به همین خاطر، اردوغان دست به دامن «طریقت اسماعیل آقایی» شد. این طریقت، یکی از مهمترین و بزرگترین گروه‌های

صوفیانه و عارفانه ترکیه است که در حوزه‌های اجتماعی، آموزشی، رسانه ای، اقتصادی و خیریه از توان و نفوذ بالایی برخوردار است.

خواجه محمود افندی، رهبر طریقت مشهور اسماعیل آقایی که در دو دهه گذشته، همواره از مهمترین حامیان اردوغان و حزب عدالت و توسعه بوده، چندی پیش در گذشت. اردوغان شخصاً در مراسم تشییع جنازه او حضور پیدا کرد و گفته می‌شود که جانشین خواجه محمود نیز، روابط نزدیکی با دولت اردوغان و حزب عدالت و توسعه دارد. طالبان، برای مراسم ختم رهبر طریقت اسماعیل آقایی بیانیه منتشر کرده و دو تن از نمایندگان خود را نیز اعزام کرده بود.

با مراجعه به پایگاه اینترنتی طریقت اسماعیل آقایی، می‌توان فهمید که «فدراسیون انجمن‌های تکریم انسان» یا همان (İDDEF)، یکی از گروه‌ها و نهادهای خیریه زیر مجموعه این طریقت است که تاکنون بارها، در کشورهای

آفریقایی، آسیای میانه و مناطق دیگر، با توزیع گوشت قربانی، مواد غذایی، حمایت از فقرا و کمک به ایتم و مستمندان، هواداران بسیاری را به سوی خود جلب کرده است.

اما نوع ماموریت و خدمت این نهاد خیریه، در افغانستان تحت لوای حکومت طالبان، اندکی متفاوت است و نشان دهنده این است که سفر هیات مزبور و خدماتی که در افغانستان ارائه شده، به طور کامل، در راستای سیاست خارجی دولت اردوغان و حزب عدالت و توسعه است.

Afganistan Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Direktörü Vahidullah Hâşimî, İsmailağa Camii'ni ziyaret etti. Ziyaret esnasında, İsmailağa Camii İmam Hatibi Salih Topçu Hoca Efendi ve beraberindeki hocalarla istişareler gerçekleştirildi.

فدراسیون مورد اشاره، در چند ماه گذشته، چند اقدام انجام داد تا ترکیه و طالبان را به هم نزدیک کند. اول وحیدالدین هاشمی از مقامات وزارت آموزش طالبان را به استانبول دعوت کردند تا از نزدیک با سران اسماعیل آقایی دیدار کند. سپس او را به بازدید چند مدرسه دینی بردند که در ترکیه، از آنها به نام

«مدارس امام خطیب» نام برده می‌شود. این مدارس، تک جنسیتی هستند و آموزش زبان عربی، قرآن و علوم دینی در کنار دروس عادی، از مهمترین اهداف آموزشی است.

جمعیت اسماعیل آقا، در افغانستان یک مدرسه، یک مسجد کوچک و یک مسجد جامع ساخته و هیات خود را برای افتتاح این مراکز، به کابل اعزام کرد.

مدرسه سیدالمرسلین در کابل پایتخت افغانستان ساخته شده، مسجد کوچکی از سوی وزارت انرژی ترکیه تاسیس شده و یک مسجد جامع بزرگ به نام مسجد سلطان محمود غزنوی در شهر غزنی در این سفر، به بهره برداری رسید.

اعضای هیئت اجرایی IDDEF و هیئت اسماعیل آقا که از ترکیه به افغانستان رفته بودند در مراسم افتتاحیه شرکت کردند و با تنی چند از مقامات طالبان نیز دیدار کردند.

در بیانیه این گروه آمده است: «کشور برادر ما افغانستان، به ویژه پس از پایان دوره اشغال تلاش می‌کند تا به سرعت بهبود یابد. در حالی که همیاری بشردوستانه با اعزام قطارهای حامل کمک‌های ما ادامه دارد، در روند توسعه و احیای کشور مشارکت می‌کنیم. ما تلاش می‌کنیم تا از برادران افغان خود حمایت کنیم. ما تلاش می‌کنیم تا مردم مظلوم و آسیب دیده با ارائه کمک‌های نقدی و غیرنقدی بسیاری مانند بهداشت، آموزش، اقتصاد، سرپناه، غذا، نفس راحتی بکشند. ما آموزش را به عنوان مهمترین سنگ بنای پیشرفت و بقای افغانستان می‌دانیم. ما برای امید، اتحاد و همبستگی کشور برای آینده تلاش‌های آموزشی خود را افزایش می‌دهیم و با حمایت از آموزش و پرورش فعالیت‌های کمک‌های بشردوستانه را انجام می‌دهیم.»

توضیحات گروه تصوفی اسماعیل آقایی نشان می‌دهد که حزب عدالت و توسعه برای توسعه و تعمیق نفوذ در افغانستان، رگ خواب طالبان را پیدا کرده و قصد دارد تا با تاسیس مدارس دینی و پیاده سازی الگوی مدارس امام خطیب ترکیه در خاک افغانستان، دامنه روابط را از حوزه آموزشی، به بخش‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی نیز تسری دهد.^۱

1 <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1401/08/11/2797804>

برگزاری جام جهانی در گرو دار فرهنگ اسلامی و غربی

اعتراض قطری‌ها به بی‌بندوباری‌ها به بهانه جام جهانی

کاربران شبکه‌های اجتماعی در قطر با داغ کردن هشتگ کفاکم هدمما لقیمننا (از تخریب ارزش‌های ما دست بردارید) نسبت به بی‌بند و باری‌های اخیر در کشور خود اعتراض کردند.

اگرچه مسئولان برگزاری رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۲ قطر نسبت به رعایت شئون اسلامی در این رقابت‌ها تأکید کرده‌اند اما اخیراً برخی اتفاقات به بهانه جام جهانی موجب اعتراض مردم شده است. از جمله برگزاری نمایشگاه مد Fashion Trust Arabia توسط المیاسة بنت حمد خواهر امیر قطر در دوحه.

حضور میشل لاوی مدل شیطان پرست آمریکایی در این نمایشگاه و انجام رقص و نمایش بی‌حجابی از جمله مواردی بود که موجب واکنش قطری‌ها در فضای مجازی شده است.

در این میان واکنش محمد الهاشمی رئیس شبکه المستقله لندن به این اقدام قطری‌ها نیز در نوع خود جالب به نظر می‌رسد. وی در توئیتر خود نوشت: «ای مردم عربستان، از مردم قطر تقلید کنید که در اعتراض به تخلفات اخلاقی که دولت آنها به نام جام جهانی مرتکب می‌شود، هشتگ کفاکم هدمما لقیمنا را راه‌اندازی کردند.

مردم قطر نه از شما شجاع‌ترند و نه غیرت دینی بیشتری دارند. ای سعودی‌ها، علیه ظلم‌های محمد بن سلمان توئییت بزنید تا بترسد و عقب نشینی کند.»

پافشاری قطری‌ها بر قوانین اسلامی موجب عقب‌نشینی صریح هفت تیم اروپایی در حمایت از همجنس‌بازی شد

هفت تیم اروپایی حاضر در مسابقات جام جهانی ۲۰۲۲ قطر که قصد داشتند به نشانه حمایت از همجنس‌بازان از بازوبند کاپیتانی رنگین‌کمانی در این تورنمنت استفاده کنند، سرانجام در حمایت فیفا از قوانین کشور قطر از این کار صرف نظر کردند.

تیم‌های یاد شده ساعاتی پیش از مسابقه دو تیم ایران و انگلیس اعلام کردند که به دلیل اعلام صریح فدراسیون جهانی فوتبال مبنی بر احتمال وضع جریمه احتمالی در صورت استفاده از بازوبندهای معروف به One Love این تصمیم خود را عملی نخواهند کرد.

گفتنی است پیش‌تر نیز قطر مانع فرود هواپیمای تیم ملی آلمان که منقش به تصویر تبلیغی همجنس‌بازان بود شد که آنان مجبور به فرود در عمان شده بودند.^۱

حضور ذاکر نایک و عمر عبدالکافی در قطر

پس از خبری شدن حضور واعظ هندی ذاکر نایک در قطر، برخی از صفحات اجتماعی از حضور عمر عبدالکافی واعظ مصری برای ایراد سخنرانی‌های مذهبی در ایام جام جهانی خبر داده‌اند.

عمر عبدالکافی چند روز پیش ویدیویی از دیدارش با ذاکر نایک در صفحه یوتیوب خود منتشر کرده بود.

1 <https://www.jahannews.com/news/819771>

قطر تلاش می‌کند در کنار برگزاری رویداد جام جهانی و برخی انتقادهای از اعطای آزادی‌های غیر شرعی به گردشگران خارجی، از وجهه اسلامی خود دفاع کند.

هند از قطر خواست تا ذاکر نایک را تحویل دهد

وزارت امور خارجه هند روز پنجشنبه (۲۴ نوامبر) اعلام کرد هند موضوع حضور ذاکر نایک واعظ هندی در جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر و استرداد وی را با مقامات کشور میزبان در میان گذاشته است.

سخنگوی وزارت خارجه هند گفت که دولت هند مصمم است تا اقدامات سختی را علیه نایک انجام دهد و او را در خاک هند محاکمه کند.

در مقابل، مسئولین قطری اعلام کردند که هیچ دعوتی از ذاکر نایک برای حضور در جام جهانی ۲۰۲۲ انجام نشده است.

ذاکر نایک در هند متهم به حمایت مالی از تروریسم است. در ماه مارس گذشته، وزارت امور داخله هند، بنیاد تحقیقات اسلامی (IRF) را که توسط نایک تأسیس شد، یک انجمن غیرقانونی اعلام کرد و آن را به مدت پنج سال تعطیل نمود.

ذاکر نایک در سال ۲۰۱۶ به مالزی رفت و در آنجا اقامت دائم دریافت کرد و اکنون شهروند مالزی است. دولت هند از مالزی نیز برای استرداد نایک درخواست کرده است.^۱

---

1 https://www.firstpost.com/india/india-takes_up_presence_of_zakir_naik_wanted_islamic_preacher_at_fifa_world_cup_with_qatar_11689851.html

قدردانی مفتی عمان از قطر به خاطر مخالفت با همجنس‌گرایی و معرفی اسلام در جام جهانی فوتبال

شیخ احمد بن حمد الخلیلی، مفتی عمان از قطر بابت مخالفت با برافراشته شدن پرچم همجنس‌گرایان و استفاده از جام جهانی فوتبال برای گسترش و معرفی اسلام قدردانی کرد.

الخلیلی در توییتی نوشت: ما از کشور برادر قطر به خاطر مخالفت با سر دادن شعارهای زشت و مخالف شرع و در تضاد با سرشت انسانی از سوی همجنس‌گرایان کمال تشکر و قدردانی را داریم.

مفتی عمان همچنین از دوحه به خاطر استفاده از این مناسبت بزرگ برای عرضه دین حنیف اسلام در تصویری درخشان و با ابزارهای مختلف برای روشن شدن حقیقت و حجت برای مردم تمجید و قدردانی کرد.¹

سیاسة/مفتی عُمان یحیی قطر لرفضها المثلیة-تعریفها-<https://alkhaleejonline.net/> 1
بالاسلام

پیروزی راستگرایان مذهبی در انتخابات رژیم صهیونیستی

نتایج انتخابات ۲۰۲۲ و احزابی که آینده رژیم رای سازند

به قلم: محسن فاضلی

سرانجام پس از ۵ انتخابات پیاپی در ۴ سال، صدای شکل‌گیری یک ائتلاف یک دست راست‌گرا و با ثبات از صندوق‌های رای سرزمین‌های اشغالی به گوش رسید. هرچند در این ۴ سال یک بار نتانیاهاو و گانتز و باری دیگر لاپید و نفتالی

بنت هم ائتلاف‌هایی تشکیل داده بودند اما از همان ابتدا با توجه به ترکیب ائتلاف کنندگان، کوتاهی عمر کابینه‌ها قابل پیش‌بینی بود.

درست دو روز قبل از انتخابات جمع‌بندی نظر سنجی ۳ مرجع (شبکه کان، شبکه ۱۲ و شبکه ۱۳) کرسی‌های احتمالی هر حزب به شکل زیر بود:

لیکود به رهبری بنیامین نتانیاهو: ۳۱ کرسی

یش عتید به رهبری یائیر لاپید: ۲۴ کرسی

صهیونیسیم مذهبی به رهبری ایتمار بن غفیر و بتصلائل اصموطریچ: ۱۴

کرسی

اردوگاه دولت به رهبری بنی گانتز: ۱۱ کرسی

شاص به رهبری آریه درعی: ۸ کرسی

یهودیت متحد توراه به رهبری مشه گفنی: ۷ کرسی

اسرائیل خانه ما به رهبری آویگدور لیبرمن: ۶ کرسی

کارگر به رهبری مرآ و میخائیلی: ۶ کرسی

مرتص به رهبری زهاواه گال-اون: ۵ کرسی

رعم به رهبری منصور عباس: ۴ کرسی

خداش - تعال به رهبری ایمن عوده و احمد طیبی: ۴ کرسی

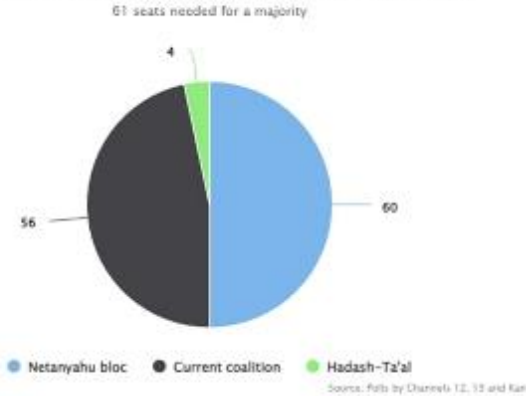
بلد به رهبری سامی ابوشهاده: نرسیدن به حد نصاب

در آن پیش‌بینی موافقان نتانیاهو ۶۰ کرسی، مخالفان نتانیاهو با رهبری لاپید

۵۶ کرسی و ۴ کرسی هم به حزب عربی خداش - تعال fvsn که قصد ائتلاف

با هیچ طرفی را نداشتند.

Projected size of blocs after November 1, 2022 election

چرا این بار نتایج با نظرسنجی‌ها منطبق نشد؟

اما نتایج نهایی انتخابات به شدت با نتایج نظرسنجی‌ها فاصله داشت، فاصله‌ای که نتایج نهایی انتخابات را تغییر داد. براساس آمار نهایی لیست‌های انتخاباتی به ترتیب:

لیکود به رهبری بنیامین نتانیا‌هو: ۳۲ کرسی (+۱۰ کرسی پیش بینی)

یش عتید به رهبری یائیر لاپید: ۲۴ کرسی (برابر پیش بینی)

سهیونیسیم مذهبی به رهبری ای‌تامار بن‌غفیر و بتصلائل‌اصموطریچ: ۱۴ کرسی (برابر پیش بینی)

اردوگاه دولت به رهبری بنی‌گانتز: ۱۱ کرسی (+۱۰ پیش بینی)

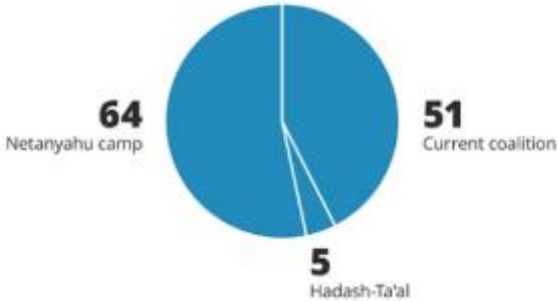
شاص به رهبری آریه‌درعی: ۸ کرسی (+۳ پیش بینی)

یهودیت متحد توراه به رهبری مشه‌گفنی: ۷ کرسی (برابر پیش بینی)

اسرائیل خانه ما به رهبری آویگدور لیبرمن: ۶ کرسی (برابر پیش بینی)
کارگر به رهبری مرآو میخائیلی: ۴ کرسی (-۲ پیش بینی)
مرتص به رهبری زهاواه گال-اون: ۵ کرسی (-۵ پیش بینی، نرسیدن به حد
نصاب)

رعم به رهبری منصور عباس ۵ کرسی (+۱ پیش بینی)
خداش - تعال به رهبری ایمن عوده و احمد طیبی: ۵ کرسی (+۱ پیش بینی)
بلد به رهبری سامی ابوشهاده (طبق پیش بینی نرسیدن به حد نصاب)
افزایش آرای حزب شاص و به حد نصاب نرسیدن حزب چپ‌گرای مرتص
در کنار کسب آرای خیره کننده دو حزب صهیونیسم مذهبی طبق پیش‌بینی‌ها،
موجب شد نتانیاهو یکی از یک دست‌ترین کابینه‌ها با کمترین تعداد احزاب (۴
حزب) را پیش روی خودش برای بازگشت به قدرت ببیند.
براساس نتایج بلوک نتانیاهو به آمار خیره کننده ۶۴ کرسی رسید تا بتواند
به تنهایی کابینه تشکیل دهد. کابینه‌ای متشکل از ۴ حزب: لیکود، صهیونیسم
مذهبی، شاص و یهودیت متحد توراه.

Blocs**احزاب راست‌گرای مذهبی، واقعیت اسرائیل‌اند**

اما دلیل افزایش آرا و رای آوری عجیب احزاب صهیونیسم مذهبی و شاص (که در ادامه بیشتر صحبت خواهیم کرد) چه بود؟ پاسخ کمی ساده است، احزاب راست‌گرای مذهبی، واقعیت کنونی اسرائیل‌اند. البته ناگفته نماند که انشقاق احزاب عربی از یک به ۳ حزب و نرسیدن برخی از آنان به حد نصاب در سوختن آرای آنان و اضافه شدن به سبد احزاب برتر هم بی‌تأثیر نیست. نویسنده روزنامه اورشلیم پست می‌نویسد:

«بسیاری در ایالات متحده و اروپا در آستانه انتخابات زنگ خطر را به صدا درآوردند و تهدیدهای پنهانی مبنی بر عدم تمایل به همکاری با دولت احتمالی جناح راست را صادر کردند. هم‌چنین احتمال یک دولت راستی با احزاب مذهبی و صهیونیسم مذهبی را به عنوان یک تهدید وجودی برای دموکراسی اسرائیل و جایگاه آن در صحنه جهانی می‌دانستند. من معتقدم که بسیاری از این

ادعاها، چه درست باشند و چه نباشند، یک اتفاق اجتناب ناپذیر را نادیده گرفته‌اند: جمعیت صهیونیست‌ها و مذهبی‌ها در اسرائیل در حال افزایش است.»

برای درک بهتر جملات بالا ابتدا باید به گذشته برگشت. پایه گذار رژیم صهیونیستی در دهه ۱۹۴۰ میلادی، حزبی بود که از سوی بن‌گوریون رهبری می‌شد، حزبی که آشکارا در سیاست‌ها و هویت خود سوسیالیست بود. اما با افزایش تعداد مهاجران بالاخص پس از جنگ ۶ روزه در ابتدای دهه ۱۹۷۰ میلادی، بافت تفکرات مهاجرین، موج جدیدی از شور و حرارت را به اسرائیل تزریق کرد که با آن تغییری در ساختار ایدئولوژیک رژیم صهیونیستی ایجاد شد. تأثیر این تغییر را به طور مشخص می‌توان در انتخاب مناخیم بگین اولین نخست‌وزیر راست‌گرای اسرائیل دانست، که در سال ۱۹۷۷ به قدرت رسید. از آن زمان، اسرائیل عمده‌تاً توسط سیاستمداران و احزاب راست‌گرا اداره می‌شود.

این مسئله با رشد ملی‌گرایایی صهیونیستی و مذهبی در جمعیت هم‌بازتاب یافت. اکنون نرخ شد خریدی‌ها و مذهبی‌های صهیونیستم نزدیک به ۶ فرزند است چیزی که باعث شده، آنان به جمعیتی حدود ۲۰ درصد جمعیت رژیم صهیونیستی نزدیک شوند. با توجه به شیب رشد جمعیتی که گفته شد، افزایش راست‌گرایی در رژیم دور از انتظار نخواهد بود.

ترکیب جمعیتی کنونی اسرائیل نشان می‌دهد که حامیان گرایش‌های چپ که بنیانگذاران رژیم جعلی اسرائیل بودند، امروز در اقلیت‌اند. احزابی که تا دهه ۷۰ قدرت را در دست داشتند، اکنون کارشان به جایی رسیده است که یا مانند حزب کارگر و مرتص به سختی به آستانه انتخاباتی می‌رسند یا آن را به کلی از

دست می‌دهند. براساس آمار اکنون بیش از ۶۰ درصد از افسران ارتش اسرائیل صهیونیست و دارای هویت مذهبی هستند. این افسران پس از ترک خدمت به ایفای نقش در دولت، فناوری‌های پیشرفته، دانشگاه و مراکز پزشکی می‌پردازند. در ادامه به بررسی دو حزب راست‌گرای تندرو به نام شاص و صهیونیسیم مذهبی می‌پردازیم

حزب شاس

شاس حزبی است که در سال ۱۹۸۴ به رهبری خاخام مشهور عوفادیا یوسف از رهبران دینی سفاردی‌ها تاسیس شد و وی تا زمان مرگش در سال ۲۰۱۳، رهبر معنوی حزب باقی ماند. شاس در سال ۱۹۸۴ در اعتراض به اقلیت بودن حضور مذهبی‌های سفاردی در مقابل یهودیان اشکنازی در حزب آگودات اسرائیل، تاسیس و نام اصلی آن انجمن یهودیان سفاردی نگهبانان تورات می‌باشد که به اختصار شاس نام گرفته است.

البته رکورد بیشترین رای حزب شاس مربوط است به سال ۱۹۹۹ با ۱۷ کرسی که بعد از محکوم شدن خاخام یوسف به فساد، طرفداران متعصب حزب حضور پررنگی در انتخابات داشتند. حزب شاس برخلاف تصور، تاکنون در همه کابینه‌ها حضور داشته و علی‌رغم ایده‌ها و تفکرات راست‌گرایانه‌اش در کابینه‌های ائتلافی ضد نتانیاهو هم حضور شرکت کرده است. شاس هدف اول خودش را حمایت از یهودیان سفاردی و تغییر قوانین و شرایط برای آنها در مقابل اقدامات غیرعادلانه یهودیان اشکنازی می‌داند.

این حزب با تاسیس مدارس مذهبی ویژه و حمایت از سفاردی‌ها توانسته جایگاه اجتماعی خوبی بدست آورد. «آل همعیان» نام یک شبکه است که این حزب ایجاد کرده و با آن اقدامات مختلفی برای یهودیان سفاردی از جمله بورسیه دانشجویی و تحصیل، آموزش یهودیت مبتنی بر تورات و تلمود، تحقیق و بررسی و معرفی تاریخ سفاردی‌ها و ... را انجام می‌دهد و اکنون حدود ۴۰۰ شعبه در داخل و خارج از سرزمین‌های اشغالی دارد.

حزب شاس هرچند در کابینه‌های چپ نیز حضور داشته و برای حضور در قدرت انعطاف‌هایی نشان می‌دهد، اما خریدی‌های سفاردی به شدت در موضوعات اخلاقی مانند هم‌جنس‌گرایی، عدم حضور زنان در سیاست و ... سخت‌گیرانه عمل می‌کنند. مواضع سران شاس بارها در خصوص کشتار فلسطینی‌ها، دفاع از اسرائیل بزرگ و حمله به عرب‌ها (به واسطه نژادشان) حاشیه ساز شده است. آریه درعی رئیس کنونی شاس گفته به دنبال تصاحب چهار وزارتخانه کشور، حمل و نقل، ادیان و رفاه است.

آریه درعی، رهبر کنونی حزب ش

حزب صهیونیسم مذهبی

دومین حزب تاثیر گذار بر پیروزی بلوک نتانياهو صهیونیسم مذهبی است. حزبی ائتلافی از دو حزب قدرت یهود به رهبری ایتمار بن غفیر(بن گویر) و نوام به رهبری بتصلاثل اسموتریچ. دو حزبی که حاشیه سازترین احزاب انتخاباتی قبل و بعد از روز رای گیری بودند. پس از اعلام رای گیری تمرکز اخبار و بسیاری از گروه‌ها بر صهیونیسم مذهبی و آرای خیره کننده ۱۴ کرسی آنان بود. مشهورترین واکنش هم متعلق به بیانیه مشترک چندین گروه یهودی در آمریکا از جمله جی استریت و کمیته یهودیان آمریکا بود که نسبت به رای آوردن بن غفیر هشدار دادند. اعتراضی که البته با واکنش هرتزوگ رئیس جمهور اسرائیل

مواجه شد و گفت: یهودیان آمریکا! به نتایج انتخابات احترام بگذارید، حتی اگر نمی‌پسندید.

شورای ملی زنان یهودی که ۱۳۰ سال قدمت دارد، در واکنش شدیدی به نتایج انتخابات در بیانیه‌ای نوشت: «ما از روند انتخابات در اسرائیل حمایت می‌کنیم و به نتایج انتخابات در اسرائیل احترام می‌گذاریم و عمیقاً نگران اظهارات و ایدئولوژی احزابی هستیم که به نظر می‌رسد دولت ائتلافی بعدی را تشکیل می‌دهند. به ویژه احزاب مخالف دگرباشان (هم جنس گرایان) جنسی، ضد زنان، و ضد اعراب مانند: صهیونیسم مذهبی شامل قدرت یهود و نوام.»

تفکرات حزب قدرت یهود که از سال ۲۰۱۳ تأسیس شده و تنها در ۲ انتخابات اخیر موفق به ورود به کنست شده را باید در تفکرات بن غفیر رهبر آن جستجو کرد. بن غفیر در نوجوانی عضو حزب تندروی کاخ بوده است، حزبی که بواسطه برخی اقداماتش در سرزمین‌های اشغالی غیرقانونی اعلام شد. این حزب از سوی خاخام مئیر کاهان تأسیس شد که بواسطه حاشیه‌هایش در سال ۱۹۹۰ در نیویورک به ضرب گلوله ترور شد.

معروف شدن بن غفیر به داستان ترور اسحاق رابین بر می‌گردد. در سال ۱۹۹۵ پیش از ترور نخست وزیر وقت اسرائیل او با ایستادن در مقابل دوربین همراه با نشان مرسدس بنز خودروی اسحاق رابین (که از خودرو جدا کرده بود) تهدید کرد: «همان‌طور که به این تزینات رسیدیم، می‌توانیم به رابین برسیم!» اعتراض یهودیان تندرو و بن غفیر به رابین بواسطه امضای توافق اسلو بود. آنها به

رسمیت شناختن تشکیلات خودگردان فلسطین به رهبری یاسر عرفات و تعهد به تخلیه کرانه باختری و نوارغزه را خیانت به صهیونیسم می‌دانستند.

بن غفیر به شدت ضد اعراب و فلسطینی‌هاست. رفتارهای نژادپرستانه ضد عربی او بارها سوژه شده است. یکی از افتخارات او که باعث شده طرفدارانی هم پیدا کند افتخار به این است که عکسی از باروخ گلدشتاین، که ۲۹ مسلمان را در نماز در مسجد ابراهیمی الخلیل در کرانه غربی در سال ۱۹۹۴ به قتل رساند، در اتاق خود آویزان کرده است. هر چند قبل از انتخابات ۲۰۲۰ و تحت انتقادات شدید، بن غفیر گفت که آن تصویر را از دیوار برخواهد داشت.

او با سخنانی چون «دشمن عرب را اخراج کنید» و «خاخام کاهن راست می‌گفت، نمایندگان عرب (اعراب اسرائیلی مجلس) ستون پنجم هستند» به تحریک نژادپرستانه طرفدارانش می‌پردازد. قبل از ورود به سیاست، او در رشته حقوق تحصیل کرده و به عنوان وکیل مدافع فعالان یهودی متهم به خشونت علیه فلسطینیان مشغول به کار بوده است.

ایتمار بن غفیر، رئیس حزب تندروی قدرت یهود

حزب دوم اتحاد صهیونیسم مذهبی، حزب نوام است، حزبی به رهبری اسموتریچ که یک وکیل و شهرک‌نشین است. اسموتریچ تمایل خود را برای نابود کردن هرگونه امیدی که فلسطینیان به منظور دستیابی به برابری در درون سرزمین‌های اشغالی دارند را بارها نشان داده است. او تمایلش را این‌گونه توصیف کرده است: «یا آنان می‌روند و به عنوان خدمتگزار شهروندان یهودی زندگی می‌کنند یا کشته خواهند شد.»

اسموتریچ یکی از بنیانگذاران سازمان غیردولتی راست افراطی «رگاویم» است. رگاویم گروه‌های شبه نظامی یهودی را برای حملات ماه مه ۲۰۲۱ میلادی در شهر لود علیه فلسطینیان سازماندهی کرده بود. اسموتریچ پیش انتخابات در یک فایل صوتی نتانیاهاو را دروغگو (کذاب ابن کذاب) صدا زده بود اما بعد بدون تکذیب آن صوت گفته بود با نتانیاهاو قطعاً ائتلاف خواهد کرد.

اسموتریچ نماینده تندرو کنست و رهبر حزب نوام

حزب نوام مانند قدرت یهود و شاس از مخالفین جدی همجنس گرایی و راهپیمایی سالانه همجنس گرایان در سرزمین‌های اشغالی تحت عنوان راهپیمایی افتخار است. سال گذشته انجام راهپیمایی موازی و استفاده از الاغ برای تمسخر هم جنس بازان از حاشیه‌های مشهور این حزب است. هم حزب قدرت یهود و هم نوام، هر دو بر شهرک‌سازی‌ها و تداوم اشغالگری اتفاق نظر دارند.

جمع بندی

اسرائیل، پیش به سوی راست گرایی می‌رود، این یک طبیعت ساختار اجتماعی و بافت تغییر جمعیتی آن است. اما این تغییر حتی پیش از افزایش جمعیت راست گرایان از دهه ۱۹۸۰ به این سو در حال رخ دادن بود. احزاب و جمعیت‌هایی که دیگر بدون ترس و ملاحظات دهه‌های قبل، از گفتمان‌هایی مانند صهیونیسم مذهبی، آیین‌های تلمودی در مسجدالاقصی و تفکرات ضد عربی سخن می‌گویند یا با برخی نمادهای دنیای لیبرال کنونی مانند همجنس گرایی و تساوی حقوق زنان به مخالفت می‌پردازند؛ باید آماده «اسرائیل یهودی» بود^۱.

۱/نتایج-انتخابات-۲۰۲۲-و-احزابی-که-آینده-رژیم-https://shouba.ir/

بازگشتِ متفاوتِ نتانياهو!

به قلم: صابر گل عنبری

اردوگاه راست اسرائیل به رهبری بنیامین نتانياهو با کسب ۶۴ کرسی کنست برنده انتخابات اخیر شد. نتایج این انتخابات از هر جهت متفاوت از انتخابات سال‌های اخیر است و طبعاً پیامدها و آثار آن نیز در چهار سطح داخلی، فلسطینی، منطقه‌ای و جهانی متفاوت خواهد بود.

این پنجمین انتخابات در عرض چهار سال گذشته است و پس از بحران سیاسی چند ساله اخیر برگزار شد. جالب اینجاست که این بحران حول محور خود نتانياهو با هدف حذف او از عرصه سیاسی شکل گرفت؛ اما این بحران با پیروزی چشمگیر راست‌گرایان در این دوره و متعاقب آن بازگشت خود نتانياهو خاتمه یافته به نظر می‌رسد؛ بازگشتی که نتانياهو را در موقعیتی بهتر از قبل قرار می‌دهد. اینجا بد نیست یادآور شد که نگارنده قبلاً بر خلاف خیلی از ناظران که نتانياهو را به تاریخ پیوسته می‌دانستند، از قطعیت در این باره پرهیز می‌کرد

و تأکید داشت که با وجود اتحاد بی‌سابقه مخالفانش و کنار گذاشتن او از قدرت، اما نمی‌توان عمر سیاسی او را پایان یافته فرض کرد.

چنین نگاهی هم معطوف به شناخت تحولات فکری و سیاسی خزنده و مستمر جامعه اسرائیل در دو دهه اخیر از یک سو و خود نتانیاهو از دیگر سو است. بی‌بی یک پدیده سیاسی و بازیگری قهار در تاریخ هفتاد و اندی ساله اسرائیل است و به همین علت، صرفاً نمی‌توان با همان معیارها و ملاک‌های پیشینی داوری درباره صعود و افول دیگر رهبران اسرائیل امثال باراک و اولمرت و حتی شارون درباره نتانیاهو نیز سخن گفت.

از دیگر سو، تداوم حضور سیاسی نتانیاهو و بازگشت او برونداد فربه‌تر شدن راست افراطی در جامعه اسرائیل و افول جریان‌های چپ و میانه است. این که این تحول اجتماعی و سیاسی چگونه شکل گرفته است، خود داستان مفصلی است که بحث جداگانه‌ای را می‌طلبد.

در انتخابات اخیر، شاهد برآمدن بی‌سابقه راست مذهبی و به ویژه جریان‌های فاشیستی آن هستیم؛ به گونه‌ای که از مجموع ۶۴ کرسی اکتسابی اردوگاه راست، احزاب صهیونیسم دینی و حریدی مجموعاً ۳۴ کرسی را کسب کردند؛ یعنی سه کرسی بیشتر از حزب لیکود (با ۳۱ کرسی). جالب اینجاست که ائتلاف صهیونیسم دینی برای اولین بار با کسب ۱۴ کرسی نتایج خیره‌کننده‌ای را کسب کرده است.

یک روی دیگر این ارقام، چیرگی احزاب راست صهیونیستی دینی و ارتودکسی بر راست ملی‌گرا و لائیک در سپهر سیاست است. راست سکولاری

که در امتداد پوست‌اندازی‌های مستمر خود به مرور زمان افراطی‌تر شد و امروزه لیکود به عنوان یک حزب دسته راست افراطی، بزرگ‌ترین تشکل راست قومی و لائیک به شمار می‌رود.

با شرحی که رفت، دولت آتی اسرائیل متشکل از ائتلاف افراطی‌ترین راست‌گرایان لائیک (لیکود) و تندروترین احزاب راست صهیونیسم دینی و مذهبی است. این احزاب نیز دو دسته هستند؛ نخست احزاب صهیونیسم دینی متشکل از «صهیونیسم دینی» به رهبری اسموتریچ، «قدرت یهودی» به رهبری بن‌غفیر و حزب نوعام. اما دسته دوم این احزاب دینی، سه حزب دینی خریدی ارتودکسی (شاس، دگل تورات و آگودات اسرائیل) است. ناگفته نماند که رشد فزاینده راستگرایی دینی و مذهبی در اسرائیل در حالی است که صهیونیسم بنیانگذار اسرائیل اساساً یک تشکیلات سکولار ملی‌گرا بود.

بازگشت نتانیاهو به قدرت به این معنا نیست که او پس از پیروزی بر رقبای همفکر خود در راست سکولار، یا دیگر مخالفانش همچون راست میانه و چپ‌گرایان دیگر مسیر همواری در قدرت خواهد داشت، بلکه با چالش‌های فراوانی مواجه خواهد شد. آن گونه که پیداست سیاست خارجی و پیگیری مسائلی چون عادی‌سازی روابط و مواجهه با ایران، اولویت و تمرکز نتانیاهو در دوره جدید خواهد بود، اما اولویت شرکای او سیاست داخلی همچون محدودسازی «عرب‌های اسرائیل» (۲۰ درصد جمعیت آن)، شهرک‌سازی بیشتر، سلطه بر مسجد الاقصی و اجرای شریعت یهودی است.

همین تعارض اولویت‌ها در کنار اختلافات فکری با تتانیاهو به عنوان یک سیاستمدار لائیک با طیف گسترده‌ای از شرکای مذهبی‌اش به ویژه در حوزه اجرای شریعت یهودی می‌تواند دردسرهایی برای او ایجاد کند. او در هر حال، ناچار به دادن امتیازاتی به شرکای خود است تا در سایه حمایت مستمر آنها برنامه‌های خاص خود را پیگیری کند.

اما دست او در دادن این امتیازات نیز چندان باز نیست؛ به عنوان مثال، راضی کردن یهودیان ارتودکس از طریق دادن امتیازاتی در جهت اجرای برخی تعالیم جنجالی یهودی می‌تواند به قیمت شوراندن هم راست سکولار، هم چپ سکولار و هم بخش‌های دیگر جامعه منجر شود. از این رو، به احتمال زیاد او برای راضی نگه داشتن شرکای خود بیشتر تلاش خواهد کرد از جیب فلسطینی‌ها هزینه کند؛ اما این مسئله هم می‌تواند تنش با آنها و ظرفیت وقوع درگیری‌های بی‌سابقه به ویژه در کرانه باختری را در سایه تحولات چند ماه اخیر این منطقه به شکل بی‌سابقه‌ای افزایش دهد.^۱

---

۱ <https://t.me/Sgolanbari/1032>

بخش سوم: تحلیل‌ها

رقابت نهضت العلماء و محمدیه بر سر قدرت نرم در خارج از اندونزی

محمدیه، دومین سازمان بزرگ مسلمانان اندونزی با آموزه‌های اسلام میانه‌رو، با تبدیل یک کلیسای اسپانیایی به مسجد به دنبال تأثیرگذاری جهانی است، چیزی که ناظران می‌گویند تلاشی برای کسب قدرت نرم در مقابل رقیب خود یعنی نهضت العلماء است.

طرح تبدیل کلیسا به مسجد توسط شعبه جاوه شرقی سازمان محمدیه در جریان کنفرانس مجازی سراسری این سازمان در روز شنبه رونمایی شد. سعد ابراهیم، رهبر این شعبه گفت: این گروه در حال برنامه‌ریزی برای خرید یک کلیسای تاریخی در آلکالا اسپانیا، در فاصله ۱۵ دقیقه‌ای از مادرید است.

سعد گفت این کلیسای بی‌نام که قبلاً یک مسجد بوده و در زمینی به مساحت حدود ۳۰۰۰ متر مربع واقع شده است، به قیمت حدود ۳ میلیون یورو (۲٫۹ میلیون دلار آمریکا) به فروش می‌رسد.

برخی از مناطق در اسپانیا و پرتغال بخشی از خلافت عباسی، بودند. قلمروهای آن شامل عراق امروزی، اسپانیا، پرتغال، مراکش، سیسیل و مصر و غیره بود.

تنها در اسپانیا حدود ۸۰۰ مسجد [در زمان خلافت] وجود داشت اما اکنون شاید تنها ۲۰ مسجد باقی مانده باشد.

الکساندر آریفیانتو، پژوهشگر برنامه‌اندونزی در دانشکده مطالعات بین‌الملل دانشگاه فنی نانیانگ سنگاپور، گفت که برنامه سازمان محمدیه برای خرید کلیسایی در اسپانیا با تلاش‌هایش برای غلبه بر نفوذ نهضت‌العلماء در خارج از کشور مرتبط است.

نهضت العلماء با بیش از ۹۰ میلیون عضو بزرگترین سازمان اسلامی‌اندونزی است. در مقابل محمدیه ۶۰ میلیون عضو دارد.

آریفیانتو گفت: «این فقط خرید یک کلیسا در خارج از کشور برای تسهیل گفت‌وگوی بین ادیان نیست، بلکه بخشی از رقابت بین محمدیه و نهضت‌العلماء است تا نشان دهد کدام گروه مسلمان میانه‌رو [اندونزی] دارای نفوذ و قدرت نرم بیشتری است».

همچنین این اولین بار نیست که محمدیه حضور خود را فراتر از اندونزی، پرجمعیت‌ترین کشور مسلمان جهان، گسترش می‌دهد.

پیش از این، سازمان محمدیه از مدرسه ابتدایی خود در ایالت ویکتوریای استرالیا، که قبلا یک مدرسه کاتولیک بود، رونمایی کرد.

مدارس این سازمان از مهدکودک‌ها تا مدارس ابتدایی را می‌توان در مالزی و مصر نیز یافت، در حالی که این سازمان در ۲۴ کشور از جمله آلمان، ژاپن، فرانسه، چین و ایالات متحده حضور داشته است.

در همین حال، نهضت العلماء خود را در حداقل ۳۴ کشور خارج از اندونزی تثبیت کرده است.

آریفیانتو گفت که این گروه همچنین به نظر می‌رسد که به دولت جوکو ویدودو رئیس جمهور اندونزی نزدیک‌تر از محمدیه است، زیرا نهضت العلماء برای راه‌اندازی مجمع مذهبی ۲۰R انتخاب شد که هفته گذشته در بالی برگزار شد.

کنفرانس ۲۰R، جایی که نهضت العلماء بسیاری از رهبران مذهبی از سراسر جهان را در بالی گرد هم آورد، این تصور را ایجاد می‌کند که این سازمان رابطه نزدیک‌تری با دولت دارد.

آریفیانتو برآورد کرد که محمدیه برای خرید ملک در خارج از کشور مشکلی نخواهد داشت زیرا دارایی آن در حدود «ده‌ها میلیون دلار» است.

براساس وب‌سایت رسمی شعبه جاوه شرقی، تا اوایل سال جاری، محمدیه حداقل ۳۳۳۴ مدرسه و صدها بیمارستان را در سرتاسر اندونزی اداره می‌کند، در

حالی که خود شعبه جاوه شرقی محمدیه ۸۶ بیمارستان و درمانگاه در منطقه و همچنین ۱۰۱۸ مدرسه را در این منطقه اداره می‌کند.^۱

جشن دیوالی سیک‌ها و هندوهای افغانستان در حاکمیت طالبان

جشن دیوالی و مراسم تجلیل از آن در جامعه هندوها و سیک‌های افغانستان امسال کمرنگ‌تر از سال‌های گذشته بود. به گفته اقلیت سیک و هندوی افغانستان در جریان یک سال گذشته صدها تن از سیک‌ها و هندوها به دلیل مشکلات امنیتی، افغانستان را ترک کرده و کسانی هم باقی‌مانده‌اند، تمایلی برای برگزاری پر سر و صدای مراسم دیوالی نداشتند.

---

۱ <https://www.scmp.com/week-asia/lifestyle-culture/article/3198755/indonesian-islamic-group-eyes-soft-power-spanish-church-purchase>

این در حالی است که در یک سال اخیر بیشتر هندوها و سیک‌های افغان به دلیل تهدیدات امنیتی کشورشان را ترک کرده و راهی کشورهای دیگر از جمله هند شده‌اند.

وقوع چندین رویداد حمله تروریستی به سیک‌ها در سال‌های اخیر و به ویژه حمله اخیر به درمسال کارته پروان در کابل، تعداد زیادی از سیک‌ها و هندوهای افغانستان را واداشت تا کشور را ترک کنند.

گورمن یکی از هندوهای افغان که در هند به سر می‌برد، می‌گوید که سه ماه می‌شود به هند مهاجر شده است.

امسال ۲۴ اکتوبر برابر بود با روز جشن دیوالی که از سوی هندوها و سیک‌ها در کشورهای مختلف جهان از آن بزرگداشت به عمل آمد.

به اساس باورها و اعتقادات هندو مذهب‌ها، این جشن نمادی از پیروزی خیر بر شر (نور بر ظلمت) و از بزرگترین جشن‌های مذهبی و سنتی هندوها است که برای پنج روز برگزار می‌شود.

دیوالی با نواختن موسیقی، آتش بازی و شمع افروزی جشن گرفته می‌شود. جشن نور به اساس تقویم هندوها در میانه پاییز با رؤیت ماه نو برگزار می‌شود.^۱

---

۱ <https://fa.shafaqna.com/news/1466807>

تغییر مفاهیم اسلامی در عربستان همسو با مقاصد آمریکا و اسرائیل

فهد الغفیلی، پژوهشگر عربستانی نوشت: ولی عهد سعودی در راستای هموار کردن زمینه رسیدن به پادشاهی تحت فرمان و نظارت مستقیم آمریکا مفاهیم اسلامی کتب درسی در مدارس را تغییر می‌دهد.

مجموعه‌ای از واقعیت‌ها نشان می‌دهد که محمد بن سلمان، ولی عهد سعودی برای تغییر برنامه‌های آموزشی در عربستان سعودی و به ویژه مفاهیم اسلامی و تاریخی ابزار دست آمریکا و رژیم صهیونیستی است.

ناظران تأکید می‌کنند که تغییری که در حال وقوع است، نشان‌دهنده یک نیاز طبیعی نشئت گرفته از ماهیت جامعه و تحولات آن نمی‌شود، بلکه دست‌هایی پنهان با مقاصد سیاسی ضد اسلام به دنبال ایجاد تغییرات در ارکان تعلیم و تربیت عربستان سعودی هستند.

فهد الغفیلی، پژوهشگر عربستانی می‌گوید آنچه برای برنامه‌های درسی آموزشی در عربستان سعودی اتفاق افتاده، تغییر مفاهیم و جهت‌گیری‌ها و نه فرآیند اصلاح است.

وی افزود: این مفاهیم برای اهداف سیاسی تدوین شده و بن سلمان با دستورات طرف‌های بیگانه به دنبال تحریف اسلام واقعی، گسترش افکار غربی و تغییر دیدگاه خصومت با اسرائیلی‌ها است.

این پژوهشگر تأکید کرد: یقیناً این تغییرات در راستای هوس‌ها و اندیشه‌های بن سلمان و نیز برنامه‌های وی برای تصاحب تاج و تخت پادشاهی است و تغییر مفاهیم بومی و بیگانه ساختن جامعه با ارزش‌های ملی راه را برای پادشاه شدن

شاهزاده سرسپرده غرب هموار می‌کند؛ کما اینکه غرب‌زدگی و مماشات با صهیونیست‌ها یکی از ابزارهای بقای بن سلمان در قدرت است.

الغفیلی گفت: ماشین رسانه‌ای رژیم بن سلمان در راستای ایجاد این تغییرات در مفاهیم و ارزش‌های اسلامی در کشورش کارزارهایی را تحت عنوان مبارزه با اسلام افراطی راه‌انداخت؛ اما حقیقت این است که روند تغییر برنامه‌های درسی در عربستان سعودی تحت دستور مستقیم نهادهای آمریکایی و اسرائیلی بود که با نظارت و ارزیابی مستمر همراه بود.

کمیته آزادی دینی بین‌المللی ایالات متحده پیش‌تر برگزیده‌ای از کتاب‌های درسی در عربستان سعودی مربوط به سال تحصیلی ۲۰۱۷-۲۰۱۸ را مطالعه و آنها را با نسخه‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۴ مقایسه کرده بود. این ارزیابی به این نتیجه رسید که کتاب‌های کنونی هنوز حاوی تعدادی به تعبیر آمریکایی‌ها «متون تحریک به خشونت» است و باید تغییر کند.

جلسه کمیته روابط خارجی آمریکا در مارس ۲۰۱۸ جلسه‌ای داشت که در آن رکس تیلرسون، وزیر امور خارجه سابق آمریکا توضیح داده بود که عربستان سعودی چگونه باید توافق صورت گرفته در جریان سفر ترامپ به ریاض و دیدار با بن سلمان درباره تغییر مفاد آموزشی در مدارس عربستان را اجرا کند.

سعودی لیکس نوشت: این نشست مؤید مداخله مستقیم واشنگتن در تغییر برنامه‌های درسی است که در ظاهر با هدف آموزش اسلام میانه‌رو به دانش‌آموزان عربستانی بوده است؛ اما در واقع آمریکا و اسرائیل به دنبال حذف

محتوای خصومت با رژیم اشغالگر صهیونیست و ارائه اسلامی متناسب با موازین آمریکا و صهیونیست‌ها و نه آموزه‌های قرآن است. یک‌اندیشکده رژیم صهیونیستی هم چند ماه پیش در گزارش سالانه خود درباره آموزش در عربستان اعلام کرد که تمام آیات قرآنی مربوط به انتقاد از بنی‌اسرائیل از کتب درسی سعودی حذف شده است.^۱

اسلام فرانسوی، مکرون بازتاب سیاست‌های سرکوبگرانه رژیم‌های خلیج فارس است

«ارزش‌های» رئیس‌جمهور فرانسه به طرز نگران‌کننده‌ای به مدل سرکوبی که امارات برای مبارزه با «اسلام سیاسی» استفاده می‌کند نزدیک است.

^۱ <https://iqna.ir/fa/news/4096190>

امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، در بحبوحه بحث‌های جاری بر سر پوشش‌های مذهبی همچون حجاب اسلامی در مدارس دولتی، ماه گذشته در مراسم بزرگداشت صدمین سالگرد تاسیس مسجد بزرگ پاریس، سخنانی پیرامون راهبرد دولت فرانسه در مورد اسلام ایراد کرد.

مکرون در این سخنرانی دیدگاه کلی خود از اسلامی «وفادار به ارزش‌های جمهوری» را ترسیم کرد.

گویا منظور از ارزش‌های جمهوری در بیان مکرون این است که مسلمانان برای آنکه در جامعه فرانسه پذیرفته شوند باید با دستورات دولت، خود را مطابق کنند نه با دستورات دینی!

به گفته مکرون، اسلام باید «با جمهوریت سازگار باشد» و در واقع، ناسازگاری نشانه «تجزیه طلبی» است. مفهومی که رئیس‌جمهور دو سال پیش با ارائه لایحه‌ای برای مبارزه با «اسلام‌گرایی رادیکال» شروع به استفاده از آن کرد. طبق این قانون، دینداری مسلمانان فرانسوی باید دارای مهر تأیید دولت باشد و این باعث کاهش چشمگیر حقوق اساسی مسلمانان در جامعه مدنی شده است. دولت فرانسه از سال ۲۰۱۸ بیش از ۲۶۰۰۰ تحقیق و بازرسی را آغاز کرده است که همه چیز از مشاغل مسلمان گرفته تا مدارس و مساجد را هدف قرار داده است.

بیش از ۸۰۰ تأسیسات را به طور دائم یا موقت تعطیل کرده و بیش از ۵۵ میلیون یورو را مصادره کرده است.

این سرکوب بر بسیاری از سازمان‌های مسلمان معتبر مانند «جمعیت علیه اسلام‌هراسی» در فرانسه و مؤسسه خیریه «باراکا سیتی» تأثیر گذاشته است. مکرون در سخنرانی اخیر خود در مسجد بزرگ پاریس توضیح داد که چگونه دولت برای استقرار یک «اسلام فرانسوی» که از نظر سیاسی مطیع جمهوری است، کار خواهد کرد.

رویکرد فرانسه که در اینجا به صراحت توسط مکرون بیان شده است، بازتاب سیاست دیگر رژیم‌های استبدادی علیه مسلمانان است.

به عنوان مثال، امارات متحده عربی که ارتباطات عمیق سیاسی آن با فرانسه در گزارش‌های اخیر آشکار شده است، در دهه گذشته سیاستی رادیکال برای مبارزه با «اسلام سیاسی» اتخاذ کرده است.

امارات از هر وسیله‌ای که در اختیار دارد، از جمله شکنجه، برای خفه کردن مخالفان سیاسی استفاده می‌کند و نهادی به نام شورای فتوا را برای تنظیم اسلام و دفاع از ارزش‌های «میان‌رو» تأسیس کرده است.

محمد بن زاید، ولیعهد ابوظبی در گفتگو با برونو لومر، وزیر اقتصاد فرانسه، از ضرورت سرکوب «اسلام سیاسی» حمایت کرده است. فرانسه نیز مانند متحد خود از هر ابزاری که در اختیار دارد برای سرکوب مخالفان استفاده می‌کند و نهاد جدیدی را طراحی کرده است تا پوشش مذهبی برای بی‌عدالتی‌های خود فراهم کند.

شبهات‌های بین سیاست‌های دو کشور نشانه‌های هشداردهنده‌ای برای مدافعان حقوق بشر است.

همانطور که «اسلام فرانسوی» با دیدگاه اقتدارگرایانه امارات گره خورده است، اسلام هراسی گسترده‌تر اروپایی می‌تواند به خوبی توسط مدل فرانسوی تقویت شود.

موسسات فرانسوی در حال تبلیغ برای گسترش دیدگاه اسلام هراسانه دولت به ده‌ها کشور دیگر هستند و این زنگ خطری است برای مسلمانان فرانسه و دیگر کشورهای اروپایی.^۱

---

^۱<https://www.middleeasteye.net/opinion/france-uae-islamophobia-macron-echo-repressive-regimes>

غلبه لیبرالیسم بر شریعت یهودی؛ چرا اسرائیل به بهشت همجنس بازان تبدیل شد؟

در ماه می ۲۰۲۲ و در ماه «افتخار» که جامعه دگرباشان جنسی و جنسیتی، حامیان آنها و کنشگران حقوق بشر در سراسر جهان آن را گرامی می‌دارند، تابلوهای تبلیغاتی بسیار جذابی در شمار زیادی از مناطق اصلی در شهرهایی نظیر «لندن»، «آمستردام» و «نیویورک» نصب شدند.

در این تابلوهای تبلیغاتی از مردم خواسته شد تا در ماه ژوئن سال جاری دست به یک اقدام جدید بزنند و آن، سفر کردن به اسرائیل [سرزمین‌های اشغالی] است. در این تابلوها از اسرائیل به عنوان بهترین مکان در جهان برای جشن گرفتن هفته افتخار نام برده شد. همچنین در تابلوهای تبلیغاتی اینگونه القاء شد که مردم می‌توانند با رفتن به سواحل شهرهای اسرائیل، تعطیلات بسیار لذت‌بخشی را پشت

سر بگذارند و با حضور در کافه‌های شبانه ویژه همجنس‌گرایان در اسرائیل، اوقات خوشی را سپری کنند.

آنگونه که مقامات و رسانه‌های تل‌آویو ترویج می‌کنند، اسرائیل از تمامی ادیان و هویت‌های جنسی در اراضی اشغالی استقبال به عمل می‌آورد. امروز اسرائیل افتخار می‌کند که در مقایسه با کشورهای منطقه خاورمیانه، بیشترین استقبال را از جامعه دگرباشان جنسی و جنسیتی به عمل می‌آورد.

اسرائیلی‌ها در سال ۱۹۸۸ جرم شناسی همجنس‌گرایی را لغو کردند. در سال ۱۹۹۲ نیز اسرائیل خدمت دیگری به همجنس‌گرایان ارائه کرد و آن، این بود که شرایط بکارگیری آنها در مراکز و مؤسسات دولتی را تسهیل کرد. در سال ۱۹۹۳ نیز همجنس‌گرایان اجازه یافتند به ارتش اسرائیل ملحق شوند. در همین حال، در سال ۱۹۹۸ قانون اسرائیل به همجنس‌گرایان این اجازه را داد تا راهپیمایی‌های سالانه خود را به صورت منظم برگزار کنند. اما این پایان کار نبود، چراکه در سال ۲۰۰۵ اسرائیل این امکان را به همجنس‌گرایان داد تا بتوانند حضانت کودکان بی‌سرپرست را برعهده بگیرند.

اگرچه محافل محافظه‌کار یهودی در داخل اسرائیل همچنان نسبت به گسترش همجنس‌گرایی ملاحظاتی دارند، اما طبق نظرسنجی انجام شده در سال ۲۰۱۷، این پدیده با مقبولیت اجتماعی گسترده مواجه است. در جریان این نظرسنجی، ۷۹ درصد از شرکت‌کنندگان اسرائیلی، حمایت کامل خود از ازدواج همجنس‌گرایان با یکدیگر را اعلام کردند. البته باید به این نکته نیز اشاره شود که اسرائیل به دلیل اقبال خود به همجنس‌گرایی، در سطح جهانی نیز مورد تقدیر

قرار گرفته است. در همین راستا، ۴۳ درصد از گروه‌های همجنس‌گرا در نقاط مختلف جهان اعلام کردند که تل‌آویو را بهترین شهر برای گذران تعطیلات‌شان می‌دانند. این نظرسنجی توسط یک سایت ویژه امور همجنس‌گرایان و با همکاری (American Airlines) انجام شد.

اسرائیل؛ پناهگاه همجنس‌گرایان

«تل‌آویو» شهری شلوغ و پرسروصدا است که از آن به عنوان پایتخت همجنس‌گرایان در منطقه خاورمیانه یاد می‌شود. به همین دلیل، همجنس‌گرایان در اراضی اشغالی هیچ‌گونه احساس نگرانی ندارند. آنها در اراضی اشغالی به خوبی هویت خود را ابراز می‌دارند. دگرباشان در اراضی اشغالی بر سر ساختمان‌های محل سکونت خود «پرچم رنگین‌کمان» را به اهتزاز درمی‌آورند؛ پرچمی که نماد دگرباشی به شمار می‌رود. این پرچم همچنین در جریان اقداماتی که همجنس‌گرایان انجام می‌دهند، به نمایش درمی‌آید. این اقدام از دهه ۹۰ تاکنون انجام می‌شود.

راهپیمایی‌های «افتخار» در شهر تل‌آویو کاملاً معروف شده‌اند. تعداد شرکت‌کنندگان در این راهپیمایی‌ها کمتر از شمار شرکت‌کنندگان در راهپیمایی‌های مشابه در پایتخت‌های غربی مختلف نیست. البته نباید حضور همجنس‌گرایان در اسرائیل را تنها به شهر تل‌آویو محدود و محصور کرد. علت هم آن است که همجنس‌گرایان در دیگر شهرها و استان‌های اسرائیل حضور دارند. از جمله این استان‌ها می‌توان به «حریش» واقع در منطقه «حیفا شمالی»

اشاره کرد. این همان منطقه‌ای است که شمار زیادی از یهودی دین‌مدار در آن زندگی می‌کنند. همجنس‌گرایان در طول سالیان متمادی گذشته در این شهر حضور داشته‌اند.

زمانی که دولت اشغالگران تأسیس شد، اسرائیل قوانین استعمارگران بریتانیایی را به ارث بُرد. در آن زمان، اسرائیل نیز مانند بسیاری از کشورهای غربی، همجنس‌گرایی را ممنوع اعلام کرد. با این حال، پس از گذشته دو دهه، اولین مرکز همجنس‌گرایی در شهر تل‌آویو افتتاح شد و پس از آن، همزمان با گسترش این پدیده در نقاط مختلف کشورهای اروپایی در دهه‌های ۶۰ و ۷۰، مراکز مختلف همجنس‌گرایی در شهرهای مختلف اراضی اشغالی راه‌اندازی گردید. با فرا رسیدن سال ۱۹۷۵، اولین سازمان اسرائیلی حمایت از حقوق همجنس‌گرایان تأسیس شد. در سال ۱۹۸۸ نیز جنبشی به راه افتاد که از آن تحت عنوان «انقلاب همجنس‌گرایان در اسرائیل» یاد کردند.

در جریان این انقلاب تلاش شد به همجنس‌گرایی در اسرائیل رسمیت مطلق داده شود. تلاش‌ها در این زمینه به تدریج با موفقیت همراه شد و همجنس‌گرایان در طول دهه ۹۰ و اوایل قرن جدید توانستند از حقوق مختلفی برخوردار گردند. به مرور زمان، از همجنس‌گرایان در ارتش نیز به صورت علنی حمایت به عمل آمد، اما این حمایت در همین نقطه محدود و محصور باقی نماند، چراکه همجنس‌گرایان توانستند به مراکز تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در کنست اسرائیل راه یابند.

به عنوان مثال، «عوزی ایون» در سال ۲۰۰۲ به عنوان اولین قانونگذار جامعه همجنس‌گرایان اسرائیل، به عضویت کنست درآمد. در همین حال، تعداد اعضای همجنس‌گرای کنست در ماه ژوئن سال ۲۰۲۰ یک رکورد جدید به ثبت رساند و طی آن ۶ همجنس‌گرا به نمایندگی از احزاب و جریان‌های مختلف اسرائیلی در کنست حضور یافتند. از جمله می‌توان به نماینده حزب «لیکود» به رهبری «بنیامین نتانیاهو» اشاره کرد. این در حالی است که حزب «لیکود» یک حزب محافظه‌کار بوده و روابط مستحکمی با گروه‌های یهودی دین‌مدار دارد.

اسرائیل همواره خود را به عنوان تنها دولت لیبرال در میان دولت‌های عربی خودکامه و محافظه‌کار مذهبی معرفی کرده است. در همین راستا، باید گفت که اسرائیل از سیاست «فضای باز جنسی» به عنوان برگ برنده‌ای برای جذب جوانانی که از لحاظ جنسی در کشورهای عربی آزادی عمل ندارند، بهره‌برداری کرده است. در واقع، هدف اصلی و اساسی اسرائیل این بوده است که جوانان عرب به آن به عنوان سرزمین آزادی‌های جنسی در سطح منطقه، بنگرند. مقامات اسرائیل از حکایت‌های روایت‌شده توسط جوانان جذب‌شده برای نشان دادن جذابیت‌های تبلیغی در سرزمین‌های اشغالی، استفاده می‌کنند.

طبیعتاً در جریان این تبلیغات، اقداماتی نظیر شهرک‌سازی‌ها و اسکان دادن یهودیان در اراضی اشغالی، پنهان می‌شود. یکی از مشهورترین چهره‌های عربی که اسرائیل موفق شد خیلی زود او را به سمت و سوی خود جذب کند، «محموده ریاض» بود. او در ابتداء پسری بود که در دهه ۴۰ قرن گذشته در یک خانواده عربی در «الجلیل» به دنیا آمد و سپس به اسرائیل سفر کرد و پس از انجام عمل

جراحی در دهه ۶۰، تغییر جنسیت داد و در زمینه روسپی‌گری مشغول به فعالیت شد. او اخیراً نیز نام عربی خود را به نام عبری «ناعومی» تغییر داده است.

یکی از کمیسیون‌های رسمی کنست اسرائیل در ماه ژوئن جلسه‌ای را برگزار کرد و طی آن به اظهارات شماری از همجنس‌گرایان فلسطینی که از مناطق تحت سلطه تشکیلات خودگردان در اراضی اشغالی گریخته بودند، گوش فراداد. یکی از همجنس‌گرایان فلسطینی در اظهارات خود گفت: «من به خاطر این کار [همجنس‌گرایی] به شدت مورد ضرب و شتم قرار گرفتم. رفتارهای خشونت‌آمیزی علیه من انجام شد. من حتی از دستیابی به یک شغل نیز عاجز ماندم. از همین روی، نه کار و شغل مناسبی دارم و نه شرایط زندگی خوبی».

این جوانان در کمیسیون رسمی کنست حاضر شدند تا شاید با اظهاراتشان بتوانند مجوز کمیسیون برای فعالیت در داخل اسرائیل را بگیرند. آنها به خوبی می‌دانستند که اسرائیل از همجنس‌گرایان به شدت استقبال می‌کند و از آنها حمایت به عمل می‌آورد. آن جلسه به پایان رسید و هنوز مدت زیادی از برگزاری آن نگذشته بود که مقامات تل‌آویو به ۹۰ فلسطینی همجنس‌گرا مجوز پناهندگی موقت در اسرائیل را دادند. رفتارهای اسرائیلی‌ها با همجنس‌گرایان فلسطینی به طور کامل تغییر کرد.

در ابتدا، دستگاه‌های امنیتی و اطلاعات نظامی اسرائیل با هدف جمع‌آوری اطلاعات، از همجنس‌گرایان فلسطینی باج‌خواهی می‌کردند. این درحالی است که به مرور زمان، نهادها و مؤسسات رسمی اسرائیل خط مشی جدیدی را در پیش گرفتند و به حامیان این همجنس‌گرایان تبدیل شده و اعلام کردند که تبعیض

گسترده‌ای در حق آنها انجام می‌شود. در نقطه مقابل، تشکیلات خودگردان فلسطین از سال ۲۰۱۹ سازمان «القوس» را که یک سازمان حامی حقوق همجنس‌گرایان محسوب می‌شود و مقر آن در قدس شرقی واقع است، تحریم کرد. در پی این تحریم، تشکیلات خودگردان فلسطین به سازمان «القوس» اجازه برگزاری هیچگونه فعالیتی در کرانه باختری را نمی‌دهد.

به همین دلیل، در ماه فوریه گذشته اولین پناهگاه برای حمایت از همجنس‌گرایان فلسطینی در داخل مناطق اسرائیل افتتاح و راه‌اندازی شد. ایده راه‌اندازی پناهگاه‌ها برای این همجنس‌گرایان اولین بار در سال ۲۰۱۹ و پس از وقوع یک حادثه، مطرح شد. ماجرا از این قرار بود که یک نوجوان ۱۶ ساله [به دلیل تمایل به همجنس‌گرایی] در شهرک «طمره» در فلسطین توسط برادرانش مورد ضرب و شتم و اصابت ضربات چاقو قرار گرفت. پس از آن، پناهگاه‌هایی برای تأمین امنیت همجنس‌گرایان فلسطینی در داخل اسرائیل ایجاد شد. در این پناهگاه‌ها راهنماهایی هستند که به زبان عربی سخن می‌گویند و با همجنس‌گرایان فلسطینی ارتباط برقرار می‌کنند. باید گفت که تعامل اسرائیل با این قشر از دشمنان خود یعنی فلسطینیان، تنها برای تأمین منافع تل‌آویو صورت می‌گیرد.

علت این تعامل آن است که اسرائیل می‌خواهد اراضی اشغالی را کانون همجنس‌گرایان جهان معرفی کند. در همین راستا، گروه‌های پُرشمار و بسیاری در فضای اینترنتی مشغول به فعالیت هستند تا همجنس‌گرایان را به اراضی اشغالی جذب کنند. آنها به جوانان در نقاط مختلف تأکید می‌کنند که راه عبور از

چالش‌های پیش‌روی‌شان در حوزه‌های مختلف این است که به ساکنان جدید اسرائیل تبدیل شوند.

در زمینه همجنس‌گرایی؛ رویکرد لیبرالی بر شریعت، ارجح است

در اوایل ماه ژوئن سال ۲۰۲۲ صدها هزار نفر از همجنس‌گرایان اسرائیلی و خارجی در راهپیمایی «ماه افتخار» در شهر «میتسپه رامون» واقع در جنوب اراضی اشغالی شرکت کردند. آنها در جریان مشارکت در این راهپیمایی، پرچم‌های رنگین کمان را به دست گرفتند و از مقابل یک مدرسه دینی یهودی عبور کردند. این اتفاق در حالی رخ داد که صاحبان یهودی محافظه‌کار مدرسه خواستار عدم عبور شرکت‌کنندگان در راهپیمایی مذکور از مقابل مدرسه خود بودند. با تمامی این‌ها، مراسم راهپیمایی درست طبق آنچه که پیشتر برگزار شده بود، تحت حمایت کامل نیروهای پلیس برگزار شد. البته برگزاری این راهپیمایی و مراسمات مشابه آن در سالیان گذشته با چالش‌هایی مواجه می‌شد؛ از جمله اینکه برخی گروه‌های یهودی دین‌مدار که مخالف همجنس‌گرایی بودند، تهدیداتی را علیه همجنس‌گرایان مطرح می‌کردند.

حتی برخی از این یهودیان ارتدوکس، تهدیدات خود علیه همجنس‌گرایان را اجرایی می‌ساختند. به عنوان مثال، می‌توان به حوادث و رویدادهای ماه آگوست سال ۲۰۰۹ اشاره کرد؛ زمانی که در جریان تیراندازی به یک مرکز تجمع همجنس‌گرایان در شهر تل‌آویو ۲ نفر کشته و ۱۱ نفر زخمی شدند. افزون بر این، در ماه ژوئیه بود که «شیرا بنکی» دختر ۱۶ ساله در جریان مشارکت در

راهپیمایی افتخار همراه با دیگر دوستانِ همجنس‌گرایش، مورد حمله قرار گرفت و کشته شد.

اسرائیل از یک سوی با یهودیان متشرع و تهدیداتِ آنها علیه همجنس‌گرایان مواجه است و از سوی دیگر تمام تلاش خود را به کار بسته است تا یک تصویرِ لیبرالی را از خود در کشورهای غربی ترویج کند. حمایت‌های تمام‌قد اسرائیل از همجنس‌گرایان نیز دقیقا در همین چارچوب قابل تعریف است. از آنجایی که اسرائیل به دنبال ترویج هرچه بیشتر یک تصویر لیبرالی از خود است، حمایت‌های خود از همجنس‌گرایان را نیز گسترش داده است. حتی برجسته‌ترین و عالیرتبه‌ترین مسئولان در اسرائیل نیز از همجنس‌گرایان حمایت به عمل می‌آورند. به عنوان نمونه، می‌توان به «میکی لوی» رئیس کنست اسرائیل اشاره کرد که بارها و در مناسبت‌های مختلف از همجنس‌گرایان حمایت کرده است. وی در جریان یکی از راهپیمایی‌های مخصوص همجنس‌گرایان، آن‌ها را مخاطب قرار داد و گفت: «شما حق دارید، انتخاب کنید که چه کسی را دوست داشته باشید. شما حق دارید با هر کسی دوست دارید، ازدواج کنید.

شما مانند هر فرد دیگری حق دارید خانواده داشته باشید. آنچه که بدان اشاره کردم در زمره امتیازات قلمداد نمی‌شوند، بلکه حقوقی هستند که هر شهروندی باید از آنها برخوردار باشد». در طول سال‌های گذشته، مقامات و مسئولان اسرائیلی تصمیمات جدیدی را برای حمایت از همجنس‌گرایان در حوزه آموزش، اتخاذ کردند. به عنوان مثال، آن بخش از مدارس که دانش‌آموزانِ تراجنسیتی (تغییر جنسیت داده) را در برمی‌گیرد به یکی از مهمترین بخش‌های

مدارس در اسرائیل تبدیل شد. از سوی دیگر، از حدود ۴ سال پیش، وزارت آموزش اسرائیل ارائه خدمات و مشاوره‌های روانی به آن دسته از دانش‌آموزانی که دارای تمایلات همجنس‌گرایانه هستند را کلید زد.

وزارت آموزش همچنین از سال ۲۰۱۶ بودجه ویژه‌ای را برای برگزاری دوره‌های آموزشی در خصوص تمایلات و گرایش‌های جنسی، اختصاص داد. از همان زمان، مسئولیت ارائه خدمات آموزشی در جریان دوره‌های مذکور به سازمان‌های خارجی سپرده شد. افزون بر تمامی آنچه که گفته شد، در اوایل سال جاری میلادی یک مانع بزرگ که پیش روی جامعه همجنس‌گرایان در اسرائیل قرار داشت، از مقابل آن برداشته شد. در همین ارتباط، دادگاه عالی اسرائیل حکم ممنوعیت فرزندآوری همجنس‌گرایان از طریق رحم اجاره‌ای را لغو کرد. این درحالی است که از سال ۱۹۶۳ همجنس‌گرایان حق داشتن فرزند از طریق رحم اجاره‌ای در اسرائیل را نداشتند.

پس از برگزاری راهپیمایی اخیر همجنس‌گرایان در اسرائیل، «نیتزان هورویتز» که یک همجنس‌گرا به شمار می‌رود به عنوان وزیر بهداشت اسرائیل انتخاب شد. «نیتزان هورویتز» پیش از تصدی این پست مهم در وزارت بهداشت، در تصمیمات مهمی که به نفع همجنس‌گرایان اتخاذ شده است، نقش آفرینی کرده بود. «هورویتز» در واقع پرچمدار شعار ایجاد برابری میان همجنس‌گرایان و اقشار دیگر جامعه است. او در کسوت وزیر بهداشت نیز برخی از تصمیماتی را که بر علیه همجنس‌گرایان تلقی می‌کرد، لغو نمود.

این وزیر همجنس‌گرا همچنین تمامی موانع در پیش روی همجنس‌گرایان برای اهداء خود را از میان برداشت. بدین ترتیب، همجنس‌گرایان نیز اکنون همچون اشخاص دیگر قادر به اهداء خون در اسرائیل هستند. این در حالی است که تا پیش از این، همجنس‌گرایان در زمان اهداء خون با این سؤال مواجه می‌شدند که آیا طی ۱۲ ماه اخیر اقدام به برقراری ارتباط جنسی کرده‌اند یا نه؛ سؤالی که مانع از آن می‌شد تا بسیاری از آنها موفق به اهداء خون بشوند. بر اساس آنچه که گفته شد، «نیتزان هورویتز» توانست در لغو این قانون به نفع همجنس‌گرایان موفق عمل کند. وی که خود را در این زمینه پیروز می‌دانست، در سخنانی گفت: «خون هیچ فردی با خون دیگری متفاوت نیست. ما به تبعیض علیه همجنس‌گرایان در زمینه اهداء خون پایان دادیم».

به طور کلی، به ضرر قاطع می‌توان گفت که این سطح از حمایت از همجنس‌گرایان در اسرائیل نمی‌توانست بدون صرف اموال دولتی هنگفت امکانپذیر باشد. به عنوان مثال، وزارت «برابری اجتماعی» اسرائیل در سال جاری میلادی (۲۰۲۲) مبلغی بالغ بر ۲۶,۷ میلیون دلار را برای رسیدگی به جامعه همجنس‌گرایان اختصاص داد. این بالاترین مبلغ در نوع خود برای تأمین منابع مالی مراکز همجنس‌گرایان در حدود ۷۰ منطقه از اسرائیل محسوب می‌شود. در همین حال، تل‌آویو اختصاص مبلغ ۱,۸۵ میلیون دلار برای حمایت از فعالیت‌های همجنس‌گرایان نظیر برپایی «راهپیمایی ماه افتخار» را در زمره یکی از افتخارات خود قلمداد می‌کند. افزون بر این، آخرین اخبار نیز حاکی از آن است که مقامات اسرائیل قصد دارند مبلغی بالغ بر ۹,۲ میلیون دلار را به احداث یک مرکز جدید

برای همجنس‌گرایان در منطقه «ماتیر» اختصاص دهند. این بزرگترین پروژه خدمت‌رسانی به همجنس‌گرایان در طول تاریخ اسرائیل به شمار می‌رود.

برخی معتقدند که اسرائیلی‌ها با پُررنگ کردن تأکیدات خود بر لزوم تأمین حقوق همجنس‌گرایان، در وهله اول به دنبال تحقق سیاست‌های مختلفی هستند که از جمله آنها سرپوش نهادن بر جنایات مختلف علیه فلسطینیان است. از سوی دیگر، تلاش‌های گسترده و روزافزون اسرائیل برای قانع ساختن همجنس‌گرایان به اینکه جامعه اسرائیل بهترین جامعه در میان جوامع دیگر برای آنها است، نشان می‌دهد که تل‌آویو می‌خواهد بگوید که در زمینه اتخاذ رویکرد لیبرالی بر همسایگان خود در خاورمیانه برتری دارد. به هر ترتیب، آنچه که واضح و مسلم به نظر می‌رسد این است که مقامات تل‌آویو از رهگذر حمایت از همجنس‌گرایان و نیز ترویج پدیده همجنس‌گرایی، به دنبال بین‌المللی ساختن اسرائیل هستند. آنها می‌خواهند اسرائیل در سطح بین‌المللی، در کانون توجهات قرار گیرد. «جوآنا لاندوا» مؤسس و رئیس اجرایی شرکت «وایب‌اسرائیل» در واکنش به اقدامات گسترده وزارت‌های گردشگری و خارجه اسرائیل برای جذب گردشگران از اروپا و ایالات متحده آمریکا، می‌گوید: «تبلیغات گسترده‌ای که در این زمینه انجام می‌شود، با هدفی فراتر از جذب گردشگران صورت می‌پذیرد. آنچه که در حال انجام است، تشریح اتفاقاتی است که در اسرائیل رخ می‌دهد. امروز بسیاری از مردم اسرائیل را می‌شناسند».

هرچند که در طول سال‌های اخیر در بسیاری از رسانه‌ها اینگونه گفته شده است که اسرائیل محل تجمع گروه‌های یهودی افراطی و نیز شهرک‌نشینان از

نقاط مختلف جهان است، اما با این حال به نظر می‌رسد که مقامات تل آویو در آنجا که منافعشان اقتضا کند رویکرد لیبرالی را بر شریعت یهودی ارجح می‌دانند. از همین روی، می‌توان گفت که لیبرالیسم جایگاه ویژه‌ای در تبلیغات اسرائیلی‌ها دارد و از این طریق، تلاش می‌شود تا همه نگاه‌ها به ویژه در غرب به سمت اسرائیل دوخته شود. علیرغم اینکه افراط‌گرایان یهودی تاکنون توانسته‌اند منازل بسیاری از فلسطینیان را تصاحب و اشغال نمایند و حتی بسیاری از سیاستمداران لیبرال اسرائیل را از کرسی قدرت به زیر بکشند، اما تا به امروز در مواجهه با گسترش روزافزون همجنس‌گرایی در جامعه اسرائیلی عاجز مانده‌اند.

ناگفته پیداست که مقامات اسرائیل از ظرفیت یهودیان افراطی نیز در مواقع و شرایط معین استفاده و بهره‌برداری خواهند کرد، اما به آنها اجازه نمی‌دهند تا از طریق مقابله و مواجهه با همجنس‌گرایان، از خطوط قرمز عبور کنند و وجهه بین‌المللی اسرائیل را خدشه‌دار سازند؛ وجهه‌ای که تل‌آویو تلاش می‌کند با تکیه بر رویکرد لیبرالی آن را به دست آورد.^۱

^۱ /غلبه-لیبرالیسم-بر-شریعت-یهودی؛ چرا-اس/ <https://shouba.ir/>

بخش چهارم: گزارش‌ها

---

۴۵ سال، مؤسسه مطالعات اسماعیلی،

به قلم: محمدرضا معینی

به احتمال زیاد هر کسی که در حوزه مطالعات اسلامی سری گردانده است، حداقل یک بار نام «مؤسسه مطالعات اسماعیلی» را شنیده است. این مؤسسه ۴۵ سال پیش و در سال ۱۹۷۷ میلادی (۱۳۵۶ شمسی) در لندن با هدف ترویج آموزش و مطالعه آکادمیک اسلام و خصوصاً تشیع اسماعیلی در لندن تأسیس شده است. در روزهای اخیر و در آستانه چهل و پنجمین سالگرد تأسیس این نهاد، گزارشی درباره فعالیت‌های این مؤسسه منتشر شده است که تأمل در آن و مقایسه آن با وضعیت مؤسسات پژوهشی در ایران می‌تواند درس‌آموز باشد. در ادامه چند آمار جالب از این گزارش را ارائه خواهیم کرد، در هنگام مطالعه این آمارها

توجه داشته باشید که بودجه سالانه این مؤسسه پژوهشی در حدود ۲۰ میلیون پوند (حدود ۹۰۰ میلیارد تومان) است.

تعداد منابع انسانی

مؤسسه مطالعات اسماعیلی کار خود را با تنها شش نفر پرسنل آغاز کرده که سه نفر از ایشان هیئت علمی و سه نفر دیگر کادر اجرایی بوده‌اند. امروز (پس از ۴۵ سال) مؤسسه مطالعات اسماعیلی ۱۲۰ نفر پرسنل، شامل پژوهشگر، مدرس، کتابدار، ویراستار و کادر اجرایی دارد.

کتابخانه و موزه

کتابخانه مؤسسه اکنون مشتمل بر بیش از ۵۴ هزار جلد کتاب است. علاوه بر کتب چاپی، اشیائی از میراث هویتی اسماعیلیه دارند (مانند نسخ خطی، سکه‌ها و...) در این مرکز جمع‌آوری شده است. برای مثال حدود ۳۰۰۰ نسخه خطی در کتابخانه مؤسسه وجود دارد.

خروجی‌ها

در این مؤسسه تا کنون حدود ۱۵۰ جلد کتاب تألیف شده است و تعداد زیادی کتاب به زبان‌های مختلف ترجمه شده است.

همچنین در مؤسسه، یک برنامه تحصیلی برای کودکان اسماعیلی از پیش‌دبستان تا دبیرستان به ده زبان تألیف شده است که نسخه دیجیتال آن به زودی عرضه خواهد شد.

دوره‌های آموزشی

از ۲۰۰۱ تا کنون حدود ۳۰۰۰ نفر در دوره‌های آموزشی مؤسسه (دوره‌های تبلیغ، تدریس و...) شرکت کرده‌اند. علاوه بر این تا کنون ۷۳۱ نفر از دوره‌های آموزش عالی (ارشد و دکتری) مؤسسه فارغ‌التحصیل شده‌اند. از این گروه، از سال ۱۹۹۷ تا کنون ۵۳ کمک هزینه تحصیل دکتری دریافت کرده‌اند.

خبر جالب دیگری که در این هفته دیدم، کناره‌گیری دکتر فرهاد دفتری از مدیریت مؤسسه مطالعات اسماعیلی پس از ۳۴ سال است. دکتر دفتری که خود پژوهشگری شناخته شده و توانمند است از سال ۱۹۸۸ مدیریت مؤسسه را، نخست به تنهایی و در سال‌های اخیر در کنار دیگران، بر عهده داشته و طبیعتاً ثبات او در کنار توانمندی‌های شخصی‌اش به توسعه مستمر مؤسسه کمک کرده است.^۱

---

۱ <https://t.me/AIBasatin/۲۰۲۱>